

INTESA SANPAOLO BANKA

Bosna i Hercegovina

2022 Godišnji Izvještaj

GALLERIE D'ITALIA

ČETIRI MUZEJA, JEDNA NACIONALNA KULTURNA MREŽA

Gallerie d'Italia omogućava Intesi Sanpaolo da sa širom javnošću podijeli dio svog umjetničkog i arhitektonskog nasljedstva: umjetničke kolekcije Banke sežu od arheoloških artefakata do savremenih umjetničkih radova, a sve je smješteno u historijskim objektima lociranim u četiri grada, što ih čini jedinstvenom mrežom muzeja.

Gallerie d'Italia - Milano: u zgradi iznimnog arhitektonskog značaja, dom je za značajnu selekciju od dvije stotine remek-djela lombardijskog stila iz 19. vijeka, a koje potiču iz umjetničkih kolekcija u vlasništvu Fondazione Cariplo i Intese Sanpaolo, a uz izložbu posvećenu talijanskoj umjetnosti 20 vijeka.

Gallerie d'Italia - Vičenza: prikazuje primjerke umjetnosti 18. vijeka iz regije Veneto, uključujući i kolekciju slika Pietro Longhia te izvanrednu skulpturu koja označava Pad pobunjenih anđela, sa više od sedamdeset likova izrezbarenih iz jednog komada Carrara mramora. To je također dom za najvažnije kolekcije ruskih ikona na Zapadu.

Gallerie d'Italia - Napulj: nova lokacija otvorena u proljeće 2022. kroz projekat Michele De Lucchi-a i AMDL Circle transformiše prostore historijskog monumentalnog objekta bivše Banco di Napoli i proširuje poznatu kolekciju napuljske i južnotalijanske umjetnosti 17 i 20. vijeka s postavkom atičke i velikogrčke grnčarije, kao i uz bogatu ponudu moderne i savremene umjetnosti.

Gallerie d'Italia - Torino: nedavni arhitektonski projekat osmišljen od strane Michele De Lucchi-a i AMDL Circle preoblikovao je prostore Palazzo Turinetti u mjesto gdje foto i video umjetnost dokumentuju i čuvaju slike, događaje i sjećanja kako bi se promovisala pitanja koje se tiču evolucije održivosti. Gallerie d'Italia – Torino je također dom za neprocjenjive kolekcije pijemontskih radova, sa slikama, skulpturama, tapiserijama i namještajem koji datira iz 14. i 18. vijeka, što uključuje i devet velikih platana s druge polovine 17. vijeka namijenjenih za stari Oratorij Družbe svetog Pavla, koji je nakon toga uništen. Ovdje se također nalazi Publifoto arhiva Intese Sanpaolo, što je kolekcija od preko sedam miliona slika iz novosti, kao i sa političkih, kulturnih i društvenih događanja iz perioda od 1930-ih do 1980-ih godina.

Gallerie d'Italia - Torino
Sala Turinetti
Piazza San Carlo 156, Torino
Unutar novog muzejskog
kompleksa, Projekat AMDL CIRCLE
i Michele De Lucchi-a
Fotografija: DSL Studio

Sadržaj

Pismo predsjednika Nadzornog odbora	4
Izveštaj Nadzornog odbora	5
Izveštaj Uprave o poslovanju Banke	7
Opis poslovanja Intesa Sanpaolo Banke BiH	8
Korporativno upravljanje	10
Odgovornost Uprave i Nadzornog odbora Banke za pripremu i odobravanje godišnjih finansijskih izvještaja	13
Izveštaj nezavisnog revizora	16
Izveštaj o dobiti ili gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	21
Izveštaj o finansijskom položaju	23
Izveštaj o promjenama u kapitalu i rezervama	24
Izveštaj o novčanim tokovima	26
Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje	28
Izveštaj o poslovanju	119

PISMO PREDSDJEDNIKA NADZORNOG ODBORA

Čast mi je da Vam u ime Nadzornog odbora Intesa Sanpaolo Banke Bosna i Hercegovina predstavim poslovne rezultate Banke za 2022. godinu.

U Bosni i Hercegovini, nakon značajnog rasta BDP-a u prvoj polovini godine (4,7% u prvom kvartalu i 5,5% u drugom kvartalu), privreda je u trećem kvartalu usporila na +2,6% uglavnom zbog inflatornih pritisaka. U svjetlu pogoršanog makroekonomskog scenarija, očekivanja za 2022. godinu su smanjena na +3,8% rasta BDP-a. Značajan inflatorni pritisak koji je obilježio 2022. godinu umnogome je pridonio velikom rastu cijena energije, hrane i repromaterijala na međunarodnim tržištima izazvan ratom u Ukrajini. Rast cijena u zemlji je bio znatno brži nego u Eurozoni, zbog snažnih pritisaka u pojedinim privrednim sektorima, prije svega hrane i bezalkoholnih pića, prevoza i komunalnih troškova. Nakon prosječnog porasta od +2% u 2021., potrošačke cijene su nastavile rasti u 2022. godini, i dostigle su prosječni godišnji nivo od 14%. Rastuća inflacija je pogodila već nizak životni standard građana, gdje je rast prosječne realne plate bio mnogo sporiji u odnosu na povećanje inflacije. Centranla banka BiH (CBBiH) je od jula 2022.g. počela usklađivati politiku obaveznih rezervi sa kretanjem referentnih stopa Evropske centralne banke (ECB), sa ciljem ublažavanja utjecaja na poslovanje banaka u Bosni i Hercegovini.

Bankarski sistem je dobro poslovao u 2022. godini. Krediti privatnom sektoru uvećali su se za +5,3% p.a. Krediti stanovništva su porasli za 5,2% p.a., gdje su vodeću ulogu u rastu kredita imali potrošački krediti s udjelom od dvije trećine. Krediti pravnim licima su porasli za 5,3% p.a., što je znatno niži nivo u poređenju sa drugim zemljama u regionu, te ukazuje na nisku investicionu aktivnost privrednog sektora u BiH.

Depoziti privatnog sektora su veći za 3,2% p.a., a kao rezultat smanjenja depozita stanovništva za 0,8% p.a. uzrokovanog neizvjesnošću usljed rata u Ukrajini i postupkom restrukturiranja Sberbank grupe, kao i značajnog rasta od 11,2% p.a. na strani depozita pravnih lica, uz nastavak konzervativnog pristupa u pogledu investicione politike.

U jeku poboljšanog ekonomskog okruženja u zemlji tokom 2022. godine, Banka je ostvarila solidne rezultate.

Krediti klijentima iznose 1,583 mil KM, što je malo niže od prošlogodišnjeg nivoa (-1%). Ovaj rezultat je nastao uslijed nedovoljnog učinka u segmentu pravnih lica koji je još pod uticajem niske sklonosti ka novim investicijama, a što je djelomično kompenzirano zabilježenim povećanjem SME portfolija i također, u manjoj mjeri, porastom u segmentu stanovništva osnovom stambenih i hipotekarnih proizvoda.

Depoziti klijenata su porasli za +8,1% p.a., uglavnom zbog tekućih računa pravnih lica, koji su i dalje veoma likvidni, Depoziti stanovništva ostvarili su porast po osnovu tekućih računa/depozita po viđenju, pošto klijenti još uvijek imaju veoma nisku sklonost ka dužim ročnostima, a kao posljedica veoma niskih stopa koje se nude na tržištu.

Banka je, u 2022. godini zabilježila neto dobit u iznosu od 26,1 mil KM, što je niže za 4,6 mil KM u poređenju sa prethodnom godinom. Ovo smanjenje neto dobiti je rezultat većeg operativnog prihoda (posebno u pogledu neto prihoda od provizija i prihoda od trgovanja), značajnog povećanja rezervisanja za kreditne gubitke i većih operativnih troškova (većinom troškova uposlenika).

Solidni učinak u pogledu neto prihoda od provizija (posebno po tekućim računima, platnom prometu, prihvatu na POS uređajima i osiguranju) i prihoda od trgovanja je više nego amortizovao smanjenje neto prihoda od kamata. Došlo je do smanjenja kamatnog prihoda po kvalitetnim kreditima, a uslijed prekomjerne likvidnosti na tržištu i agresivne cjenovne konkurencije koja je potiskivala stope naniže, te uslijed većih troškova rezervi kod Centralne banke BiH.

Banka je izvršila povećanje plata kako bi se uskladila sa uslovima na tržištu rada, te je implementirala mjere podrške zaposlenicima zbog inflacije. Ovo je, uz dodatni bonus, dovelo do većih troškova uposlenika za 1,7 mln KM. Usprkos rastućoj inflaciji, opšti i administrativni troškovi su zabilježili umjeren rast od 3,8%, zahvaljujući efikasnom upravljanju troškovima.

Banka uživa solidnu i stabilnu poziciju likvidnosti, gdje su svi pokazatelji znatno iznad propisanih regulatornih limita (LCR na 200%). Koeficijent adekvatnosti kapitala na osnovu lokalne metodologije jednak je 19,72% (bez neto dobiti za godinu), što je značajno iznad minimalnih zahtjeva od 15,5%.

Što se tiče budućeg perioda, banci predstoje još relevantniji izazovi. Ekonomski kontekst s kojim se suočavamo karakteriše nizak nivo ekonomskog rasta, usporavanje inflacije (premda je ista znatno viša u odnosu na nivo prije Covida), neizvjesnosti u pogledu sukoba u Ukrajini i još uvijek restriktivne monetarne politike. U ovom kontekstu, od suštinske važnosti će biti kontinuirana pažnja usmjerena ka kvaliteti aktive, pažljivom praćenju operativnih troškova i održavanju optimalne kombinacije proizvoda. Banka je iznova pokazala, čak i u nedavnom periodu, svoju sposobnost snalaženja u turbulentnim vodama, uspijevajući pri tom očuvati kvalitet kredita, osiguravajući solidan nivo likvidnosti i postižući adekvatne ekonomske rezultate. Čvrsto vjerujem da je Banka sposobna prevazići izazove koji nam predstoje u kratkoročnom periodu.

U ime Nadzornog odbora, želim izraziti svoju zahvalnost i uvažavanje prema Upravi i svim uposlenicima Banke na njihovom predanom radu i vrijednom doprinosu.

Izveštaj o radu Nadzornog odbora Intesa Sanpaolo Banke d.d. Bosna i Hercegovina za 2022. godinu

Tokom 2022. godine, Nadzorni odbor Intesa Sanpaolo Banke d.d. Bosna i Hercegovina (u daljem tekstu: "Banka") je održao 22 sjednice na sljedeće datume: 27.01.; 18.02.; 03.03.; 18.03.; 12.04.; 27.04.; 13.05.; 20.05.; 06.06.; 10.06.; 14.06.; 23.06.; 28.06.; 25.07.; 29.07.; 26.08.; 14.11.; 17.11.; 17.11.; 01.12., 08.12. i 28.12. koje su evidentirane pod rednim brojevima od 1 do 22.

Nadzorni odbor Banke je vršio svoje aktivnosti u skladu sa Zakonom, Statutom Banke, te Pravilnikom o radu Nadzornog odbora Banke uz značajnu podršku Uprave, Odbora za reviziju, Odbora za rizike, Odbora za imenovanja i Odbora za naknade.

Na održanim sjednicama, Nadzorni odbor Banke je razmatrao, analizirao i diskutovao o svim procesima u njegovoj nadležnosti, uključujući politike i procedure, izrađene interno, ali i politike zaprimljene od Intese Sanpaolo i Privredne banke Zagreb. Tokom čitave godine, Nadzorni odbor je analizirao i razmatrao finansijske izvještaje Banke, te pratio aktivnosti interne i eksterne revizije.

Nadzorni odbor je također pridavao posebnu pažnju aktivnostima i izvještajima o sprječavanju pranja novca koje je podnosila Direkcija za SPN.

Tokom 2022. godine, Nadzorni odbor je posvetio posebnu pažnju ocjeni adekvatnosti sistema internih kontrola Banke, u opštim i posebnim operativnim oblastima i zaprimao je informacije od Uprave, Direkcije interne revizije i Direkcije za SPN o potencijalnim i identifikovanim slabostima i toku primjene potrebnih korektivnih aktivnosti.

Kontrolne funkcije za upravljanje rizikom i kontrolne funkcije za usklađenost su podnosile izvještaje i informacije Nadzornom odboru na razmatranje, da bi se osiguralo efikasno uspostavljanje sistema internih kontrola.

Kada su u pitanju lokalni regulatorni zahtjevi, Nadzorni odbor je također zaprimio i razmatrao informacije vezano za procjenu učinkovitosti kontrolnih funkcija u Banci, uključujući adekvatnost procesa. Nadzorni odbor je potvrdio ispravnost aktivnosti koje su te funkcije vršile.

Nadzorni odbor Banke, usvajanjem izvještaja o radu i izvještaja nezavisnih eksternih revizora, je potvrdio rad Uprave, i ocijenio ga usklađenim sa zakonima, internim aktima, odlukama, politikama, procedurama i programima.

Nadzorni odbor Banke je izvršio i implementirao sve potrebne aktivnosti putem svojih pod-odbora: Odbora za reviziju, Odbora za rizike, Odbora za imenovanja i Odbora za naknade koji su održali svoje redovne sjednice tokom godine i blagovremeno informisali Nadzorni odbor o svojim aktivnostima.

Značajno učešće Nadzornog odbora Intesa Sanpaolo Banke d.d. Bosna i Hercegovina u svim njenim aktivnostima je doprinijelo stabilnosti i održavanju dobre pozicije Banke na tržištu, čime su postignuti solidni finansijski rezultati.

U periodu od 1. januara 2022. do 28. augusta 2022., sastav Nadzornog odbora Intesa Sanpaolo Banke d.d. Bosna i Hercegovina je bio sljedeći: gosp. Alessio Cioni (predsjednik), gosp. Matija Birov (zamjenik predsjednika), gosp. Miroslav Halužan, gosp. Gianluca Tiani, gosp. Alden Bajgorić (nezavisni član NO), gosp. Massimo Lanza (nezavisni član), gosp. Andrea Fazzolari do 28. aprila 2022. i gosp. Massimo Malagoli (nezavisni član) do 29. aprila 2022. Sastav Nadzornog odbora Banke se izmijenjen od 14. novembra 2022. kako slijedi: gosp. Dario Massimo Grassani (predsjednik), gosp. Petak Sopek (zamjenik predsjednika), gosp. Jadranko Grbelja, gđa Ivana Jović, gđa Michela Boiocchi, gosp. Alden Bajgorić (nezavisni član) i gosp. Massimo Malagoli (nezavisni član). U svom novom sastavu, Nadzorni odbor je odmah pristupio rješavanju tema koje nisu bile odobrene u međuperiodu između isteka mandata prethodnih članova NO i odobrenja imenovanja novih članova.

U skladu sa Odlukom o procjeni članova tijela Banke Agencije za bankarstvo FBiH i njenim izmjenama o dopunama („Politika“), Odbor za imenovanja je izvršio neophodne procjene u skladu sa Politikom, te potvrdio da sve procijenjene osobe zadovoljavaju propisane zahtjeve i da su primjereni za date pozicije u tijelima Banke.

Nadzorni odbor će predložiti sljedeće Skupštini dioničara na usvajanje, a što će prethodno biti predmetom procjene od strane samog Nadzornog odbora na sjednici koja će prethoditi sazivanju Skupštine dioničara:

- Odluku o usvajanju finansijskih izvještaja Intesa Sanpaolo Banke d.d. Bosna i Hercegovina za period 01.01. – 31.12.2022. pripremljene u skladu sa FBA standardima izvještavanja, zajedno sa Izvještajem eksterne i interne revizije, Izvještajem o radu Nadzornog odbora, Izvještajem o radu Odbora za reviziju,
- Odluku o usvajanju godišnjih izvještaja za period 01.01. - 31.12.2022. godine i prijedlog za Raspodjelu dobiti za 2022.,
- Odluku o usvajanju Budžeta za 2023.,
- Odluku o usvajanju Finansijskog plana za 2023.-2026.,
- Odluku o usvajanju Plana kapitala za 2023.-2026.,
- Odluku o usvajanju Plana likvidnosti i finansiranja za 2023.-2026.,
- Odluku o usvajanju Izvještaja o ugovorima zaključenim između Banke i lica u posebnom odnosu sa Bankom sa 30.09.2022. i 31.12.2022.,
- Informaciju za Skupštinu dioničara Banke o platama, naknadama i svim drugim primanjima članova Nadzornog odbora, Uprave i najvišeg rukovodstva Banke,
- Odluku o primjerenosti članova Nadzornog odbora Intesa Sanpaolo Banke d.d. Bosna i Hercegovina za 2022.,
- Odluka o usvajanju rezultata samo-procjene Nadzornog odbora za 2022. godinu,
- Odluku o primanju na znanje Imovinskih izjava podnesenih od strane članova Nadzornog odbora za 2022.

IZVJEŠTAJ UPRAVE O POSLOVANJU BANKE

Uprava Banke ima čast predstaviti vam Godišnji izvještaj i finansijske izvještaje Intesa Sanpaolo Banke d.d. Bosna i Hercegovina (u daljem tekstu: „Banka“ ili „Intesa Sanpaolo Banka BiH“) za godinu koja je završila 31.12.2022. godine.

Oporavak ključnih makroekonomskih pokazatelja u 2021. godini, nakon krize uzrokovane pandemijom COVID-19, zaustavljen je u 2022. godini pod uticajem krize nastale usljed rata u Ukrajini, rezultirajući manjim rastom BDP u odnosu na očekivanja, te visokom stopom inflacije. Pored toga, bankarski sektor bio je dodatno pod značajnim uticajem kretanja referentnih kamatnih stopa na međunarodnim tržištima. U neizvjesnom makroekonomskom okruženju, kakvo je bilo prisutno tokom 2022. godine, Banka je ostvarila solidne rezultate, ostvarivši neke od ključnih ciljeva zacrtanih planom poslovanja. **Neto dobit** iznosi 26,1 mln KM i manja je za -4,6 mln KM (-15,0%) u odnosu na prethodnu godinu. Smanjenje Neto dobiti rezultat je manje ostvarenog prihoda od kamata, koji je djelimično pokriven većim neto prihodima od naknada i provizija, te uvećanja rezervisanja za kreditne gubitke i troškova zaposlenih.

Neto kamatni prihod je dosegao iznos od 56,6 mln KM, što je smanjenje za -4,6 mln KM (-7,5%) u poređenju sa prethodnom godinom, a koje je nastalo uglavnom usljed smanjenja kamatnih prihoda po osnovu kredita građana od -3,6 mln KM (-8,2%). Prihod od kamata manji je za -4,8 mln KM (-6,8%) u odnosu na prethodnu godinu, gdje je u svim segmentima kreditirnja usljed smanjenja kamatnih stopa ostvaren manji prihod od kamata. Rashod od kamata neznatno je manji u poređenju sa 2021. godinom (-0,3 mln KM ili -2,6%) uglavnom zbog smanjenja oročenih depozita građana, te nešto nižih kamatnih stopa na oročene depozite pravnih lica.

Neto prihodi od naknada i provizija dosegli su iznos od 29,1 mln KM, što je značajan porast od +2,6 mln KM ili +9,8% u odnosu na 2021. godinu. Naknada na visoka prosječna stanja na transakcijskim računima pravnih lica, te značajno povećanje obima inostranog platnog prometa ključni su razlozi povećanja Prihoda od naknada i provizija, koje je u 2022. godini iznosilo +3,8 mln KM ili +11,1%. Rashodi od naknada i provizija su porasli za +1,2 mln KM ili +15,6%, uglavnom zbog većih rashoda vezanih za kartično poslovanje, koji su u potpunosti neutralizirali povećanje prihoda od naknada po istom osnovu. Doprinos neto prihoda od provizija u operativnom prihodu je 34%.

Prihod od trgovanja iskazao je značajan rast od +3,2 mln KM ili +124,6% u odnosu na prethodnu godinu kao rezultat povećanja obima transakcija i pozitivnih kretanja u kursnim razlikama.

Operativni prihod iznosi 85,7 mln KM i manji je za -2,0 mln KM (-2,3%) u odnosu na prethodnu godinu.

Operativni troškovi jednaki su 55,2 mln KM i veći su za +2,6 mln KM (+5,0%) u poređenju sa 2021. godinom. Povećanje troškova zaposlenih je nastalo usljed povećanja bruto plata uposlenika. Administrativni troškovi su zabilježili porast od +0,9 mln KM u odnosu na prethodnu godinu, uglavnom kao rezultat uticaja inflacije i povećanja cijena proizvoda i usluga u bh. ekonomiji.

Neto rezervisanja iznose 9,6 mln KM i značajno su veća za +3,1 mln KM u odnosu na prethodnu godinu.

Bilansna suma Banke iznosi 2,558 mln KM i veća je za +2,9% u odnosu na kraj 2021. godine, što je uglavnom uzrokovano porastom plasmana drugim Bankama (+56 mln KM). Ovo je posljedica prekomjerne likvidnosti i u segmentu građana i u segmentu pravnih lica, kao i niskog obima novih kredita, većinom u segmentu pravnih lica.

Kreditni klijentima (neto) dosegli su nivo od 1.583 mln KM na kraju 2022. godine., što je smanjenje za -0,6% u odnosu na prethodnu godinu. Smanjenje kreditnog portfolia uglavnom dolazi u segmentu pravnih lica, gdje su klijenti u makroekonomskim uslovima neizvjesnosti i porasta cijena bili dosta oprezniji kada su u pitanju dugoročne investicije. Oprezna politika rizika u cilju sprječavanja novih nekvalitetnih kredita i pogoršanja kvalitete portfolia uticali su cjelokupan razvoj kreditnog portfolia. U 2022. godini, krediti fizičkim licima su veći za +1,4%, dok su krediti pravnim licima manji za -1,7%. Kada je u pitanju tržišno učešće u ukupnim kreditima bankarskog sektora, na kraju 2022. godine zabilježeno je smanjenje od preko 20 bazičnih poena, podjednako raspodijeljeno i u segmentu kredita pravnim licima i u segmentu kredita građanima.

Depoziti klijenata iznose 1.771 mln KM i veći su za +8,1% u odnosu na 2021. godinu. Povjerenje koje klijenti imaju u Banku i Intesa Sanpaolo Group kao pouzdanog partnera rezultiralo je povećanjem depozita u oba segmenta. Depoziti fizičkih lica veći su za +2,0% uglavnom po osnovu depozita po viđenju, pošto klijenti imaju veoma nisku sklonost ka oročenjima sredstava na duže rokove, a kao posljedica veoma niskih stopa koje se na tržištu nude na oročene depozite. Sličan trend je također evidentan u bankarskom sistemu gdje je došlo do rasta ukupnih depozita, ali uz preraspodjelu između Avista i oročenih depozita. Depoziti pravnih

lica ostvarili su rast od +13,1% pošto su klijenti akumulirali likvidnosne rezerve, odgađajući ulaganja zbog neizvjesnosti uzrokovane makroekonomskim kretanjima.

Banka ima solidnu i stabilnu poziciju likvidnosti, a gdje su koeficijenti likvidnosti daleko iznad propisanih regulatornih limita i dovoljni su da podrže daljnu ekspanziju kreditnog portfelja. U cilju optimizacije rashoda od kamata, tokom 2022. godine usljed redovnih otplata došlo je do smanjenja kredita od drugih finansijskih institucija. Ipak, treba napomenuti da Banka ima značajne iznose ugovoreni nepovučenih novih zaduženja, što jasno ukazuje na stabilnost pozicije likvidnosti kao i dovoljnu osnovu za rast kreditnog portfolia u narednom periodu.

Kapital Banke blago je smanjen u odnosu na prethodnu godinu (-1,3 mln KM) i iznosi 334 mln KM. **Adekvatnost kapitala** na osnovu lokalne metodologije poboljšana je u odnosu na kraj 2021. godine i jednaka je 19,72%, što je značajno iznad minimalnih zahtjeva propisanih od strane Regulatora.

ZAKLJUČCI:

Banka je postigla solidne finansijske rezultate, očuvala kvalitet aktive, te osigurala stabilnu poziciju likvidnosti uz striktno upravljanje operativnim troškovima. Banka se može spremno suočiti sa izazovima, te ujedno i iskoristiti određene prilike na tržištu. Jaku i stabilna baza kapitala, sigurni izvori finansiranja i dobra likvidnosna pozicija omogućava Banci adekvatno suočavanje sa potencijalnim tržišnim nesigurnostima i podržava stabilan održivi rast u narednom periodu.

OPIS POSLOVANJA INTESA SANPAOLO BANKE BIH

Intesa Sanpaolo Banka d.d. BiH je osnovana u Sarajevu 2000. godine kao UPI Banka d.d. Sarajevo. U 2006. godini glavni dioničar postaje Intesa Sanpaolo Holding S.A Luxembourg s 94,92% vlasništva. U julu 2007. godine, Banka je završila proces spajanja sa LT Gospodarskom Bankom d.d. Sarajevo. U 2008. godini, Banka mijenja ime u Intesa Sanpaolo Banka d.d. Bosna i Hercegovina. U okviru investicijske reorganizacije pod okriljem matične Intesa Sanpaolo Grupe iz Italije većinsko vlasništvo nad Intesa Sanpaolo Bankom BiH, u julu 2015. godine, preuzela je sestrinska banka Privredna banka Zagreb d.d. Tokom 2017. godine Privredna banka d.d. Zagreb je preuzela dionice manjinskih dioničara Banke čime je postala vlasnik Banke sa 99,99% dionica. Banka je dio Grupe Intesa Sanpaolo - najveće italijanske bankarske grupe i jedne od najznačajnijih finansijskih institucija u Evropi.

Banka pruža opšte bankarske usluge stanovništvu i pravnim osobama nudeći cijeli paket proizvoda i komercijalnih usluga na nivou Bosne i Hercegovine.

Banka održava svoje poslovno prisustvo na teritoriji Bosne i Hercegovine putem mreže poslovnica i bankomata, te daljnjim širenjem odnosa s trgovcima i klijentima na proširenju POS mreže.

Sa decembrom 2022., Banka je na 6. mjestu u Bosni i Hercegovini po ukupnoj aktivni, sa tržišnim učešćem od 6,9%. Najveći dio poslovne aktivnosti (95% ukupne aktive) koncentrisano je u Federaciji BiH, gdje Banka zauzima 4. mjesto u ukupnoj aktivni, ukupnim kreditima i ukupnim depozitima, s respektabilnim tržišnim učešćem od 9,4% u ukupnoj aktivni, 10,1% u kreditima i 8,8% u depozitima.

Intesa Sanpaolo Banka BiH pruža usluge za oko 150.000 klijenata u zemlji putem svoje rasprostranjene mreže 45 poslovnica i modernih kanala digitalnog bankarstva. Banka ima 549 zaposlenika zaključno sa 31. decembrom 2022. godine.

Poslovanje sa stanovništvom

Misija Poslova sa stanovništvom je služiti fizičkim licima i malim poduzećima izgradnjom, razvojem i upravljanjem održivim poslovnim odnosima, sa ciljem stvaranja trajnih vrijednosti.

Sektor poslovanja sa stanovništvom pokriva kompletnu teritoriju Bosne i Hercegovine, sa mrežom od 5 podružnica i 45 poslovnica, što predstavlja 6% ukupnog broja poslovnica bankarskog sektora u Bosni i Hercegovini. U Federaciji Bosne i Hercegovine se nalazi 39 poslovnica, u Republici Srpskoj 5, te u Distriktu Brčko 1 poslovnica.

Klijenti fizička lica su podijeljeni u tri glavna segmenta: Mass, Affluent i Private. Mass segment predstavlja prevladavajuću komponentu ukupne baze klijenata. Primarni kanali za klijente fizička lica i SME su još uvijek poslovnice i bankomati.

Sektor poslova sa stanovništvom organiziran je u sljedećim organizacijskim jedinicama: Direkcija za upravljanje mrežom, Direkcija za „Mass“ klijente, Direkcija za 'Affluent' & 'Private' klijente, Direkcija za poslove sa malim preduzećima, Direkcija za direktne distribucijske kanale i digitalni marketing, Odjel za upravljanje zadovoljstvom i prigovorima Klijenata, Kontakt Centar i Odjel za zastupanje u osiguranju

Direkcija za upravljanje mrežom koordinira s komercijalnog stajališta regijama i drugim mrežnim strukturama i odgovorna je za postizanje komercijalnih ciljeva Mreže, u suradnji sa Direkcijama za segmente. Pod Direkcijom za upravljanje mrežom, **Kontakt Centar** upravlja svim zahtjevima za kontakt od strane korisnika putem različitih kanala (pozivi, e-pošta, mobilne aplikacije, društvene mreže, skype itd...).

Direkcija za „Mass“ klijente definira i provodi poslovne strategije i politike, proizvode/usluge i vrijednosne prijedloge za segmente.

Direkcija za 'Affluent' & 'Private' klijente definira i provodi poslovne strategije i politike, proizvode/usluge i vrijednosne prijedloge za segment. U okviru ove Direkcije namjenska jedinica **Odjel za zastupanje u osiguranju** upravlja razvojem novih proizvoda, odnosima s osiguravajućim društvima i prati prodajne aktivnosti.

Direkcija za poslove sa malim preduzećima definira i provodi poslovne strategije i politike, proizvode/usluge i vrijednosne prijedloge za segment.

Direkcija za direktne distribucijske kanale i digitalni marketing koordinira djelatnost Multichannel, CRM & Digital Analytics i Digital Marketing & Experience. Pruža analize i izvješća o tržišnom potencijalu, ponašanju i potrebama specifičnih ciljnih klijenata za poslovnu analizu. U kontekstu digitalne transformacije, razvija višekanalni model usluge i identificira vrijedna i inovativna rješenja za korisnike i podržava evoluciju mobilne ponude te proizvoda i usluga digitalnog plaćanja.

Odjel za upravljanje zadovoljstvom i prigovorima Klijenata promiče poboljšanje korisničkog iskustva, povećanje zadovoljstva korisnika i lojalnosti za dugotrajne odnose, praćenjem nivoa kvalitete usluge i identificiranjem akcija za poboljšanje zadovoljstva korisnika i praćenjem planova poboljšanja. Također, se bavi pritužbama kupaca, praćenjem i izvještavanjem o uzrocima pritužbi, upravljanjem kritičnim problemima i prijedlozima kupaca.

Tokom 2022. godine, misija segmenta poslovanja sa stanovništvom je bila kontinuirano koristiti raspoložive resurse kroz širenje i unaprjeđenje ponude, cijena i kvalitete usluga za klijente, pri tom održavajući najviši nivo usluga, a sve sa svrhom poboljšanja sveukupnog poslovanja.

Kao i prethodne godine, tokom 2022. godine nastavio se jedan od najvažnijih projekata, usvajanje novog modela pružanja usluga u skladu sa provjerenim praksama Intesa Sanpaolo Grupe, a u vremenskom okviru od 3 godine. Novi model ima za cilj povećanje komercijalnih prodajnih snaga kroz uvođenje novih usluga, te snižavanja troška usluge, uglavnom za klijente niske vrijednosti.

Tokom 2022. godine, ponuda proizvoda za stanovništvo je obogaćena sa nekoliko novih proizvoda i usluga: našim klijentima smo omogućili plaćanje na rate na svim POS uređajima u državi i inostranstvu, uveli smo Paket proizvoda Prestige, namijenjen grupi affluent i private klijenata, omogućili smo ugovaranje police osiguranja (CPI) uz stambene kredite te kreditni proizvod Moj eko dom usklađen sa provjerenim međunarodnim praksama za ESG.

Poslovanje sa pravnim licima i SME

Sektor poslova sa pravnim licima & SME nudi širok spektar proizvoda i usluga kompanijama na domaćim i međunarodnim tržištima, sa svojom dobro organiziranom mrežom i naprednim elektronskim kanalima, što Banku čini atraktivnim partnerom za korporativne klijente.

Ponuda proizvoda obuhvata depozite i različite oblike kratkoročnog/dugoročnog finansiranja, usluge platnog prometa u zemlji i inozemstvu, proizvode Globalnog transakcijskog bankarstva, usluge finansiranja trgovine (izdavanje garancija u zemlji/inozemstvu, izdavanje akreditiva, confirmacija garancija i akreditiva, itd.), factoring sa i bez regresa, te POS uređaji i e-commerce.

Zahvaljujući cijelom nizu usluga koje nudi pravnim licima i prisutnosti u oba entiteta i Distriktu Brčko, Intesa Sanpaolo Banka BiH je jedna od vodećih banaka na bh. tržištu te je poznata po svojoj sposobnosti pružanja integriranih finansijskih rješenja, osmišljenih da zadovolje individualnim zahtjevima naših klijenata.

Za 2022. godinu posebno naglašavamo postignuća u promovisanju i plasmanu ESG proizvoda, što je pozicioniralo Banku kao jednu od tržišnih lidera u tom segmentu.

Sektor poslova sa pravnim licima & SME je organiziran u sljedećim organizacionim jedinicama: Direkcija za velika pravna lica, Direkcija za poslove sa srednje velikim preduzećima, Direkcija za proizvode korporativnog bankarstva i Odjel za upravljanje odnosima sa pravnim licima (CRM) kao podrška poslovnoj mreži.

Direkcija za velika pravna lica je zadužena za upravljanje bankarskim poslovima sa velikim pravnim licima, multinacionalnim preduzećima, javnim institucijama i kompanijama, kao i nebankarskim finansijskim institucijama. Glavne poslovne aktivnosti uključuju prodaju proizvoda i usluga Banke postojećim i potencijalnim klijentima, te strukturiranje transakcija radi dobivanja optimalnog modela finansiranja za pojedinačne klijente. Unutar Direkcije za velika pravna lica postoji Desk za multinacionalne klijente, koji upravlja poslovnim odnosima sa preduzećima u stranom vlasništvu, te Desk za institucionalne klijente, zadužen za vođenje poslova sa javnim preduzećima u vlasništvu centralne vlade i nebankarskih finansijskih institucija.

Direkcija za poslove sa srednje velikim preduzećima upravlja poslovanjem sa srednje velikim pravnim licima i jedinicama lokalne vlade. Direkcija za poslove sa srednje velikim preduzećima je organizirana u pet podružnica i ima dobru geografsku pokrivenost u cijeloj državi.

S obzirom na strukturu ekonomije u BiH, poseban fokus je na jačanju ove organizacione jedinice kako bi se povećao tržišni udio.

Direkcija za proizvode korporativnog bankarstva radi na tome da se velikim i srednjim preduzećima omogući ponuda proizvoda i usluga sa jednog centralnog mjesta, s obzirom na poslovanje i potrebe klijenata, te da poboljša ponudu. Direkcija je organizirana u nekoliko posebnih jedinica koje pokrivaju sve proizvode i usluge: transakcijsko bankarstvo, krediti, POS uređaji, factoring, dokumentarni poslovi.

CRM kao podrška poslovnoj mreži. Prodajnim kampanjama se upravlja putem CRM instrumenata preko dostupnih komunikacijskih kanala Banke. CRM omogućava Banci uvid u mišljenje klijenata o određenim proizvodima, te da intenzivno radi na njihovom poboljšanju

KORPORATIVNO UPRAVLJANJE

U skladu sa Zakonom o bankama, te Statutom Banke, tijela Banke su Skupština dioničara, Nadzorni odbor i Uprava. Spomenuti akti također regulišu njihove dužnosti i odgovornosti.

Nadzorni odbor

Tokom 2022. godine i sve do 28.08.2022. godine, Nadzorni odbor je bio u sljedećem sastavu: Alessio Cioni predsjednik, Matija Birov zamjenik predsjednika, Miroslav Halužan član, Gianluca Tiani član, Andrea Fazzolari član do 28.04.2022. godine, Massimo Malagoli nezavisni član od 29.04.2022. godine, Alden Bajgorić nezavisni član i Massimo Lanza nezavisni član. Od 14.11.2022. godine i sve do datuma ovog Izvještaja, Nadzorni odbor je bio u sljedećem sastavu: Dario Massimo Grassani predsjednik, Petar Sopek zamjenik predsjednika, Ivana Jović, članica, Jadranko Grbelja član, Michela Boiocchi članica, Alden Bajgorić nezavisni član, Massimo Malagoli nezavisni član.

Odbor za reviziju

Tokom 2022. godine i sve do datuma ovog Izvještaja, Odbor za reviziju je bio u sljedećem sastavu: Odbor za reviziju Andrea Nani predsjednik, Ana Jadrešić članica, Jadranko Grbelja član do 15.05.2022. godine, Massimiliano Masturzo član od 16.05.2022. godine, Dražen Karakašić stalno pozvana osoba do 15.05.2022. godine, Salvatore Giuliano stalno pozvana osoba do 15.05.2022. godine, James Vason stalno pozvana osoba i Davor Vodanović stalno pozvana osoba od 16.05.2022. godine.

Uprava

Uprava se sastoji od predsjednika i tri člana koji su svoju dužnost obnašali tokom predmetne godine i do datuma ovog Izvještaja, a kako slijedi:

Marco Trevisan predsjednik Uprave, Edin Izmirlija član Uprave i direktor Sektora za upravljanje i kontrolu rizika, Stefano Borsari član Uprave do 17.11.2022. godine i direktor Sektora finansija do kraja 2022. godine, Alek Bakalović član Uprave i direktor Sektora poslova sa pravnim licima i SME do 22.03.2022. godine, Michele Castoro član Uprave od 14.06.2022. godine i odgovorni član Uprave za Sektor Finansija od 18.11.2022. godine.

Finansijski izvještaji za godinu koja je završila 31. decembra 2022. godine

Sadržaj iz finansijskog izvještaja

Izvještaj Uprave	7
Odgovornost Uprave i Nadzornog odbora Banke za pripremu i odobravanje godišnjih finansijskih izvještaja	13
Izvještaj nezavisnog revizora	16
Izvještaj o dobiti ili gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	21
Izvještaj o finansijskom položaju	23
Izvještaj o promjenama u kapitalu i rezervama	24
Izvještaj o novčanim tokovima	26
Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje	28
- Osnova pripreme	28
- Sažetak računovodstvenih politika	31
- Značajne računovodstvene procjene i ključni izvori procjene neizvjesnosti	50
- Upravljanje finansijskim rizikom	52
- Fer vrijednost finansijskih instrumenata	83
- Operativni segmenti	87
- Bilješke	92
- Događaji nakon datuma izvještavanja	118
- Prilog 1 - Izvještaj o poslovanju	119

Odgovornost Uprave i Nadzornog odbora Banke za pripremu i odobravanje godišnjih finansijskih izvještaja

Uprava ima zadovoljstvo predstaviti svoj izvještaj za godinu koja je završila 31. decembra 2022. godine.

Pregled poslovanja

Rezultat Banke za godinu koja je završila 31. decembra 2022. godine je naveden u bilansu uspjeha i izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti na stranici broj 9.

Nadzorni odbor, Uprava Banke i Odbor za reviziju

Tokom 2022. godine i do datuma ovog izvještaja, članovi Nadzornog odbora bili su:

Nadzorni odbor	
Dario Massimo Grassani	Predsjednik, od 14.11.2022.
Petar Sopek	Zamjenik predsjednika, od 14.11.2022.
Jadranko Grbelja	Član, od 14.11.2022.
Ivana Jović	Član, od 14.11.2022.
Michela Boiocchi	Član, od 14.11.2022.
Massimo Malagoli	Nezavisni član, od 14.11.2022.
Alden Bajgorić	Nezavisni član, od 14.11.2022.
Alessio Cioni	Predsjednik, do 28.08.2022.
Matija Birov	Zamjenik predsjednika, do 28.08.2022.
Miroslav Halužan	Član, do 28.08.2022.
Gianluca Tiani	Član, do 28.08.2022.
Andrea Fazzolari	Član, do 28.04.2022.
Massimo Malagoli	Nezavisni član, od 29.04.2022 do 28.08.2022.
Alden Bajgorić	Nezavisni član, do 28.08.2022.
Massimo Lanza	Nezavisni član, do 28.08.2022.

Tokom 2022. godine i do datuma ovog izvještaja, članovi Odbora za reviziju bili su:

Odbor za reviziju	
Andrea Nani	Predsjednik
Ana Jadrešić	Član
James Vason	Redovno pozvana osoba
Massimiliano Masturzo	Redovno pozvana osoba, od 16.05.2022.
Davor Vodanović	Redovno pozvana osoba, od 16.05.2022.
Jadranko Grbelja	Član, do 15.05.2022.
Dražen Karakašić	Redovno pozvana osoba, do 15.05.2022.
Salvatore Giuliano	Redovno pozvana osoba, do 15.05.2022.

Na dan 31. decembra 2022. godine Upravu Banke čine Predsjednik i četiri izvršna direktora. Sljedeće osobe su izvršavale pomenute funkcije tokom godine i do datuma ovog izvještaja:

Uprava Banke	
Marco Trevisan	Predsjednik Uprave Banke, odgovorna osoba za Sektor poslova sa stanovništvom, od 23.03.2022 odgovorna osoba za Sektor poslova sa pravnim licima i SME
Edin Izmirlija	Član Uprave Banke i Direktor Sektora za upravljanje i kontrolu rizika. Zamjenik Predsjednika Uprave od 14.06.2022, od 18.11.2022 odgovorni član Uprave za sektor Finansija
Michele Castoro	Zamjenik Predsjednika Uprave od 14.06.2022, od 18.11.2022 odgovorni član Uprave za sektor Finansija
Stefano Borsari	Član Uprave Banke do 17.11.2022, Direktor Sektora finansija tokom cijele godine
Alek Bakalović	Član Uprave Banke i Direktor Sektora poslova sa pravnim licima i SME do 22.03.2022.

U ime Uprave:

Marco Trevisan

Predsjednik Uprave Banke

Stefano Borsari

Izvršni direktor Sektora finansija

Odgovornost Uprave i Nadzornog odbora Banke za pripremu i odobravanje godišnjih finansijskih izvještaja

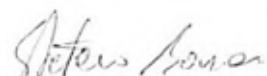
Uprava Banke dužna je pripremiti finansijske izvještaje, koji daju istinit i fer prikaz finansijskog položaja Banke, te rezultata njezina poslovanja i novčanih tokova, u skladu s zakonskom računovodstvenom regulativom koja se primjenjuje na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine, te ima odgovornost za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija koje u svakom trenutku omogućuju pripremanje finansijskih izvještaja. Uprava ima opštu odgovornost za poduzimanje koraka koji su joj u razumnoj mjeri dostupni kako bi joj omogućili očuvanje imovine Banke, te sprječavanje i otkrivanje prijevара i ostalih nepravilnosti.

Uprava je odgovorna za odabir prikladnih računovodstvenih politika koje su u skladu s važećim računovodstvenim standardima i za njihovu dosljednu primjenu, donošenje razumnih i razboritih pretpostavki i procjena, te pripremu finansijskih izvještaja temeljem principa neograničenog vremena poslovanja, osim ako je pretpostavka da će Banka nastaviti s poslovanjem neprimjerena.

Uprava je odgovorna da Nadzornom odboru podnese godišnji izvještaj Banke zajedno sa godišnjim finansijskim izvještajima, nakon čega Nadzorni odbor odobrava godišnje finansijske izvještaje.

Finansijski izvještaji prikazani na stranicama 9 do 94 odobreni su od strane Uprave dana 15. februara 2023. godine za podnošenje Nadzornom odboru te ih, potvrđujući ovo, potpisuju:

U ime Banke:

Marco Trevisan

Predsjednik Uprave Banke

Stefano Borsari

Izvršni direktor Sektora finansija

Ernst & Young d.o.o. Sarajevo
Vrbanja 1(SCC-Sarajevo City Center)
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

Tel: + 387 33 870 014
Fax: + 387 33 870 018
www.ey.com

Izveštaj neovisnog revizora

Dioničarima Intesa Sanpaolo Banke d.d. Bosna i Hercegovina

Izveštaj o reviziji finansijskih izvještaja

Mišljenje

Obavili smo reviziju godišnjih finansijskih izvještaja Intesa Sanpaolo Banke d.d. Bosna i Hercegovina (Banka), koji obuhvataju izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. decembra 2022. godine, izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o promjenama kapitala i izvještaj o novčanim tokovima za tada završenu godinu, te napomene uz finansijske izvještaje, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju finansijski položaj Banke na dan 31. decembar 2022. godine, njenu finansijsku uspješnost i novčane tokove za tada završenu godinu u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Federaciji Bosni i Hercegovini.

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u našem izvještaju neovisnog revizora u *dijelu o revizorovim odgovornostima za reviziju finansijskih izvještaja*. Neovisni smo od Banke u skladu s Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA Kodeksom) kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja u Federaciji Bosne i Hercegovine i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima i IESBA Kodeksom.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su bila, po našoj profesionalnoj procjeni, od najveće važnosti za našu reviziju finansijskih izvještaja tekućeg razdoblja. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije finansijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima. Za pitanje u nastavku, pripremljen je opis o tome kako se naša revizija bavila tim pitanjem, pripremljen je u tom kontekstu.

Ispunili smo obaveze opisane u *Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja*, uključujući i u odnosu na povezano pitanje. U skladu s tim, naša revizija uključuje obavljanje postupaka dizajniranih da odgovore na našu procjenu rizika pogrešnog prikaza finansijskih izvještaja. Rezultati naših revizijskih postupaka, uključujući postupke koji se obavljaju za rješavanje pitanja u nastavku, daju osnovu za izražavanje našeg mišljenja o priloženim finansijskim izvještajima.

Ernst & Young d.o.o. Sarajevo
Vrbanja 1(SCC-Sarajevo City Center)
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

Tel: + 387 33 870 014
Fax: + 387 33 870 018
www.ey.com

Izvještaj neovisnog revizora (*nastavak*)

Ključna revizijska pitanja (*nastavak*)

Adekvatnost očekivanih kreditnih gubitaka

Knjigovodstvena vrijednost datih kredita iznosi 1.583.216 hiljada KM (ili 62% ukupne imovine) na dan 31. decembar 2022. godine. Kao što je opisano u Napomeni 5.1 Upravljanje finansijskim rizicima- Kreditni rizik, vrednovanje obezvrjeđenja za očekivane kreditne gubitke se određuje na osnovu Zakonske računovodstvene regulative primjenjive na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Ovo je ključno revizijsko pitanje jer je značajna procjena uključena u određivanje očekivanih kreditnih gubitaka, na individualnoj i grupnoj osnovi.

Ključna područja procjene uključuju tumačenje zahtjeva da se odredi umanjene vrijednosti po osnovu primjene zakonske računovodstvene regulative primjenjive na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine, što je uključeno u model očekivanog kreditnog gubitka Banke; identifikaciju izloženosti sa značajnim pogoršanjem u kreditnom kvalitetu; pretpostavke korištene u modelu očekivanih kreditnih gubitaka kao što su finansijski položaj klijenta, očekivani budući novčani tokovi i projektovani makroekonomski faktori kao i procjene i pretpostavke korištene u mogućim scenarijima za individualno ocijenjene kredite za umanjene vrijednosti, a kao što je objelodanjeno u Napomeni 5.1 Upravljanje finansijskim rizicima - Kreditni rizik.

Mogući ishodi su zasnovani na diskontovanim novčanim tokovima za pojedinačno ocijenjene kredite i uključuju procjene i kompleksna područja, kao što su indikatori za umanjene vrijednosti, vjerovatnoće relevantnih scenarija zasnovanih na naplati iz novčanih tokova i same procjene novčanih tokova, uključujući i realizaciju kolateralna.

Dodatno, Banka je dužna postovati regulatorne zahtjeve u vezi s kreditnim rizikom koje propisuje Agencija za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine i prilagoditi interne metodologiju očekivanih kreditnih gubitaka proračune kako bi bili u skladu s tim zahtjevima. Takođe, rat u Ukrajini imao je negativan uticaj na mnoge industrije, uticao je na dalji rast inflacije, što bi, uz ekonomsku neizvjesnost, moglo negativno uticati na poslovanje dužnika u tekućoj godini. Neizvjesnost oko ovih faktora zajedno sa neizvjesnim ekonomskim izgledima rezultirala je složenijom procjenom ovog efekta na model očekivanog kreditnog gubitka.

Razumjeli smo proces i ocijenili dizajn i operativnu učinkovitost kontrola za ispravku vrijednosti po osnovu kolektivnog umanjenja vrijednosti unutar kreditnog portfolija, kao i proces procjene umanjenja vrijednosti za individualno ocijenjene kredite.

Uključili smo stručnjake iz oblasti modeliranja kreditnog i pregled makroekonomsko modela, kao i IT stručnjake za testiranje efektivnosti IT aplikacija korištenih za izračun očekivanih kreditnih gubitaka.

Ocijenili smo tehnike modeliranja i metodologiju u odnosu na zahtjeve Zakonske računovodstvene regulative primjenjive na banke u Federaciji Bosni i Hercegovini. Dodatno, ocijenili smo prikladnost značajnih pretpostavki korištenih u modelu za izračun očekivanih kreditnih gubitaka. Također, ocijenili smo da li je Banka u skladu sa regulatornim zahtjevima, u vezi s izračunavanjem očekivanih kreditnih gubitaka.

Provjerili smo uzorak izloženosti i sproveli procedure kako bismo ocijenili pravovremenost identifikacije izloženosti koje imaju značajno povećanje kreditnog rizika i adekvatnu klasifikaciju finansijskih instrumenata u Faze u skladu sa zahtjevima zakonske računovodstvene regulative primjenjive na banke u Federaciji Bosni i Hercegovini. Testirali smo uzorak kredita sa karakteristikama koje bi mogle ukazivati da je došlo do obezvrjeđenja kako bismo procijenili da li je Uprava identifikovala događaje obezvrjeđenja.

Nase procedure su uključile procjenu kreditne sposobnosti klijenata, provjeru parametara kao što su vjerovatnoća neispunjenja obaveza, dani kašnjenja, sistem ranog upozorenja, kreditni rejting, listu posmatranja, reprogrami, kao i uticaj rata u Ukrajini i rastućih cijena na te parametre. Također smo provjerili matematičku preciznost izračuna za umanjene vrijednosti na uzorku kredita koji su obezvrjeđeni na kolektivnoj osnovi.

Također smo ispitali uzorak klijenata iz industrija koje su jako pogođene ratom u Ukrajini i inflacijom, dobili najnovije finansijske podatke iz tekuće godine i procijenili postoje li okidači za značajno povećanje kreditnog rizika (SICR) ili neizvršenje obaveza koje mogu zahtijevati reklasifikaciju klijenata na faza 2 ili faza 3.

Angažovali smo stručnjake za interno modeliranje rizika kako bi pregledali informacije usmjerene na budućnost (FLI) i korištene ulazne parametre i kako bi procijenili da li je uticaj rata u Ukrajini i inflacije adekvatno odražen na korištenu vjerovatnoću neispunjenja obaveza (PD) i informacija usmjerenih ka budućnosti (FLI).

Building a better
working world

Ernst & Young d.o.o. Sarajevo
Vrbanja 1 (SCC-Sarajevo City Center)
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

Tel: + 387 33 870 014
Fax: + 387 33 870 018
www.ey.com

Izvještaj neovisnog revizora (*nastavak*)

Ključna revizijska pitanja (*nastavak*)

Adekvatnost očekivanih kreditnih gubitaka

Za više informacija, pogledati Napomenu 3 t) Finansijska imovina i finansijske obaveze i Napomenu 5.1 Upravljanje finansijskim rizicima-Kreditni rizik priloženih finansijskih izvještaja.

Za individualno obezvrjeđene kredite, naše procedure su uključivale procjenu identifikacije događaja obezvrjeđenja i testiranje pretpostavki korištenih u modelima na bazi uzorka. Za uzorak pojedinačno obezvrjeđenih kredita, razumjeli smo posljednje promjene kod dužnika i osnovu za određivanje rezervisanja za umanjenje vrijednosti i razmotrili da li su ključne procjene bile adekvatne uzimajući u obzir okolnosti dužnika.

Dodatno, testirali smo ključne ulazne parametre za izračun umanjenja vrijednosti uključujući očekivane buduće novčane tokove, njihovo vrijeme i procjenu založenog kolaterala, i diskutovali sa Upravom da li su procjene ažurirane, u skladu sa strategijom koja se prati a u vezi sa određenim dužnikom i u skladu sa regulatornim smjernicama. Također, provjerili matematičku preciznost izračuna za umanjenje vrijednosti na uzorku kredita koji su obezvrjeđeni na individualnoj osnovi.

Ocijenili smo adekvatnost objava uključenih u Napomenu 3 t) Finansijska imovina i finansijske obaveze i Napomenu 5.1 Upravljanje finansijskim rizicima-Kreditni rizik priloženih finansijskih izvještaja.

Ostale informacije sadržane u Izvještaju o poslovanju Banke

Ostale informacije sadrže informacije uključene u Izvještaj o poslovanju, ali ne uključuju finansijske izvještaje i naš revizorski izvještaj o njima. Uprava je odgovorna za pripremanje ostalih informacija u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Nase misljenje o finansijskim izvještajima ne obuhvata ostale informacije i mi ne izražavamo bilo koji oblik zaključka s izražavanjem uvjerenja o njima.

U vezi s našom revizijom finansijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati ostale informacije i, u provođenju toga, razmotriti jesu li ostale informacije značajno proturječne finansijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenih u reviziji ili se drugačije čini da su značajno pogrešno prikazane. Ako, temeljeno na poslu kojeg smo obavili, zaključimo da postoji značajni pogrešni prikaz ostalih informacija, od nas se zahtijeva da izvijestimo tu činjenicu. U tom smislu mi nemamo nešto za izvijestiti.

Ernst & Young d.o.o. Sarajevo
Vrbanja 1(SCC-Sarajevo City Center)
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

Tel: + 387 33 870 014
Fax: + 387 33 870 018
www.ey.com

Izveštaj neovisnog revizora (*nastavak*)

Odgovornosti Uprave i Odbora za reviziju za finansijske izvjestaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje finansijskih izvještaja koji daju istinit i fer prikaz u skladu sa Zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Federaciji Bosni i Hercegovini i za one interne kontrole za koje uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja finansijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili pogreške.

Prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Banke da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, objavljivanjem, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja osim ako uprava ili namjerava likvidirati Banku ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Odbor za reviziju je odgovoran za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja kojeg je ustanovila Banka.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili pogreške i izdati izvještaj neovisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji.

Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili pogreške i smatraju se značajni ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili skupa, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovi tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- Prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza finansijskih izvještaja, zbog prevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilazanje internih kontrola.
- Stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Banke.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je napravila uprava.
- Zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi uprava i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Banke da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem izvještaju neovisnog revizora na povezane objave u finansijskim izvještajima ili ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvještaja neovisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uvjeti mogu uzrokovati da Društvo ne bude u mogućnosti nastaviti s vremenski neograničenim poslovanjem.

Ernst & Young d.o.o. Sarajevo
Vrbanja 1 (SCC-Sarajevo City Center)
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

Tel: + 387 33 870 014
Fax: + 387 33 870 018
www.ey.com

Izvještaj neovisnog revizora (*nastavak*)

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja (*nastavak*)

- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s onima zaduženim za upravljanje s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući sve značajne nedostatke u unutrašnjoj kontroli koje utvrdimo tokom naše revizije.

Mi dajemo izjavu Odboru za reviziju da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima u vezi s neovisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utiču na našu neovisnost, kao i gdje je primjenjivo, o preduzetim mjerama radi eliminacije prijetnji ili mjerama zaštite.

Između pitanja o kojima se komunicira s Odborom za reviziju, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg razdoblja i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem izvještaju neovisnog revizora, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba objaviti u našem izvještaju neovisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice objave nadmašile dobrobiti javnog interesa od takve objave.

Angažovani partner u reviziji koji za rezultat ima ovaj izvještaj neovisnog revizora je Nikola Ribar.

Sarajevo, 15. februara 2023. godine

Danijela Mirković,
Prokurista

Dzenita Kadrić,
Ovlašteni revizor

Ernst & Young d.o.o. Sarajevo
Vrbanja 1 (SCC- Sarajevo City Center)
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

Izveštaj o dobiti ili gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti za godinu koja je završila 31. decembra

(svi iznosi su izraženi u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

DOBIT I GUBITAK	Bilješka	2022.	2021.
Prihodi od kamata i slični prihodi po efektivnoj kamatnoj stopi	8	66.354	71.196
Rashodi od kamata i slični rashodi po efektivnoj kamatnoj stopi	9	(9.752)	(10.011)
Neto prihodi/(rashodi) od kamata i slični prihodi po efektivnoj kamatnoj stopi		56.602	61.185
Prihodi od naknada i provizija	10	38.301	34.465
Rashodi od naknada i provizija	11	(9.189)	(7.952)
Neto prihodi / (rashodi) od naknada i provizija		29.112	26.513
Umanjenja vrijednosti i rezervisanja	12	(9.574)	(6.437)
Ostali dobiti i (gubici) od finansijske imovine	13	8	(3)
Neto pozitivne/(negativne) kursne razlike	14	5.617	2.501
Dobici i (gubici) od dugoročne nefinansijske imovine	15	(44)	212
Prihodi od dividendi	16	6	15
Ostali prihodi	17	2.813	2.947
Troškovi zaposlenih	18	(24.996)	(22.895)
Troškovi amortizacije	27,28	(5.299)	(5.699)
Ostali troškovi i rashodi	19	(24.941)	(24.028)
DOBIT/(GUBITAK) IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRIJE OPOREZIVANJA		29.304	34.311
Tekući porez na dobit		(3.386)	(3.756)
Odgođeni porez na dobit		160	137
POREZ NA DOBIT	20	(3.226)	(3.619)
NETO DOBIT GODINE		26.078	30.692

Bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izveštaj o dobiti ili gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti za godinu koja je završila 31. decembra

(svi iznosi su izraženi u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

	Bilješka	2022.	2021.
Dobit za godinu		26.078	30.692
Ostala sveobuhvatna dobit za godinu			
Pozicije koje mogu biti naknadno reklasifikovane u izvještaj o dobiti ili gubitku			
Neto gubitak od promjene fer vrijednosti finansijske imovine kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (bilješka 24)		(3.404)	(1.657)
Ostala sveobuhvatna dobit		(3.404)	(1.657)
Ukupna sveobuhvatna dobit za godinu		22.674	29.035
Zarada po običnim i prioritetnim dionicama (KM)	21	58,24	68,55

Bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izveštaj o finansijskom položaju

(svi iznosi su izraženi u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

IMOVINA	Bilješka	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	22	624.067	572.870
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	23	161	295
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	24	103.131	78.723
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	25	1.795.983	1.801.189
Derivatni finansijski instrumenti	26	-	10
Unaprijed plaćeni porez na dobit		4.266	3.692
Odgodena porezna imovina	33	616	451
Materijalna imovina i imovina s pravom korištenja	27	24.255	23.439
Nematerijalna imovina	28	3.661	2.489
Dugoročna imovina namijenjena prodaji	29	5	-
Ostala imovina i potraživanja	30	1.796	2.512
UKUPNA IMOVINA		2.557.941	2.485.670
OBAVEZE			
Finansijske obaveze po amortizovanom trošku	31	2.217.273	2.143.056
Derivatni finansijski instrumenti	32	-	7
Odgodene porezne obaveze	33	60	54
Rezervisanja	34	5.512	6.325
Ostale obaveze	35	967	773
UKUPNO OBAVEZE		2.223.812	2.150.215
KAPITAL			
Dionički kapital	36	44.782	44.782
Dionička premija		57.415	57.415
Rezerve		207.001	200.971
Revalorizacione rezerve		(1.147)	1.595
Dobit		26.078	30.692
UKUPNO KAPITAL		334.129	335.455
UKUPNO OBAVEZE I KAPITAL		2.557.941	2.485.670

Bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izveštaj o promjenama u kapitalu i rezervama za godinu koja je završila 31. decembra 2022. godine

(svi iznosi su izraženi u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

	Dionički kapital	Dionička premija	Rezerve	Rezerve fer vrijednosti za nekretnine	Rezerve fer vrijednosti za imovinu FVOCI	Dobit	Ukupno
Stanje na dan 1. januar 2022. godine	44.782	57.415	200.971	1.701	(106)	30.692	335.455
Raspodjela u skladu sa Odlukom Skupštine Banke	-	-	6.692	-	-	(6.692)	-
Isplata dividende	-	-	-	-	-	(24.000)	(24.000)
Odluka Skupštine Banke – ispravka FVOCI	-	-	(662)	-	662	-	-
Neto dobit za godinu	-	-	-	-	-	26.078	26.078
	-	-	-	-	-	-	-
Ostala sveobuhvatna dobit							
Neto gubitak od promjene fer vrijednosti finansijske imovine kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (bilješka 24)	-	-	-	-	(3.404)	-	(3.404)
	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	-	(3.404)	-	(3.404)
	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno sveobuhvatna dobit	-	-	-	-	(3.404)	26.078	22.674
	-	-	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. decembar 2022. godine	44.782	57.415	207.001	1.701	(2.848)	26.078	334.129

Bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izveštaj o promjenama u kapitalu i rezervama za godinu koja je završila 31. decembra 2021. godine

(svi iznosi su izraženi u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno) nastavak

	Dionički kapital	Dionička premija	Rezerve	Rezerve fer vrijednosti za nekretnine	Rezerve fer vrijednosti za imovinu FVOCI	Dobit	UKUPNO
Stanje na dan 1. januar 2021. godine	44.782	57.415	197.202	1.701	1.551	18.245	320.896
Raspodjela u skladu sa Odlukom Skupštine Banke	-	-	3.245	-	-	(3.245)	-
Isplata dividende	-	-	-	-	-	(15.000)	(15.000)
Ispravka poreza na dobit za 2020. godinu	-	-	524	-	-	-	524
Neto dobit za godinu	-	-	-	-	-	30.692	30.692
	-	-	-	-	-	-	-
Ostala sveobuhvatna dobit							
Neto gubitak od promjene fer vrijednosti finansijske imovine kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (bilješka 24)	-	-	-	-	(1.657)	-	(1.657)
	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	-	(1.657)	-	(1.657)
	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno sveobuhvatna dobit	-	-	-	-	(1.657)	30.692	29.035
	-	-	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. decembar 2021. godine	44.782	57.415	200.971	1.701	(106)	30.692	335.455

Bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izveštaj o novčanim tokovima

(svi iznosi su izraženi u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

GOTOVINSKI TOKOVI IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI	Bilješka	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Prilivi od kamata i sličnih prihoda po efektivnoj kamatnoj stopi		64.073	69.913
Odlivi od kamata i sličnih prihoda po efektivnoj kamatnoj stopi		(10.086)	(10.912)
Prilivi od od naknada i provizija		52.955	44.967
Odlivi od od naknada i provizija		(16.527)	(14.030)
Prilivi od naplate prethodno otpisanih potraživanja za date kredite i kamate		2.336	2.397
Odlivi po osnovu plaćanja zaposlenima		(23.911)	(21.975)
Odlivi po osnovu plaćanja operativnih rashoda i troškova		(22.095)	(23.295)
Ostali prilivi iz poslovnih aktivnosti		479	772
Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti		-	-
Plaćeni porez na dobit		(3.961)	(4.271)
Gotovinski tokovi iz poslovnih aktivnosti prije promjena na poslovnoj imovini i poslovnim obavezama		43.263	43.566
Neto (povećanje) / smanjenje obavezne rezerve kod Centralne banke		(6.184)	(6.609)
Neto (povećanje) / smanjenje plasmana kod drugih banaka		-	-
Neto (povećanje) / smanjenje kredita i potraživanja od klijenata		9.360	(26.557)
Neto (povećanje) / smanjenje potraživanja po finansijskim najmovima		-	-
Neto (povećanje) / smanjenje ostale imovine i potraživanja		(4.881)	(163)
Neto povećanje / (smanjenje) depozita od banaka i drugih fin. institucija		(2.403)	(80.380)
Neto povećanje / (smanjenje) depozita od klijenata		131.233	147.789
Neto povećanje / (smanjenje) ostalih fin. obaveza po amort. trošku		2.892	3.752
Neto povećanje / (smanjenje) rezervisanja za obaveze		(1.519)	(246)
Neto povećanje / (smanjenje) ostalih obaveza		208	(126)
Neto gotovinski tok iz poslovnih aktivnosti		171.969	81.026

Bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izveštaj o novčanim tokovima

(svi iznosi su izraženi u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno) nastavak

GOTOVINSKI TOKOVI IZ ULAGAČKIH AKTIVNOSTI			
Sticanje instrumenata kapitala po fer vrijednosti kroz OSD		(70.013)	(99.342)
Prilivi od otuđenja instrumenata kapitala po fer vrijednosti kroz OSD		42.808	81.018
Sticanje nekretnina, postrojenja i opreme	27	(1.728)	(893)
Prilivi od otuđenja nekretnina, postrojenja i opreme		3	-
Sticanje nematerijalne imovine	28	(2.215)	(290)
Primljene dividend	16	6	15
Ostali prilivi iz ulagačkih aktivnosti		(146)	-
Ostali odlivi iz ulagačkih aktivnosti		294	-
Neto gotovinski tok iz ulagačkih aktivnosti		(30.991)	(19.492)
GOTOVINSKI TOKOVI OD AKTIVNOSTI FINANSIRANJA			
Isplaćene dividend		(24.000)	(15.000)
Prilivi od kredita od banaka		14.682	126.183
Otplate glavnice kredita od banaka		(61.752)	(50.409)
Otplate glavnice kredita od drugih finansijskih institucija		(6.628)	(6.628)
Otplate glavnice po najmovima		(4.225)	(3.908)
Ostali prilivi iz finansijskih aktivnosti		-	-
Ostali odlivi iz finansijskih aktivnosti		(7.997)	-
Neto gotovinski tok od finansijskih aktivnosti		(89.920)	50.238
NETO POVEĆANJE / (SMANJENJE) GOTOVINE I GOTOVINSKIH EKVIVALENATA		51.058	111.772
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA POČETKU PERIODA		572.870	458.938
EFEKTI PROMJENE DEVIZNIH KURSEVA GOTOVINE I GOTOVINSKIH EKVIVALENATA		139	2.160
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA KRAJU PERIODA		624.067	572.870

Bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje

1. OPĆI PODACI

Historija i osnivanje

Intesa Sanpaolo Banka d.d. Bosna i Hercegovina ("Banka"), registrovana je kod Kantonalnog suda u Sarajevu dana 20. oktobra 2000. godine. Registrovana adresa je Obala Kulina bana 9a, Sarajevo.

Glavne djelatnosti Banke su:

1. primanje i plasiranje depozita,
2. davanje kratkoročnih i dugoročnih kredita i izdavanje garancija pravnim licima, fizičkim licima, lokalnim općinama i drugim kreditnim institucijama,
3. aktivnosti na tržištu novca,
4. obavljanje unutrašnjeg i vanjskog platnog prometa,
5. mjenjačke i ostale redovne bankarske usluge,
6. pružanje bankarskih usluga putem razvijene mreže filijala u Bosni i Hercegovini.

2. OSNOVA PRIPREME

Osnova mjerenja

Finansijski izvještaji Banke pripremljeni su u skladu sa zakonskim računovodstvenim propisima koji se primjenjuju na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine („F BiH“), a koji se temelji na Zakonu o računovodstvu i reviziji FBiH, Zakonu o bankama FBiH i podzakonskim aktima Agencije za bankarstvo FBiH usvojenim na osnovu spomenutih zakona.

- Zakon o računovodstvu i reviziji FBiH utvrđuje pripremu finansijskih izvještaja u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja ("MSFI").
- Zakonom o bankama FBiH utvrđena je priprema godišnjih finansijskih izvještaja u skladu s prethodno spomenutim Zakonom o računovodstvu i reviziji FBiH, ovim zakonom i podzakonskim aktima donesenim pod oba zakona.
- Agencija za bankarstvo FBiH usvojila je Odluku o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka (dalje u tekstu: Odluka) koja se primjenjuje od 1. januara 2020. godine i koja rezultira određenim razlikama koje proizlaze iz izračuna ispravka vrijednosti za kreditne gubitke primjenom minimalnih stopa utvrđenih Odlukom, a koje MSFI 9 ne zahtijeva: „Finansijski instrumenti“ („MSFI 9“).
- Pravilnikom o kontnom okviru i sadržaju konta za banke i ostale finansijske institucije (Službene novine FBiH 81/21), Pravilnikom o sadržaju i formi finansijskih izvještaja za banke i ostale finansijske institucije (Službene novine FBiH 81/21) i Pravilnikom o izmjenama i dopunama pravilnika o sadržaju i formi finansijskih izvještaja za banke i ostale finansijske institucije (Službene novine FBiH 102/22). Navedeni pravilnici propisuju formu izvještaja o finansijskom položaju, izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaja o novčanim tokovima i izvještaja o promjenama na kapitalu. Ovi lokalni propisi koji uređuju mjerenje i prezentaciju finansijskih izvještaja imaju prednost u odnosu na zahtjeve definisane u tom pogledu MSFI koje objavljuje Savez.

Odluka također utječe na procjenu nefinansijske imovine proizašle iz kreditnih transakcija (stečena materijalna imovina čija je procjena u okviru drugih relevantnih MSFI-ja).

U skladu s odredbama Odluke, Banka je formirala veće ispravke vrijednosti za kreditne gubitke u iznosu od 10.159 hiljada KM na dan 31. decembra 2022. (8.603 hiljade KM decembar 2021.) u odnosu na iznos dobiven

2. OSNOVA PRIPREME (nastavak)

Osnova mjerenja (nastavak)

izračunavanjem koji proizlazi iz internog model Banke, kako se zahtijeva u MSFI-ju 9. Ova razlika nastaje iz sljedećih razloga:

- primjena minimalnih stopa očekivanih kreditnih gubitaka utvrđenih u članu 23. Odluke za nivo izloženosti kreditnom riziku 1 - razlika u iznosu od 4.304 hiljada KM na dan 31. decembra 2022. (3.094 hiljada KM, decembar 2021. godine).
- primjena minimalnih stopa očekivanih kreditnih gubitaka utvrđenih u članu 24. Odluke za nivo kreditnog rizika izloženosti 2 - razlika u iznosu od 489 hiljada KM na dan 31. decembra 2022. godine (184 hiljada KM, decembar 2021.)
- primjena minimalnih stopa očekivanih kreditnih gubitaka utvrđenih članom 25. Odluke za nivo izloženosti kreditnom riziku 3 (nekvalitetna imovina) - razlika u iznosu od 5.218 hiljada KM na dan 31. decembra 2022., od čega iznos od 3.693 hiljade KM odnosi se na izloženosti koje nisu osigurane prihvatljivim kolateralom, iznos od 1.525 hiljade KM na izloženostima koje su osigurane prihvatljivim kolateralom (31. decembar 2021. godine: 5.198 hiljada KM, od čega se iznos od 3.122 hiljade KM odnosi na izloženosti koje nisu osigurane prihvatljivim kolateralom, iznos od 2.076 hiljada KM na izloženostima koje su osigurane prihvatljivim kolateralom).
- primjena minimalnih stopa minimalnih stopa očekivanih kreditnih gubitaka utvrđenih u članu 26. Odluke o potraživanjima, potraživanjima po faktoringu i finansijskom leasingu i ostalim potraživanjima - razlika u iznosu od 148 hiljade KM zaključno sa 31. decembrom 2022. godine (31. decembar 2021.: 126 hiljada KM).
- Dodatno, tokom godine, gore navedeni efekat je uključivao i prilagođavanja lokalne metodologije za obračun ispravke vrijednosti:
 - Primjena 12-mjesečnog PD-a za izloženosti u nivou kreditnog rizika 1, sa rokom dospjeća kraćim od 12 mjeseci (efekat 942 hiljade KM)
 - Implementacija očekivanih minimalnih stopa kreditnih gubitaka za izloženosti sa značajnim povećanjem kamatnih stopa prema Odluci Agencije za bankarstvo o privremenim mjerama za ublažavanje rastućeg kamatnog rizika (efekt 881 hiljada KM).
- Otpis vanbilansnih izloženosti nakon što je banka evidentirala očekivane kreditne gubitke u iznosu od 100% bruto knjigovodstvene vrijednosti te izloženosti i proglasila je dospjelom u ukupnom iznosu od 5.576 hiljada KM (4.124 hiljada KM na 31. decembar 2021.).

U skladu s članom 32. Odluke, banke su dužne, ako ne prodaju stečenu materijalnu imovinu više od tri godine od datuma stjecanja, procijeniti vrijednost na 1 KM.

Kao što je prikazano u nastavku, Banka je formirala umanjena vrijednosti prije nove regulative, a za svu imovinu stečenu prije tri godine već je formirala umanjene vrijednosti, tako da nije zabilježen utjecaj nove regulative.

Imovina stečena naplatom	2022.			2021.		
	Bruto iznos	Rezerva	Neto iznos	Bruto iznos	Rezerva	Neto iznos
Imovina stečena u posljednje tri godine	5	0	5	0	0	0
Imovina stečena u periodu dužem od tri godine	23	23	0	29	29	0
Ukupno	28	23	5	29	29	0

2. OSNOVA PRIPREME (nastavak)

Osnova mjerenja (nastavak)

Prethodno opisane razlike između zakonskih računovodstvenih propisa primjenjivih na banke u FBiH i zahtjeva za priznavanje i mjerenje prema Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja rezultirale su sljedećim razlikama *:

	31. decembar 2022. IFRS	Efekti FBA Odluke 31. decembar 2022.	31. decembar 2022.
Aktiva	(72.371)	(81.786)	(9.415)
Obaveze	1.937	2.681	744
Kapital	(74.308)	(84.467)	(10.159)
	31. decembar 2021. IFRS	Efekti FBA Odluke 31. decembar 2021.	31. decembar 2021.
Aktiva	(69.125)	(77.239)	(8.114)
Obaveze	1.815	2.304	489
Kapital	(70.940)	(79.543)	(8.603)
Finansijski rezultat prije poreza za godinu koja je završila 31.12.2022. u slučaju primjene IFRS metodologije bio bi veći za 1.556			

* Napomena: pozitivni broj predstavlja povećanje vrijednosti, a negativni smanjenje vrijednosti

a) Funkcionalna valuta i valuta prezentiranja

Finansijski izvještaji prezentovani su u konvertibilnim markama, zaokruženim na najbližu hiljadu ('000 KM), koje predstavljaju funkcionalnu valutu Banke.

b) Koncept poslovne neodređenosti

Finansijski izvještaji sastavljeni su po načelu neograničenosti poslovanja, što znači da će Banka nastaviti s poslovanjem u doglednoj budućnosti i biti u mogućnosti podmirivati svoja potraživanja i obveze u redovnom poslovanju.

c) Korištenje procjena i prosudbi

Sastavljanje finansijskih izvještaja zahtijeva od Uprave donošenje prosudbi, procjena i pretpostavki koje utiču na primjenu računovodstvenih politika i objavljene iznose imovine, obaveza, prihoda i rashoda. Stvarni rezultati u trenutku evidentiranja transakcija koji su bili predmet procjena mogu biti različiti od tih procjena.

Procjene i povezane pretpostavke redovno se pregledavaju. Promjene računovodstvenih procjena priznaju se u periodu u kojem su procjene promijenjene te eventualno budućim periodima ako utiču i na njih.

Informacije o područjima sa značajnom neizvjesnošću u procjenama i kritičnim prosudbama u primjeni računovodstvenih politika, koje imaju najznačajniji uticaj na iznose objavljene u ovim finansijskim izvještajima objavljene su u bilješci 4.

d) Uporedni podaci

Finansijski izvještaji za godinu koja završava 31.12.2022. godine su pripremljeni u skladu sa zahtjevima Pravilnika o kontnom okviru i sadržaju konta za banke i ostale finansijske institucije (Službene novine FBiH 81/21), Pravilnika o sadržaju i formi finansijskih izvještaja za banke i ostale finansijske institucije (Službene novine FBiH 81/21) i Pravilnika o izmjenama i dopunama pravilnika o sadržaju i formi finansijskih izvještaja

2. OSNOVA PRIPREME (nastavak)

Osnova mjerenja (nastavak)

za banke i ostale finansijske institucije (Službene novine FBiH 102/22). Shodno tome, Banka je prilagodila uporedne podatke za 2021. godinu.

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

a) Transakcije u stranim valutama

Poslovni događaji koji nisu u konvertibilnim markama Bosne i Hercegovine („KM“) početno se knjiže preračunavanjem po važećem kursu na datum transakcije. Monetarna imovina i obaveze iskazani u stranim valutama ponovno se preračunavaju na dan izvještaja primjenom kursa važećeg na taj datum. Nemonetarne stavke u stranoj valuti iskazane po fer vrijednosti preračunavaju se primjenom valutnog kursa važećeg na datum procjene fer vrijednosti. Nemonetarne stavke u stranoj valuti iskazane po historijskom trošku se ne preračunavaju ponovno na datum izvještavanja. Dobici i gubici nastali preračunavanjem priznaju se u bilansu uspjeha za period.

Banka vrednuje svoju imovinu i obaveze prema srednjem kursu Centralne banke Bosne i Hercegovine koji je važeći na datum izvještavanja. Kursevi Centralne banke za najznačajnije valute koje je Banka primjenjivala u izradi izvještaja o finansijskom položaju na datume izvještavanja bili su kako slijedi:

31. decembar 2021. godine	EUR 1= KM 1,95583	USD 1 = KM 1,725630
31. decembar 2022. godine	EUR 1= KM 1,95583	USD 1 = KM 1,833705

b) Neto prihod od trgovanja

Neto prihod od trgovanja obuhvata neto dobitke i gubitke od trgovanja stranim valutama, neto dobitke i gubitke finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha kao i neto dobitke i gubitke iz preračuna monetarne imovine i obaveza denominiranih u stranoj valuti na datum izvještavanja.

c) Plaćanja temeljem najma

Na početku ugovora Banka procjenjuje je ugovor predstavlja ugovor o najmu, odnosno da li sadrži elemente najma. Ugovor je ugovor o najmu, odnosno sadrži elemente najma, ukoliko se njime ustupa pravo kontrole nad korištenjem određene imovine tokom datog perioda uz određenu naknadu.

Na početku ili na izmjeni ugovora koji sadrži komponentu najma, Banka dodjeljuje naknadu u ugovoru svakoj komponenti najma na temelju njegove relativne samostalne cijene. Banka priznaje imovinu s pravom korištenja i obavezu najma na datum početka najma. Sredstvo za pravo korištenja inicijalno se mjeri po trošku nabave, koji obuhvaća početni iznos obveze najma korigiran za sve isplate najma izvršene prije datuma početka, plus svi nastali početni direktni troškovi i procjena troškova demontaže i uklanjanja svih napravljenih poboljšanja u imovinu. Sredstvo za pravo korištenja naknadno se amortizira linearnom metodom od datuma početka do kraja razdoblja najma. Uz to, imovina prava korištenja povremeno se umanjuje za gubitke od umanjenja vrijednosti, ako postoje, i prilagođava za određena ponovna mjerenja obveze najma.

Obveza zakupa u početku se mjeri po sadašnjoj vrijednosti plaćanja najma koja nisu plaćena na datum početka, diskontirana pomoću kamatne stope navedene u najmu ili, ako se ta stopa ne može lako utvrditi, stopom posudbe Banke. Općenito Banka koristi svoju inkrementalnu stopu zaduživanja kao diskontnu stopu.

Banka određuje svoju inkrementalnu stopu zaduživanja analizirajući svoje pozajmice iz različitih vanjskih izvora i vrši određene prilagodbe kako bi odražavala uvjete najma i vrstu imovine u najmu.

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(c) Plaćanja temeljem najma (nastavak)

Isplate najma koje se uključuju u mjerenje obveze najma sastoje se od sljedećeg: fiksne isplate, promjenjive najamnine koje ovise o indeksu ili stopi, iznosi za koje se očekuje da će se platiti u okviru garantovanog ostatka vrijednosti i cijie korištenja opcije otkupa ukoliko je razumno da će je Banka koristiti i kazne za prijevremeni raskid najma, osim ako Banka nema razumnih razloga da neće prekinuti najam.

Obveza najma mjeri se po amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamate. Ponovno se mjeri kada dođe do promjene budućih plaćanja zakupa koja proizlaze iz promjene indeksa ili stope, ako dođe do promjene procjene Banke o iznosu za koji se očekuje da će biti plativ po jamstvu preostale vrijednosti, ako Banka promijeni svoju procjenu o tome hoće li izvršiti opciju kupnje, produljenja ili raskida ili ako postoji revidirana značajna fiksna najamnina.

Banka prezentira Imovinu sa pravom korištenja i obaveze po osnovu najma u okviru *Nekretnina, opreme i imovine s pravom korištenja, Bilješka 27*, u Izvještaju o finansijskom položaju.

Banka je odlučila da ne priznaje kao Imovinu sa pravom korištenja imovinu male vrijednosti i kratkoročne ugovore o najmu. Isplate najmova povezane sa tim najmovina kao trošak linearnom metodom tokom trajanja najma..

d) Porez na dobit

Trošak poreza na dobit bazira se na oporezivoj dobiti za godinu i sastoji se od tekućeg i odgođenog poreza. Porez na dobit iskazuje se u bilansu uspjeha s izuzetkom poreza na dobit koji se odnosi na stavke priznate direktno u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, kada se porez na dobit priznaje u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Tekući porez predstavlja očekivani iznos poreza koji se plaća na oporezivi iznos dobiti za godinu, koristeći porezne stope koje su bile na snazi ili su u suštini bile važeće na datum izvještavanja i sva usklađenja porezne obaveze iz prethodnih perioda.

Iznos odgođenog poreza izračunava se metodom bilansne obaveze, pri čemu se uzimaju u obzir privremene razlike između knjigovodstvenih vrijednosti imovine i obaveza koje se koriste za potrebe finansijskog izvještavanja i iznosa koji se koriste za potrebe izračuna poreza. Iznos odgođene porezne imovine ili obaveza, priznaje se koristeći poreznu stopu za koju se očekuje da će se primjenjivati na oporezivu dobit u periodu u kojem se očekuje realizacija ili namirenje knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza, a na osnovu poreznih stopa važećih na datum izvještavanja.

Vrednovanje odgođene porezne obaveze i odgođene porezne imovine odražava porezne posljedice koje slijede iz načina na koji društvo očekuje, na datum izvještavanja, realizaciju ili namirenje knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza. Odgođena porezna imovina i obaveze se ne diskontuje te se klasifikuju kao dugoročna imovina i/ili obaveze u izvještaju o finansijskom položaju. Odgođena porezna imovina priznaje se samo u visini u kojoj je vjerovatno da će se moći iskoristiti kao porezna olakšica. Na svaki datum izvještavanja, Banka ponovno procjenjuje nepriznatu potencijalnu odgođenu poreznu imovinu te testira knjigovodstvenu vrijednost priznate odgođene porezne imovine na umanjeње vrijednosti.

e) Nekretnine i oprema

Priznavanje i mjerenje

Oprema se vrednuje po trošku nabavke umanjena za akumuliranu amortizaciju i umanjenja. Trošak nabavke uključuje sve troškove koji su direktno vezani za nabavku imovine. Naknadni troškovi se uključuju u knjigovodstvenu vrijednost imovine ili se priznaju kao posebna imovina, samo u onim slučajevima kada postoji vjerovatnoća da će Banka u budućnosti imati ekonomsku korist od te imovine i ako se njezina vrijednost može pouzdano utvrditi. Troškovi popravaka i tekućeg održavanja terete bilans uspjeha u periodu u kojem su nastali.

Nekretnine su iskazane po njihovoj revalorizovanoj vrijednosti, fer vrijednosti na dan revalorizacije, umanjene za naknadno akumuliranu amortizaciju i naknadno utvrđena umanjenja.

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(e) Nekretnine i oprema (nastavak)

Povećanje vrijednosti proistekle iz revalorizacije, uključujući eventualne kursne razlike, su iskazane na pozicijama revalorizacionih rezervi, osim ukoliko su bile ranije umanjenje, što se priznaje kroz bilans uspjeha. Smanjenje knjigovodstvene vrijednosti, koja je prethodno povećana, priznaje se kroz revalorizacione rezerve. Sva ostala smanjenja u knjigovodstvenoj vrijednosti priznaju se kroz bilans uspjeha.

Dobici i gubici po osnovu rashodovanja sredstava utvrđuju se kao razlika između novčanog priliva i neto knjigovodstvene vrijednosti i iskazuju se u bilansu uspjeha u okviru ostalih prihoda ili rashoda iz poslovanja.

Amortizacija

Amortizacija se obračunava tako da se trošak nabave nekretnina i opreme umanjuje za procijenjeni ostatak vrijednosti primjenom linearne metode tijekom njihovog procijenjenog korisnog vijeka trajanja i općenito se priznaje u izvještaju o dobiti ili gubitku. Imovina pod zakupom amortizira se kroz kraći period trajanja lizinga i njihovog korisnog vijeka trajanja, osim ako je razumno izvjesno da će Banka steći vlasništvo do kraja razdoblja najma. Zemljište se ne amortizira.

Korištene amortizacione stope od strane Banke su kako slijedi:

	2022	2021
Kompjuteri	20%	20%
Namještaj i ostala oprema	10% - 15%	10% - 15%
Poslovne zgrade	5%	5%
Ulaganja u tuđu imovinu	20%	20%

Metod amortizacije i procijenjeni vijek trajanja pregledavaju se i po potrebi usklađuju na svaki datum izvještavanja.

f) Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina se vrednuje po trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju i umanjenje vrijednosti. Trošak nabave uključuje sve troškove koji su izravno vezani za nabavu imovine.

Amortizacija se obračunava na svu nematerijalnu imovinu, osim imovine u pripremi, prema linearnoj metodi kako bi se otpisao trošak nabavke imovine kroz njezin procijenjeni vijek trajanja. Stope amortizacije korištene od strane Banke konzistentno su primjenjivane tokom 2022. i 2021.godine:

Nematerijalna imovina – licence	10% - 33,33%
Nematerijalna imovina – softver	20%

Metod amortizacije i procijenjeni vijek trajanja pregledavaju se i po potrebi usklađuju na svaki datum izvještavanja.

g) Aktiva stečena naplatom potraživanja

Banka može priznati aktivu koja je prvobitno primljena kao kolateral po kreditu nakon ispunjenja ugovornih odredbi ili poduzetih određenih pravnih radnji. Kad su oba ispod navedena uslova ispoštovana, određena aktiva će biti priznata u bilasu stanja Banke:

- Nakon što se završe pravne radnje oko sticanja
- Nakon što Banka postane vlasnik imovine.

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(g) Aktiva stečena naplatom potraživanja (nastavak)

Klasifikacija i mjerenje ove aktive zavisi od namjene držanja imovine. Konkretno, imovina može biti klasifikovana u skladu sa MRS 16 (ako se imovina koristi u poslovne svrhe), MRS 40 (ako se imovina koristi za zaradu od najamnine ili kapitalne dobiti), MRS 2 (kad je imovina stečena redovnim poslovanjem, isključivo sa namjerom da se proda u razumno kratkom periodu). Klasifikacija u skladu sa MSFI 5 je također dozvoljena, ako se steknu uslovi.

Slijedeći početno priznavanje po fer vrijednosti u bilanci stanja, imovina stečena naplatom će se priznati u skladu sa MRS 16 po trošku sticanja (uz obračun amortizacije i povremenog testiranja na umanjenje vrijednosti). Stečena imovina kao imovina u upotrebi ili vrijedna umjetnička djela (klasifikovana po MRS 16) i investicijska imovina (klasifikovana po MRS 40) će se naknadno mjeriti modelom revalorizacije po fer vrijednosti. Imovina klasifikovana u skladu sa MRS 2 će se mjeriti po manjoj vrijednosti između troška i neto utržive vrijednosti, te se neće amortizirati i bit će samo predmet testa na umanjenje vrijednosti.

U skladu sa regulativom Agencija za bankarstvo Federacije BiH imovina stečena naplatom potraživanja se priznaje po vrijednosti manjoj od:

- a) Iznosa neto knjigovodstvene vrijednosti potraživanja banke. U slučaju da je visina knjigovodstveno evidentiranih očekivanih kreditnih gubitaka jednaka visini potraživanja, banka će stečenu materijalnu imovinu evidentirati po tehničkoj vrijednosti u iznosu od 1 KM.
- b) Procijenjenoj fer vrijednosti od strane nezavisnog procjenitelja umanjenoj za očekivane troškove prodaje.

U slučaju da banka oduzetu imovinu ne proda u roku od tri godine nakon dana njenog početnog priznavanja u poslovnim knjigama banke, umanjit će njihovu vrijednost na 1 KM.

h) Aktiva koja se drži radi prodaje

Dugotrajna imovina klasificira se kao imovina koja se drži za prodaju ako je veoma vjerovatno da će se nadoknaditi prvenstveno prodajom, a ne kontinuiranim korištenjem.

Ova imovina se obično mjeri po nižoj vrijednosti između knjigovodstvene i fer vrijednosti umanjenoj za troškove prodaje. Umanjenja vrijednosti kod početne klasifikacije u imovinu koja se drži radi prodaje, kao i naknadni dobiti i gubici nastali ponovnim mjerenjem priznaju se kroz bilansu uspeha.

Nakon što se klasificira kao imovina za prodaju, nematerijalna imovina, nekretnine, postrojenja i oprema s više ne amortizuju, a svako ulaganje koje se mjeri po metodi vlasničkog udjela se više ne priznaje.

i) Umanjenje vrijednosti nefinansijske imovine

Neto knjigovodstvena vrijednost nefinansijske imovine Banke provjerava se sa datumom izvještavanja kako bi se utvrdilo da li postoje indikacije umanjenja vrijednosti imovine. Ako se utvrdi postojanje takvih indikacija procjenjuje se nadoknadivi iznos imovine. Gubitak uslijed umanjenja vrijednosti priznaje se u svim slučajevima kada je neto knjigovodstvena vrijednost imovine ili jedinice koja stvara novac veća od njenog nadoknadivog iznosa. Gubitak uslijed umanjenja vrijednosti priznaje se u bilansu uspeha.

Nadoknadiiva vrijednost ostale imovine je vrijednost veća od njezine vrijednosti u upotrebi i njezine fer vrijednosti umanjene za troškove prodaje. U procjenjivanju vrijednosti u upotrebi, sadašnja vrijednost procijenjenih budućih novčanih tokova izračunava se upotrebom diskontne stope prije oporezivanja koja reflektira procjenu vremenske vrijednosti novca na tržištu i rizik specifičan za tu imovinu. Za imovinu koja ne generira uglavnom neovisne novčane tokove, njezina nadoknadiiva vrijednost se određuje zajedno sa imovinom koja generira novčane tokove, a uz koju se ta imovina vezuje.

Gubitak od umanjenja vrijednosti se smanjuje ukoliko je došlo do promjene u procjeni korištenoj za utvrđivanje nadoknadiive vrijednosti. Gubitak od umanjenja vrijednosti se smanjuje najviše do iznosa

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(i) Umanjenje vrijednosti nefinansijske imovine (nastavak)

knjigovodstvene vrijednosti imovine koja ne prelazi knjigovodstvenu vrijednost koja bi bila utvrđena, uzimajući u obzir amortizaciju, ukoliko nije došlo do umanjenja vrijednosti.

j) Primanja zaposlenih

Kratkoročna primanja zaposlenih

Za račun zaposlenika, Banka uplaćuje penziona i zdravstveno osiguranje koje se obračunava na bruto plate, kao i pripadajuće poreze po ovom osnovu za koje je osnovica neto plaća. Ovi se doprinosi uplaćuju na račun relevantnih državnih fondova prema važećoj zakonskoj regulativi i propisima, tokom cijele godine. Naknada za topli obrok i transport kao i regres za godišnji odmor se obračunavaju i plaćaju u skladu sa lokalnom zakonskom regulativom. Ovi se troškovi priznaju u bilansu uspjeha u razdoblju u kojem su nastali troškovi zaposlenih.

Obaveze za doprinose za penziona fondove s propisanim iznosom doprinosa priznaju se kao trošak u bilansu uspjeha razdoblja u kojem su nastali.

Dugoročna primanja zaposlenih: otpremnine za penzije i bonusi za prijevremeno penzionisanje

Banka isplaćuje u slučaju penzionisanja otpremninu radnicima u iznosu tri prosječne plate dotičnog radnika u periodu od posljednja tri mjeseca.

Obaveze i troškovi se određuju pomoću metode projektovanja po jedinici prava. Ova metoda polazi od toga da svaki period službe dovodi do stvaranja dodatne jedinice prava na naknadu, i svaka jedinica se odvojeno mjeri da bi se izračunala konačna obaveza. Obaveza se iskazuje u sadašnjoj vrijednosti budućih novčanih tokova koristeći diskontnu stopu koja odgovara kamatnoj stopi državnih obveznica.

Plaćanja po osnovu dionica

Zaposlenici Banke dobivaju naknadu u obliku plaćanja po osnovu dionica, pri čemu zaposleni pružaju usluge kao naknadu za vlasničke dionice izdate od strane krajnjeg matičnog društva Banke. Banka obračunava plaćanja na osnovu dionica kao transakcije koje se podmiruju u novcu.

Fer vrijednost iznosa koji se isplaćuje zaposlenima za dionice krajnjeg matičnog društva priznaju se kao trošak uz prateće povećanje obaveza tokom perioda u kojem zaposlenik bezuslovno stekne pravo na isplatu. Obaveza se ponovno mjere na svaki datum izvještavanja, kao i na datum isplate. Bilo kakve promjene u fer vrijednosti obaveze priznaju se kao trošak zaposlenih u bilansu uspjeha.

k) Rezervisanja za obaveze i troškove

Rezervisanja se priznaju ukoliko Banka ima sadašnju zakonsku ili izvedenu obavezu proizašlu iz prošlih događaja za čije se podmirenje očekuje da će Banci stvoriti odljev resursa koji utjelovljuju ekonomske koristi, a moguće je napraviti pouzdanu procjenu iznosa obaveze.

Rezervisanja za obaveze i troškove održavaju se na nivou koji Uprava Banke smatra dovoljnom za pokrivanje nastalih gubitaka. Uprava utvrđuje dostatnost rezervacija na temelju uvida u pojedinačne stavke, tekuće ekonomske uslove, karakteristike rizika određenih kategorija transakcija, kao i druge relevantne činjenice.

Rezervacije treba iskorištavati samo za izdatke za koje je rezervacija izvorno priznata. Ako više nije vjerovatno da će podmirivanje obaveza zahtijevati odljev resursa koji utjelovljuju ekonomske koristi, rezervisanje se otpušta.

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

l) Kapital i rezerve

Izdani dionički kapital

Dionički kapital obuhvata uplaćene obične i prioritetne dionice i izražava se u KM po nominalnoj vrijednosti.

Rezerve

Rezerve predstavljaju rezerve za bezuslovno, trajno i potpuno pokriće potencijalnih budućih gubitaka kao i ostale rezerve nastale rasporedom dobiti nakon transfera vlasnicima i drugih transfera .

Rezerva fer vrijednosti

Rezerva fer vrijednosti uključuje promjene u fer vrijednosti nekretnina i finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, neto od odgođenog poreza.

Ostale rezerve

Ostale rezerve se većinom odnose na akumuliranu raspodjelu iz zadržane dobiti u skladu sa odlukom Skupštine dioničara.

Dividende

Dividende na obične dionice i prioritetne dionice priznaju se kao obaveza do isplate korisnicima u periodu u kojem su odobrene od strane dioničara Banke.

m) Vanbilansne preuzete i potencijalne obaveze

U okviru redovnog poslovanja, Banka sklapa ugovore kojima preuzima finansijske obaveze i koje vodi u vanbilansnoj evidenciji, a koje prvenstveno obuhvataju garancije, akreditive, neiskorištene kreditne okvire i limite po kreditnim karticama. Banka navedene preuzete finansijske obaveze iskazuje u izvještaju o finansijskom položaju ako i kada iste postanu plative.

n) Sredstva u ime i za račun trećih osoba

Banka upravlja sredstvima u ime i za račun pravnih osoba i građana. Navedena sredstva ne čine dio imovine Banke te su stoga isključena iz njenog izvještaja o finansijskom položaju. Za pružene usluge Banka ostvaruje naknadu.

o) Izvještavanje po segmentima

Poslovni segment predstavlja dio imovine i poslovnih aktivnosti u proizvodnji proizvoda ili pružanju usluga koje podliježu rizicima i koristima različitim od onih u nekim drugim poslovnim segmentima. Geografski segment generira proizvode ili usluge unutar određenog privrednog okruženja koji podliježu rizicima i koristima različitim od onih segmenata koji posluju u nekim drugim privrednim okruženjima.

Banka je identifikovala tri glavna poslovna segmenta: građani, pravne osobe i ulaganja. Osnovne informacije po segmentima temelje se na internoj izvještajnoj strukturi poslovnih segmenata Banke. Geografska segmentacija nije objavljena obzirom da je poslovanje Banke koncentrisano na Bosnu i Hercegovinu.

(v) Prihod i rashod od kamata

Prihod od kamata

Prihod od kamata obračunava se primjenom efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine, osim:

- a) finansijska imovina POCI-a, za koju se primjenjena originalna efektivna kamatna stopa prilagođena na amortizovani trošak finansijskog sredstva.

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(v) Prihod i rashod od kamata (nastavak)

- b) Finansijska imovina koja nije „POCI“, ali je kasnije postala sredstvo nekvalitetno djelimično ili u potpunosti nekvalitetno („faza 3“), za koju se prihodi od kamata izračunavaju primjenom efektivne kamatne stope na njen amortizovani trošak (tj. neto od očekivanog rezervisanja za kreditne gubitke).

(w) Prihod i rashodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi od naknada i provizija koje su sastavni dio efektivne kamatne stope na finansijsku imovinu ili obaveze uključuju se u prihode i rashode od kamata.

Prihodi i rashodi od naknada i provizija, prikazani kao takvi, sastoje se uglavnom od naknada za kartično poslovanje, naknada za izdavanje garancija, akreditiva, domaća i međunarodna plaćanja i ostale usluge i priznaju se u bilansu uspjeha po izvršenju usluge.

Prihod od naknada i provizija proistekli iz ugovora sa klijentima mjere se na temelju naknade utvrđene u ugovoru sa klijentima. Banka priznaje prihod kad prenosi uslugu na klijenta.

Tabela u nastavku prikazuje prirodu i vrijeme ispunjavanja obaveza prema kupcima, uključujući značajne uvjete plaćanja i povezane politike priznavanja prihoda.

Vrsta usluge	Priroda i vrijeme ispunjavanja obaveza, uključujući značajne uvjete plaćanja	Priznavanje prihoda u skladu sa MSFI 15
Bankarske usluge u poslovanju sa stanovništvom i pravnim osobama	<p>Banka pruža bankovne usluge klijentima u poslovima sa stanovništvom i pravnim licima, uključujući upravljanje računima, prekoračenjima, transakcijama sa stranim valutama, kreditnim karticama i uslugama.</p> <p>Naknade na konstantnoj osnovi za upravljanje računima se obračunavaju na mjesečnoj osnovi. Banka utvrđuje tarife posebno za poslovanje sa stanovništvom i pravnim licima na godišnjoj osnovi.</p> <p>Naknade koje se zasnivaju na transakcijama, transakcijama sa stranim valutama i prekoračenjima se naplaćuju od klijenta u trenutku nastanka transakcije. Usluge se naplaćuju na mjesečnoj osnovi na bazi utvrđenih naknada koje se revidiraju godišnje od strane Banke.</p>	<p>Prihod od naknada po računima i uslugama se priznaje tokom vremena kad se usluga pruža.</p> <p>Prihod od transakcija se priznaje u trenutku nastanka transakcije.</p>

Ugovor sa klijentom koji rezultira priznavanjem finansijskog instrumenta u finansijskim izvještajima Banke može dijelom biti dio MSFI 9, a dijelom u djelokrugu MSFI 15. Ako je to slučaj, Banka prvo primjenjuje MSFI 9 da odvoji mjerenje dijela ugovora koji je pod uticajem MSFI 9, a onda na ostatak primjenjuje MSFI 15.

(x) Neto prihod od ostalih finansijskih instrumenata koji se mjere po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

Neto prihod od ostalih finansijskih instrumenata koji se mjere po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha odnosi se na derivative koji nisu namjenjeni trgovanju i koji se drže radi upravljanja rizicima koji nisu dio kvalificirajućih odnosa zaštite, finansijsku imovinu i obaveze mjere po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, i od 1. januara 2018. godine, imovinu koja nije namjenjena trgovanju a mjeri se po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha. Nabrojano uključuje promjene u fer vrijednosti, kamate, dividende i kursne razlike.

(y) Prihod od dividendi

Dividende na vrijednosnice koje se mjere kroz sveobuhvatnu dobit, a koje predstavljaju povrat troška ulaganja, prezentiraju se kroz sveobuhvatna dobit.

(z) Finansijska aktiva i finansijske obaveze

1. Inicijalno priznavanje i mjerenje

Inicijalno banka priznaje kredite i potraživanja, depozite, izdane dužničke vrijednosnice i subordinirane obaveze na datum njihovog nastanka.

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(z) Finansijska aktiva i finansijske obaveze (nastavak)

1. Inicijalno priznavanje i mjerenje (nastavak)

Svi drugi finansijski instrumenti (uključujući regularne kupovine i prodaje finansijske imovine) priznaju se na datum trgovine, odnosno kada banka postane jedna od ugovornih strana.

Finansijska sredstva i obaveze se inicijalno priznaju po fer vrijednosti uvećanoj, izuzev imovine koja se mjeri po FVTPL, za transakcijske troškove koji se mogu direktno pripisati stjecanju ili izdavanju.

2. Klasifikacija i naknadno mjerenje

Finansijska imovina

Banka klasifikuje finansijsku imovinu prema sljedećim kategorijama:

- Finansijska imovina mjerena po amortiziranom trošku
- Finansijska imovina mjerena kroz ostalu sveobuhvatnu dobit
- Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

Zahtjevi klasifikacije i za dužničke i vlasničke instrumente navedeni su ispod:

Dužnički instrumenti

Dužnički instrumenti su oni instrumenti koji zadovoljavaju definiciju finansijske obaveze kao što su krediti, obveznice i potraživanja.

Klasifikacija i naknadno mjerenje zavisi od:

- (i) Namjene upravljanja finansijskom imovinom (poslovni model)
- (ii) Ugovorenih karakteristika novčanih tokova ("isključivo plaćanje glavnice i kamate", engl. Solely Payments of Principal and Interest, dalje SPPI test ili SPPI)

Bazirano na ovim faktorima, Banka klasifikuje svoju finansijske imovinu u zavisnosti od namjere zbog koje su finansijski instrumenti stečeni.

- **Finansijska imovina mjerena po amortiziranom trošku**

Imovina koja se drži radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova koji predstavljaju isključivo plaćanje glavnice i kamate (SPPI), i koja nije određena kao po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, se mjeri po amortiziranom trošku. Nakon početnog priznavanja, knjigovodstvena vrijednost ove imovine je prilagođena za očekivane kreditne gubitke priznate i mjerene kao što je opisano u Zabilješci 3 (4). Prihod od kamata obračunava se primjenom efektivne kamatne stope i uključen je u poziciju "Prihod od kamata".

Dati krediti i potraživanja su nederivativna finansijska imovina s fiksnim ili odredivim plaćanjima koja ne kotira na aktivnom tržištu. Dati krediti i potraživanja nastaju kada Banka odobrava novčana sredstva komitentima bez namjere trgovanja s tim potraživanjima, te uključuju plasmane i date kredite bankama, date kredite i potraživanja od klijenata i sredstva kod Centralne banke.

- **Finansijska imovina mjerena kroz ostalu sveobuhvatnu dobit**

Finansijska imovina koja se drži radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova i radi prodaje imovine, novčanih tokova gdje novčani tokovi imovine predstavljaju isključivo plaćanje glavnice i kamate, i koja nije određena po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, se mjeri kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVOSD).

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2. Klasifikacija i naknadno mjerenje (nastavak)

Finansijska imovina mjerena kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (nastavak)

Promjene fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju se priznaju direktno u ostalu sveobuhvatnu dobit, izuzev priznavanja dobitaka ili gubitaka umanjenja vrijednosti, prihoda od kamata i prihoda i rashoda od kursnih razlika koji se priznaju kroz bilansu uspjeha.

Prilikom prestanka priznavanja finansijske imovine, kumulativni dobiti ili gubici prethodno priznati u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti se reklasificiraju u bilans uspjeha u "Neto prihodi od trgovanja". Prihod od kamata obračunava se primjenom efektivne kamatne stope i iskazuje se na poziciji "Prihod od kamata".

- **Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha**

Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha ima dvije podkategorije: finansijski instrumenti koji se drže radi trgovanja (uključujući derivative) i oni koje Uprava inicijalno raspoređuje u ovu kategoriju. Finansijski instrument raspoređuje se u ovu kategoriju isključivo ukoliko je nastao ili stečen radi prodaje ili kupnje u kratkom roku, u svrhu kratkoročnog sticanja profita ili raspoređivanjem od strane rukovodstva u ovu kategoriju kod inicijalnog priznavanja.

Banka raspoređuje finansijsku imovinu u kategoriju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha kada:

- se imovinom upravlja, procjenjuje se i o njima interno izvještava po fer vrijednosti;
- klasifikacija uklanja ili znatno umanjuje računovodstvenu neusklađenost koja bi inače nastala; ili
- imovina sadrži ugrađeni derivativ, koji znatno utiču na novčane tokove koji bi inače proizašli iz ugovora.

Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha obuhvata derivativne finansijske instrumente klasificirane kao finansijski instrumenti za trgovinu i vlasničke instrumente koje je menadžment rasporedio kao imovinu po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Namjena upravljanja finansijskom imovinom (Poslovni model)

Poslovni model označava način na koji Banka upravljanja imovinom radi generisanja novčanih tokova.

Poslovni modeli Banke su:

- Poslovni model čiji je cilj držanje imovine radi naplate ugovorenih novčanih tokova – objedinjava svu finansijsku imovinu koja se drži radi naplate ugovorenih novčanih tokova tokom vijeka trajanja finansijskog instrumenta. Poslovni model radi naplate prolazi SPPI test, a u taj model alocirana je sljedeća finansijska imovina:

- depoziti kod banaka,
- kreditni plasmani,
- ostala potraživanja.

Kreditni rizik je osnovni rizik kojim se upravlja u okviru ovog poslovnog modela.

- Poslovni model čiji je cilj prikupljanje ugovorenih novčanih tokova i prodaja finansijske imovine – objedinjava finansijsku imovinu koja se drži s ciljem prikupljanja ugovorenih novčanih tokova i prodaje finansijske imovine. U poslovni model radi naplate i prodaje alocirana je sljedeća finansijska imovina:

- dužnički vrijednosni papiri (prolazi SPPI test),
- vlasnički vrijednosni papiri (ne prolaze SPPI test),

Rizik likvidnosti je osnovni rizik kojim se upravlja u okviru ovog poslovnog modela.

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2. Klasifikacija i naknadno mjerenje (nastavak)

Namjena upravljanja finansijskom imovinom (Poslovni model) (nastavak)

- Poslovni model unutar kojeg se finansijska imovina mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (ne prolazi SPPI test) – objedinjuje svu finansijsku imovinu koja se ne drži u okviru prethodno navedena dva poslovna modela. Finansijskom imovinom u ovom poslovnom modelu upravlja se s ciljem ostvarenja novčanih tokova prodajom imovine i ostvarenjem kratkoročnog profita.

Ugovorene karakteristike novčanih tokova (SPPI)

Test obilježja ugovorenih novčanih tokova s aspekta plaćanja samo glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice (SPPI test) jedan je od kriterija za klasifikaciju finansijske imovine u pojedinu kategoriju mjerenja. SPPI test se provodi s ciljem utvrđivanja da li kamata na nepodmirenu glavicu odražava naknadu za vremensku vrijednost novca, kreditni rizik i druge osnovne rizike posudbe, troškove kreditiranja i profitnu maržu.

SPPI test se provodi:

- za svaku finansijsku imovinu, alociranu u poslovni model čiji je cilj držanje finansijske imovine radi naplate ugovorenih novčanih tokova i poslovni model čiji je cilj prikupljanje ugovorenih novčanih tokova i prodaja finansijske imovine, a na datum njenog inicijalnog priznavanja,
- za svaku finansijsku imovinu u slučajevima u kojima je izvorna imovina značajno modificirana i zbog toga ponovno priznata kao nova imovina,
- kod uvođenja novih modela i/ili programa kreditiranja kako bi se unaprijed utvrdila prihvatljivost razmatranih uslova kreditiranja u odnosu na potrebu kasnijeg praćenja vrijednosti eventualne finansijske imovine koja bi proizašla iz istih.

Vlasnički instrumenti

Vlasnički instrumenti su instrumenti koji ispunjavaju definiciju kapitala iz perspektive izdavaoca; odnosno to su instrumenti koji ne sadrže ugovornu obavezu plaćanja, te dokaze o preostalom učešću u neto imovini izdavaoca. Primjer kapitalnih ulaganja podrazumijeva osnovne obične dionice.

Banka naknadno mjeri sva kapitalna ulaganja po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, osim u slučaju kada je Uprava Banke izabrala, po inicijalnom priznavanju da neopozivo odredi kapitalno ulaganje po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Politika Banke je da odredi kapitalna ulaganja kao FVOSD kada se ta ulaganja drže za druge namjene, a ne za generisanje povrata na investicije. Kada se koristi ovaj izbor, dobiti i gubici po osnovu fer vrijednosti priznaju se u OSD i naknadno se ne reklasifikuju u bilans uspjeha, uključujući i otuđenja. Gubici od umanjenja vrijednosti (i ukidanje gubitaka od umanjenja vrijednosti) se ne izvještavaju odvojeno od drugih promjena u fer vrijednosti. Dividende, kada predstavljaju povrat na takve investicije, i dalje se priznaju u dobiti ili gubitku kao ostali prihod kada se utvrdi pravo Banke na primanje plaćanja.

Dobici i gubici na kapitalne investicije po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha su uključeni u "Neto prihod od trgovanja" u bilansu uspjeha.

• Finansijske obaveze

Banka klasifikuje svoje finansijske obaveze, različito od finansijskih garancija i kreditnih obaveza, mjerenjem po amortiziranom trošku ili po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Određivanje po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka

Finansijska imovina

Kod početnog priznavanja, Banka označava određenu finansijsku imovinu kroz FV kroz bilans uspjeha jer tako eliminiše ili značajno reducira računovodstveno neslaganje koje bi u suprotnom nastalo.

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2. Klasifikacija i naknadno mjerenje (nastavak)

Finansijska imovina (nastavak)

Banka također označava određenu finansijsku imovinu kroz FV kroz bilans uspjeha jer se imovinom upravlja, evaluira i izvještava interno po principu fer vrijednosti.

Finansijske obaveze

Banka označava određene finansijske obaveze kroz FV kroz bilans uspjeha u jednom od ova dva slučaja:

- Obavezama se upravlja, evaluira i izvještava interno po principu fer vrijednosti; ili
- To eliminira ili značajno reducira računovodstveno neslaganje koje bi u suprotnom nastalo.

Bilješka 23 iskazuje iznos svake klase finansijske imovine i finansijskih obaveza koje su označene kroz FV kroz bilans uspjeha. Opis osnove svake oznake iskazan je u Bilješci za odgovarajuću klasu imovine ili obaveze.

Kredit i potraživanja od klijenata

“Kredit i potraživanja” u Izvještaju o finansijskom položaju uključuju:

- kredite i potraživanja koja se mjere po amortiziranom trošku (pogledajte Bilješku 25), inicijalno se mjere po fer vrijednosti uvećanoj za početne troškove, a naknadno po amortiziranom trošku koristeći metod efektivne kamatne stope.

Investicione vrijednosnice

“Investicione vrijednosnice” u Izvještaju o finansijskom položaju uključuju:

- dužničke vrijednosnice mjerene po FVOSD; i
- vlasničke vrijednosnice mjerene po FVOSD.

Za dužničke vrijednosnice mjerene po FVOSD, gubici i dobiti se priznaju kroz OSD, izuzev za slijedeće, koje se priznaje kroz bilansu uspjeha na način kao i aktiva mjerena po amortiziranom trošku:

- kamatni prihod korištenjem efektivne kamatne stope
- očekivani kreditni gubici i njihova otpuštanja; i
- gubici i dobiti iz poslovanja sa stranim valutama.

Kad se dužnički vrijednosni papiri po FVOSD prestanu priznavati, kumulativna dobit ili gubitak prethodno priznata kroz kapital se reklasifikuju iz kapitala u bilansu uspjeha.

Banka odlučuje priznavati kroz sveobuhvatnu dobit promjene određenih ulaganja u vrijednosne papire koji se ne drže radi trgovanja. Izbor se vrši na bazi svakog pojedinačnog instrumenta pri početnom priznavanju i neopoziv je.

Gubici i dobiti vlasničkih instrumenata se nikad ne reklasifikuju kroz bilansu uspjeha i umanjenje se ne priznaje kroz bilansu uspjeha. Dividenda se priznaje kroz bilansu uspjeha izuzev ako jasno ne predstavlja povrat dijela troška investiranja, u kom se slučaju priznaje kroz OSD. Kumulirani dobiti i gubici priznati kroz OSD se transferišu u zadržanu dobit kroz zarade od otuđenja.

Finansijske garancije i obaveze po kreditne obaveze

“Finansijske garancije” su ugovori koji zahtijevaju od banke da izvrši specifična plaćanja kao nadoknadu vlasnicima uslijed gubitka koji proizilazi iz neizvršenja obaveza dužnika kada ugovorni uvjeti nastanu.

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2. Klasifikacija i naknadno mjerenje (nastavak)

Finansijske garancije i obaveze po kreditne obaveze (nastavak)

“Kreditne obaveze” su obaveze banke da plasiraju kredit pod unaprijed ugovorenim uvjetima.

Izdane finansijske garancije i kreditne obaveze za plasiranje kredita po nižoj kamatnoj stopi od tržišne se početno mjere po fer vrijednosti. Naknadno, mjere se kako slijedi:

- kao veća vrijednost između umanjenja vrijednosti u skladu sa MSFI9 i iznosa kod početnog priznavanja Bilješka 3(t), kada je primjenjivo, kumulativnog iznosa prihoda priznatog u skladu sa principima MSFI 15.

Banka nije izdavala kreditne obaveze mjerene po FVOSD.

Za ostale kreditne obaveze:

- Banka priznaje umanjenja vrijednosti

Obaveze koje proisteknu iz finansijskih garancija i kreditne obaveze su uključene unutar rezervacija.

3. Prestanak priznavanja

Finansijska imovina

Banka prestaje priznavati finansijsku imovinu kada isteknu ugovorna prava na novčane tokove iz finansijske imovine ili prenese prava na primanje ugovornih novčanih tokova u transakciji u kojoj su uglavnom svi rizici i koristi od vlasništva nad finansijskim sredstvom prenesena ili u kojoj Banka niti prenosi niti zadržava u osnovi sve rizike i koristi vlasništva i ne zadržava kontrolu nad finansijskom imovinom.

Prilikom prestanka priznavanja finansijske imovine, razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine (ili knjigovodstvene vrijednosti raspoređene na dio imovine koji je prestao priznavati) i zbroja (i) primljene naknade (uključujući svako novo dobiveno sredstvo umanjeno za svaku novu obvezu pretpostavljeno) i (ii) svaki kumulativni dobitak ili gubitak koji je bio priznat u OCI priznaje se u dobiti ili gubitku.

Svaki kumulativni dobitak/gubitak priznat u OCI-u u vezi s vlasničkim investicijskim vrijednosnicama označenim kao FVOCI ne priznaje se u dobiti ili gubitku nakon prestanka priznavanja takvih vrijednosnih papira. Svaki udjel u prenesenoj finansijskoj imovini koji ispunjava uvjete za prestanak priznavanja koji je stvorila ili zadržala Banka priznaje se kao zasebna imovina ili obaveza.

Finansijske obaveze

Banka prestaje priznavati finansijsku obvezu kada su njezine ugovorne obveze podmirene, otkazane ili istječu.

4. Modifikacija finansijske imovine i finansijskih obaveza

Finansijska imovina

Ako su uslovi finansijske imovine izmijenjeni, tada Banka procijenjuje da li je novčani tok modificirane imovine bitno izmijenjen.

Ako su novčani tokovi suštinski različiti, onda su ugovorna prava na novčane tokove izvornog finansijskog sredstva istekla. U tom slučaju, izvorno finansijsko sredstvo se prestaje priznavati i novo finansijsko sredstvo se priznaje po fer vrijednosti plus troškovi transakcije. Naknade primljene kao dio ove modifikacije

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

4. Modifikacija finansijke imovine i finansijskih obaveza (nastavak)

Finansijska imovina (nastavak)

se obračunavaju kako slijedi:

- Nakande koje se uzimaju u obzir prilikom određivanja fer vrijednosti nove imovine i naknade koje trošak transakcije su uključene u početno vrednovanje imovine; i
- Ostale naknade su uključene u račun o dobiti i gubitku kao dobit ili gubitak od prestanka priznavanja.

Ako su novčani tokovi modificirani kada je dužnik u finansijskim poteškoćama, cilj modifikacije je najčešće da maksimizira ponovno sticanje izvornih ugovornih prava prije nego da stvara novo sredstvo pod drugačijim uvjetima. Ukoliko banka planira da modificira finansijsko sredstvo na način da to rezultira u praštanju novčanih tokova, onda prvo razmatra da li bi dio sredstva bio otpisan prije modifikacije (pogledati politike otpisa ispod). Ovaj pristup utiče na rezultat kvantitativne evaluacije i znači da kriterij prestanka priznavanja nije postignut u takvim slučajevima.

Ukoliko modifikacija finansijskog sredstva mjerena po trošku amortizacije ili FVOSD nije rezultirala prestankom priznavanja finansijskog sredstva, onda Banka prvo iznova računa bruto knjigovodstvenu vrijednost sredstva koristeći izvornu efektivnu kamatnu stopu i priznaje usaglašavanje kao modificiranu dobit ili gubitak u bilansu uspjeha. Kod finansijske imovine sa promjenjivom stopom, izvorna efektivna kamatna stopa korištena u izračunu modificirane dobiti ili gubitka, usaglašena je tako da odražava trenutne uslove tržišta u trenutku modifikacije. Svaki trošak ili naknada koja nastane ili bude naplaćena kao dio modifikacije, usaglašava bruto knjigovodstvenu vrijednost modificiranog finansijskog sredstva i amortizuje se tokom preostalog vijeka modificiranog finansijskog sredstva.

Ukoliko se modifikacija odvija zbog finansijskih poteškoća dužnika, dobit ili gubitak se prikazuje zajedno sa gubitkom od umanjenja. U ostalim slučajevima, prikazuje se kao prihod od kamata izračunat korištenjem metode efektivne kamatne stope.

Prema regulativi Agencije za bankarstvo Federacije BiH od 01.01.2020., Odluka o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, modifikacija može biti:

1. uzrokovana tekućim potrebama dužnika (npr. smanjenje efektivne kamatne stope zbog promjena na tržištu, zamjena kolaterala i sl.), a ne finansijskim poteškoćama dužnika,
2. uzrokovana trenutnim finansijskim poteškoćama dužnika ili poteškoćama koje će uskoro nastati, odnosno pogoršanjem njegove kreditne sposobnosti, urednosti u izmirivanju obaveza prema banci ili drugim povjeriocima.

Prema Računovodstvenim Politikama Intesa Sanpaolo Grupe, izmjene mogu biti:

- zbog finansijskih poteškoća:
 - bez prestanka priznavanja prethodnog kredita (efekt se priznaje kao dobitak / gubitak od ugovorne izmjene bez prestanka priznavanja, a kasnije se efekt ukidanja vremenske vrijednosti mora priznati u kamatnom prihodu)
 - sa prestankom priznavanja (modificirana imovina smatra se novom finansijskom imovinom)
- izmjene zbog komercijalnih razloga neće imati utjecaja na račun dobiti i gubitka.

Efekti

Banka je izračunala efekte modifikacije za kredite koji su imali neke promjene u ugovornim izvornim uvjetima tokom 2022. godine. Obračun je rađen ručno, a Banka razvija informatičko rješenje za automatski obračun.

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

4. Modifikacija finansijke imovine i finansijskih obaveza (nastavak)

Finansijske obaveze

Banka prestaje priznavati finansijsku obavezu kada su uslovi promijenjeni i kada su novčani tokovi modificirane obaveze suštinski drugačiji. U tom slučaju, nova finansijska obaveza bazirana na modificiranim uvjetima se priznaje po fer vrijednosti. Razlika između knjigovodstvene vrijednosti i finansijske obaveze se prestaje priznavati i priznaje se plaćena naknada u bilansu uspjeha. Plaćena naknada uključuje prenesenu nefinansijsku imovinu, ukoliko je ima, preuzimanje obaveza uključujući novu modificiranu finansijsku obavezu.

Ukoliko modifikacija finansijske obaveze nije obračunata kao prestanak priznavanja, onda se trošak amortizacije te obaveze ponovo računa diskontovanjem modificiranog novčanog toka po izvornim efektivnim kamatnim stopama i rezultira priznavanjem u bilansu uspjeha kao dobitak ili gubitak. Kod finansijskih obavaza sa promjenjivom stopom, izvorna kamatna stopa korištena za izračun modifikacije dobiti ili gubitka usklađuje se tako da reflektuje trenutne tržišne uvjete u vrijeme modifikacije. Troškovi i naknade koji nastaju priznaju se kao usaglašavanje knjigovodstvene vrijednosti obaveze ili amortizovane vrijednosti tokom prestalog vijeka modificiranone finansijske obaveze kroz ponovno računanje efektivne kamatne stope na instrument.

- Prebijanje

Finansijska imovina i obaveze se prebijaju i neto iznos se prikazuje u finansijskom izvještaju, kada, i samo kada Banka ima zakonsko pravo da vrši prebijanje i ima namjeru podmiriti je na neto osnovi ili realizirati imovinu i istovremeno podmiriti obavezu.

Prihodi i rashodi se iskazuju na neto osnovi samo kada je dozvoljeno u skladu sa MSFI, ili za dobitke i gubitke koji proizilaze iz sličnih transakcija, kao u poslovima trgovine.

5. Umanjenje vrijednosti

Regulatorna odluka ističe model „tri faze“ u vezi umanjenja vrijednosti finansijske imovine zasnovano na promjenama kreditnog kvaliteta od inicijalnog priznavanja finansijske imovine.

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine priznaje se po modelu očekivanih kreditnih gubitaka (ECL) za imovinu koja se naknadno mjeri po amortiziranom trošku i imovinu koja se naknadno mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (osim vlasničkih instrumenata).

Regulatorna odluka zahtijeva da se procjene očekivani gubici na nivou gubitaka koji se očekuju u narednih 12 mjeseci (faza 1) od početnog unosa finansijskog instrumenta. Vremenski period za izračun očekivanog gubitka postaje čitav preostali vijek trajanja sredstva koje je predmet procjene, gdje je kreditni kvalitet finansijskog instrumenta doživio „značajno“ pogoršanje u odnosu na početno mjerenje (faza 2) ili u slučaju da je sredstvo djelimično ili u potpunosti nekvalitetno (faza 3). Preciznije, uvođenje novih odredbi umanjenja vrijednosti uključuje:

- raspodjelu kvalitetne finansijske imovine na raznim nivoima kreditnog rizika („staging“), koja odgovara ispravkama vrijednosti zasnovanim na očekivanim gubicima tokom narednih 12 mjeseci (takozvana „faza 1“) ili vijeku trajanja za cijelo preostalo trajanje instrumenta (takozvana „faza 2“), kod postojanja značajnog porasta kreditnog rizika;
- raspodjelu djelimično ili u potpunosti nekvalitetne finansijske imovine u tzv. „fazu 3“, uvijek uz ispravke vrijednosti zasnovane na očekivanim gubicima tokom cijelog trajanja instrumenta;
- uključivanje očekivanih kreditnih gubitaka (ECL) u izračun, kao i očekivane buduće promjene makroekonomskog scenarija.

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

5. Umanjenje vrijednosti (nastavak)

Naredna tabela sumira zahtjeve za umanjeње vrijednosti prema MSFI 9:

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3
Pogoršanje kreditnog rizika	Inicijalno priznavanje (loši krediti na početku uključeni u fazu 3).	Kreditni rizik se značajno povećao u odnosu na početak i ne smatra se „niskim“.	Kreditni rizik se povećao do tačke gdje se smatra da je vrijednost instrumenta umanjena.
Priznavanje rezervisanja u bilansu stanja	12-mjesečni očekivani kreditni gubitak	Očekivani gubitak tokom vijeka trajanja instrumenta	Očekivani gubitak tokom vijeka trajanja
Trenutna klasifikacija	Kvalitetna aktiva	Kvalitetna aktiva	Nekvalitetna aktiva
Trenutno rezervisanje	Nastali gubitak	Nastali gubitak	Očekivani gubitak tokom vijeka trajanja instrumenta

Mjerenje ECL-a

Očekivani kreditni gubici se mjere kako slijedi:

- *finansijska imovina koja nije nekvalitetna djelimično ili u potpunosti nekvalitetna na datum izvještavanja*: kao sadašnja vrijednosti nedostajuće gotovine (tj. razlika između novčanih tokova nastalih prema subjektu u skladu sa ugovorom i novčanog toka koji banka očekuje da primi);
- *finansijska imovina koja je nekvalitetna djelimično ili u potpunosti nekvalitetna na datum izvještavanja*: kao razlika između bruto knjigovodstvene vrijednosti i sadašnje vrijednosti očekivanih budućih novčanih tokova;
- *neiskorištene kreditne obaveze*: kao sadašnja vrijednost razlike između ugovorenog novčanog toka nastalog prema Banci ukoliko je obaveza neiskorištena i novčanog toka koji Banka očekuje da primi; i
- *ugovori o finansijskim garancijama*: očekivane uplate za podmirenje imaoća garancije manje iznos koji Banka očekuje da će nadoknaditi.

Prezentacija rezervisanja za ECL u izvještaju o finansijskom položaju

Rezervisanja za gubitke od ECL se prezentuju u izvještaju o finansijskom položaju kako slijedi:

- finansijska imovina izmjerena po trošku amortizacije: kao odbitna stavka od bruto knjigovodstvene vrijednosti imovine;
- kreditne obaveze i ugovori o finansijskim garancijama: generalno kao rezervisanje
- gdje finansijski instrument uključuje i iskorištenu i neiskorištenu komponentu, i Banka ne može identificirati ECL na iskorištenoj i neiskorištenoj kreditnoj obavezi: Banka prezentuje kombinovanu rezervaciju za gubitke za obje komponente. Kombinovani iznos se prezentira kao odbitna stavka bruto knjigovodstvene vrijednosti iskorištene komponente. Svaki višak preko knjigovodstvene vrijednosti iskorištene komponente se prezentira kao rezervisanje; i
- instrumenti zaduženja mjereni po FVOSD: rezervisanje gubitka se ne priznaje u izvještaju o finansijskom položaju jer je knjigovodstvena vrijednost te imovine i njihova fer vrijednost. Kakogod, rezervisanje za gubitke se priznaje po fer vrijednosti rezerve.

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

5. Umanjenje vrijednosti (nastavak)

Otpis

Kreditni i dužnički vrijednosni papiri se otpisuju (djelom ili u potpunosti) gdje ne postoji razumno očekivanje povrata finansijske imovine djelom ili u potpunosti. Ovo je uglavnom slučaj kada Banka odredi da dužnik nema imovinu, izvore ili prihode koji mogu generirati dovoljne novčane tokove da otplate iznos koji je predmet otpisa. Ovo ocjenjivanje se vrši na nivou pojedinačnog sredstva.

Ponovno sticanje prethodno otpisanih iznosa uključuje se u "gubici od umanjenja vrijednosti finansijskih instrumenata" u bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

Finansijska sredstva koja su otpisana i dalje mogu da budu predmet ponovnog sticanja da bi bila u skladu sa procedurama Banke.

Banka otpisuje dug ili investiciju u jemstvo duga, djelom ili u potpunosti, i svaku povezanu isplatu za gubitak od umanjenja vrijednosti kada je kreditni odbor Banke utvrdio da nisu postojale realne mogućnosti ponovnog sticanja.

Računovodstveni otpis

U julu 2019. godine, Agencija za bankarstvo FBiH je usvojila Odluku o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka što je objašnjeno u Sažetku računovodstvenih politika – Umanjenje vrijednosti.

U skladu sa navedenom Odlukom banke su u obavezi da provedu računovodstveni otpis finansijske aktive koja je rezervisana 100% i dospjela u punom iznosu najmanje dvije godine.

Banka nije izvršila računovodstveni otpis prije 1. januara 2020. godine. Potraživanja u knjigama Banke evidentirana su do naplate ili trajnog otpisa. Za razliku od prethodno objašnjelog Otpisa, Računovodstveni otpis je dio vanbilančnih evidencija i u Izvještaju o finansijskom položaju je dio bilješki koje se odnose na kretanja imovine u pojedinačnoj bilješki 25.

(u) Derivatni finansijski instrumenti

Derivatni instrument je finansijski instrument ili drugi ugovor koji posjeduje sve tri sljedeće karakteristike:

- njegova se vrijednost mijenja ovisno o promjeni određene kamatne stope, cijene finansijskog instrumenta, cijene robe, deviznog tečaja, indeksa cijena ili stopa, kreditnog rejtinga ili kreditnog indeksa, ili drugih varijabli (ponekad se naziva „osnovna varijabla”),
- ne zahtijeva početno neto ulaganje ili početno neto ulaganje koje je manje od onoga koje bi se zahtijevalo za druge vrste ugovora od kojih bi se očekivalo da na sličan način odražavaju promjene tržišnih čimbenika; i
- podmiruje se na budući datum.

Uobičajeni su primjeri derivatnih instrumenata terminski ugovori (futures, forwards), ugovori o zamjeni (swap contracts) i ugovori o opciji (option contracts). Derivatni instrument obično ima nominalni iznos, što predstavlja iznos valute, broj dionica, broj jedinica ili obima ili drugih jedinica utvrđenih u ugovoru.

Derivatni finansijski instrumenti se početno priznaju u bilanci u skladu s politikom za početno priznavanje finansijskih instrumenata. Nakon početnog priznavanja, derivatni finansijski instrumenti se mjere po fer vrijednosti. Fer vrijednosti se dobivaju iz kotiranih tržišnih cijena, kotiranih cijena posrednika, modela diskontiranih novčanih tokova i modela određivanja cijena opcija po potrebi. Svi derivatni instrumenti se iskazuju kao imovina kada je njihova vrijednost pozitivna, a kao obaveze kada je njihova vrijednost negativna.

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(v) Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Za potrebe izvještavanja o novčanom toku, novčani ekvivalenti i gotovina uključuju stanja s dospjećem kraćim od tri mjeseca od datuma stjecanja, uključujući novac i sredstva koja nisu pod ograničenjima Centralne banke, druge odgovarajuće vrijednosne papire, kredite i zajmove dane bankama, dospjela potraživanja od drugih banaka.

Novac predstavljaju novčana sredstva u domaćoj i stranoj valuti u trezoru i blagajnama banke, sredstva iznad obavezne rezeerve kod Centralne banke Bosne i Hercegovine i sredstva na računima kod domaćih i stranih banaka s rokom dospjeća do tri mjeseca.

(z) Pozajmice

Pozajmice se početno priznaju po fer vrijednosti, koja je jednaka historijskom trošku umanjenom za transakcijske troškove. Obveze po kreditima naknadno se iskazuju po amortiziranoj vrijednosti, sve razlike između priljeva sredstava umanjenih za transakcijske troškove i iznosa otplate. Trošak kamata priznaje se u računu dobiti i gubitka u razdoblju korištenja kredita primjenom metode efektivne kamatne stope.

aa) Transakcije s povezanim stranama

Prema definiciji MRS-a 24, povezane strane su strane koje predstavljaju:

- društva koja direktno ili indirektno preko jednog ili više posrednika kontroliraju izvještajno društvo ili su pod njegovom kontrolom, odnosno koje izvještajno društvo kontrolira zajedno s drugim subjektima;
- povezana društva u kojima Banka ima značajan utjecaj, a koja nisu ni povezana pravna osoba ni zajedničko ulaganje ulagača;
- fizičke osobe koje direktno ili indirektno imaju pravo glasa u Banci, čime imaju značajan utjecaj na Banku, kao i svaka druga osoba za koju se očekuje da će utjecati ili biti pod utjecajem povezanih osoba u poslovanju s Bankom;
- rukovoditelji na ključnim pozicijama, odnosno osobe koje imaju ovlasti i odgovornost za planiranje, usmjeravanje i kontrolu aktivnosti Banke, uključujući direktore i ključno rukovodstvo.

Kada se promatra bilo koja moguća transakcija s povezanom stranom, pažnja se usmjerava na suštinski odnos, a ne samo na pravni oblik.

ab) Promjene računovodstvenih politika i njihove primjene

Usvojene računovodstvene politike u skladu sa onima iz prethodne finansijske godine, osim sljedećih izmijenjenih MSFI-jeva koje je Banka usvojila od 1. januara 2022. godine.:

- MSFI 3 Poslovne kombinacije; MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema; MRS 37 Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina kao i godišnja poboljšanja 2018-2020 (Dopune).

Izmjene su na snazi za godišnje periode izvještavanja koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. godine, uz dozvoljenu raniju primjenu. Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je izdao izmjene MSFI uskog opsega na sljedeći način:

- ▶ **MSFI 3 Poslovne kombinacije (Dopune)** ažurira referencu u MSFI 3 Konceptualni okvir za finansijsko izveštavanje bez mijenjanja računovodstvenih zahtjeva za poslovne kombinacije.

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

ab) Promjene računovodstvenih politika i njihove primjene (nastavak)

- ▶ **MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema (Dopune)** zabranjuje da preduzeće od troškova nekretnina, postrojenja i opreme odbije iznose primljene po osnovu prodaje artikala proizvedenih dok društvo priprema sredstvo za njegovo korištenje. Umjesto toga, društvo će prepoznati takav prihod od prodaje i povezane troškove u bilansu uspjeha.
- ▶ **MRS 37 Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina (Dopune)** navodi koje troškovedruštvo uključuje u određivanje troškova ispunjavanja ugovora u cilju procjene da li je ugovor štetan.
- ▶ **Godišnja poboljšanja 2018-2020** dovode do manjih izmjena u MSFI 1 Prva primjena Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja, MSFI 9 Finansijski instrumenti, MRS 41 Poljoprivreda i Ilustrativni primjeri za MSFI 16 Lizing.

Izmjene nisu imale uticaj na finansijske izvještaje Banke.

- **MSFI 16 Lizing - COVID-19 olakšice za zakupce nakon 30. juna 2021. godine (Dopuna)**

Izmjena se primenjuje na godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. aprila 2021. godine, uz dozvoljenu raniju primjenu, uključujući i finansijske izvještaje koji još nisu odobreni za objavljivanje na datum izdavanja ove dopune. U martu 2021. godine, Odbor je izmijenio uslove praktičnih izuzetaka od zahtjeva MSFI 16 koji zakupcima obezbjeđuje oslobađanje od primjene smjernica MSFI 16 o modifikacijama ugovora o zakupu, koje se odnose na olakšice koje su nastale kao direktna posljedica pandemije COVID-19. Nakon dopuna, praktični izuzeci se sada primenjuju na olakšice za zakup za koje svako smanjenje lizing plaćanja utiče samo na plaćanja koja prvobitno dospijevaju 30. juna 2022. godine, pod uslovom da su ispunjeni drugi uslovi za primjenu praktičnog izuzetka. Izmjene nisu imale uticaj na finansijske izvještaje Banke.

ac) Standardi koji su objavljeni ali još uvijek nisu stupili na snagu i nisu prevedeni od strane Saveza

- **MRS 1 Prezentacija finansijskih izveštaja: Klasifikacija kratkoročnih i dugoročnih obaveza (Dopune)**

Izmjene i dopune su na snazi za godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. godine, uz dozvoljenu raniju primjenu, i obavezu da se primenjuju retrospektivno u skladu sa MRS 8. Cilj izmjena je da razjasni principe u MRS 1 za klasifikaciju obaveza na kratkoročne i dugoročne. Izmjenama je pojašnjeno značenje prava na odlaganje izmirenja obaveza, uslov da ovo pravo postoji na kraju izvještajnog perioda, da namjera menadžmenta ne utiče na klasifikaciju na kratkoročne i dugoročne obaveze, da opcije druge ugovorne strane koje bi mogle da dovedu do izmirenja obaveza prenosom sopstvenih instrumenata kapitala entiteta ne utiču na klasifikaciju na kratkoročnu i dugoročnu obavezu. Također, izmjene i dopune preciziraju da samo kovenante sa kojima entitet mora biti usklađen na ili prije datuma izvještavanja mogu uticati na klasifikaciju obaveze. Dodatna objelodanjivanja su također potrebna za dugoročne obaveze koje proizilaze iz kreditnih aranžmana koji su predmet usaglašenosti sa kovenantama u roku od dvanaest mjeseci nakon datuma izvještavanja. Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izvještaje Banke.

- **MRS 8 Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjenama i greške: Definicija računovodstvenih procjena (Dopune)**

Izmjene stupaju na snagu za godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine, uz dozvoljenu raniju primjenu i primenjuju se na promjene u računovodstvenim politikama i promjene računovodstvenih procjena koje se dešavaju na ili nakon početka tog perioda. Izmjenama se uvodi nova definicija računovodstvenih procjena, definisanih kao novčani iznosi u finansijskim izvještajima koji su predmet nesigurnosti pri odmjeravanju. Također, dopunama se pojašnjava šta su promjene u računovodstvenim procjenama i kako se one razlikuju od promjena računovodstvenih politika i ispravki grešaka. Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izvještaje Banke.

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

ac) Standardi koji su objavljeni ali još uvijek nisu stupili na snagu i nisu prevedeni od strane Saveza (nastavak)

- **MRS 12 Porez na dobit: Odloženi porezi koji nastaju u vezi sa sredstvima i obavezama koje proističu iz jedne transakcije (Dopune)**

Izmjene su na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine, uz dozvoljenu raniju primjenu. Izmjene sužavaju obim i daju dalja pojašnjenja u vezi sa izuzetkom za početno priznavanje prema MRS 12 i preciziraju kako društva treba da obračunavaju odloženi porez u vezi sa imovinom i obavezama koje proističu iz jedne transakcije, kao što su lizing i obaveze vraćanja u prvobitno stanje. Izmjene i dopune pojašnjavaju da, kada su plaćanja kojima se izmiruje obaveza odbitna za poreske svrhe, stvar je prosuđivanja, uzimajući u obzir važeći poreski okvir, da li se takvi odbici mogu za poreske svrhe pripisati obavezi ili povezanoj komponenti imovine. Prema izmjenama, izuzetak od početnog priznavanja se ne primjenjuje na transakcije koje pri početnom priznavanju dovode do jednakih oporezivih i odbitnih privremenih razlika. Primenjuje se samo ako priznavanje lizing sredstva i obaveze zakupa (ili obaveze za vraćanje imovine u prvobitno, uključujući sa tom obavezom povezano sredstvo) dovede do oporezivih i odbitnih privremenih razlika koje nisu jednake. Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izvještaje Banke.

- **MSFI 16 Lizing: Obaveze po osnovu u transakciji prodaje i povratnog lizinga (Dopune)**

Izmjene su na snazi za godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. godine, uz dozvoljenu raniju primjenu. Izmjene i dopune imaju za cilj da poboljšaju zahtjeve koje prodavac-zakupac koristi u odmjeravanju obaveze za lizing koja proizilazi iz transakcije prodaje i povratnog zakupa u MSFI 16, dok se ne mijenja računovodstveni tretman zakupa koji nije u vezi sa transakcijama prodaje i povratnog lizinga. Konkretno, prodavac-zakupac određuje „lizing plaćanja” ili „revidirana lizing plaćanja” na takav način da prodavac-zakupac ne priznaje bilo kakav iznos dobitka ili gubitka koji se odnosi na pravo korišćenja koje zadržava. Primjena ovih zahtjeva ne sprečava prodavca-zakupca da prizna, u bilansu uspjeha, bilo kakav dobitak ili gubitak u vezi sa djelimičnim ili potpunim raskidom zakupa. Prodavac-zakupac primjenjuje izmjenu retrospektivno u skladu sa MRS 8 na transakcije prodaje i povratnog zakupa koje su sklopljene nakon datuma početne primjene, što je početak godišnjeg izvještajnog perioda u kojem je entitet prvi put primijenio MSFI 16. Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izvještaje Banke.

- **Dopuna MSFI 10 - Konsolidovani finansijski izvještaji i MRS 28 - Investicije u pridružene entitete i zajednička ulaganja: Prodaja aktive između investitora i zavisnog društva**

Izmjene ukazuju na poznato neslaganje zahtjeva u MSFI 10 i onih u MRS 28, vezanih za prodaju ili unošenje aktive između investitora i njegovih zavisnih društava i zajedničkih ulaganja. Glavna posljedica izmjena odnosi se na to da je ukupan gubitak ili dobitak priznat kada transakcija uti;e poslovanje (bez obzira da li je reč o zavisnom društvu ili ne). Djelimičan dobitak ili gubitak je priznat kada transakcija uti;e na aktivu koja ne predstavlja biznis, čak i kada je ova aktiva dio zavisnog društva. U decembru 2015. godine Odbor za međunarodne računovodstvene standarde odložio je datum primjene ovog standarda na neodređeno vrijeme čekajući ishod istraživanja vezano za primjenu metoda učešća. Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izvještaje Banke.

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I KLJUČNI IZVORI PROCJENE NEIZVJESNOSTI

Banka u toku svog redovnog poslovanja procjenjuje i prosuđuje o neizvjesnim događajima, uključujući procjene i prosudbe o budućnosti. Takve računovodstvene pretpostavke i procjene redovno se preispituju i temelje na historijskom iskustvu i ostalim faktorima poput očekivanog toka budućih događaja koji se može realno pretpostaviti u postojećim okolnostima, ali unatoč tome neizbježno predstavljaju izvore neizvjesnosti. Procjena umanjenja vrijednosti kreditnog portfolija Banke, predstavlja najznačajniji izvor neizvjesnosti procjene. Ti i ostali ključni izvori neizvjesnosti procjene, koji imaju značajan rizik uzrokovanja značajnih uskladba knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza u narednoj finansijskoj godini, opisani su u nastavku.

(a) Gubici od umanjenja vrijednosti kredita i potraživanja

Banka kontinuirano prati kreditnu sposobnost svojih klijenata. Potreba za umanjenjem vrijednosti bilansne i vanbilansne izloženosti Banke kreditnom riziku, procjenjuje se mjesečno.

Informacije o prosudbama u primjeni računovodstvenih politika koje imaju najznačajniji uticaj na iznose priznate u finansijskim izvještajima sadržane su u slijedećim bilješkama 3(t).

(b) Porezi

Banka obračunava poreznu obavezu u skladu sa poreznim propisima Federacije Bosne i Hercegovine. Porezne prijave odobravaju porezna tijela koja su nadležna za provođenje naknadne kontrole poreznih obveznika.

(c) Regulatorni zahtjevi

Agencija je ovlaštena za provođenje regulatornog nadzora nad poslovanjem Banke i može zahtijevati izmjene knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza, u skladu sa odgovarajućim propisima.

Pored umanjenja vrijednosti izračunatih i priznatih u skladu sa MSFI, Banka također procjenjuje umanjenja u skladu sa regulativom Agencije za potrebe izračuna adekvatnosti kapitala.

U skladu s Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanjem očekivanih kreditnih gubitaka, Banka primjenjuje sljedeća pravila minimalnog pokrića za definiranje očekivanih kreditnih gubitaka (ECL-a).

Banka je dužna da za izloženosti raspoređene u nivo kreditnog rizika 1 utvrdi i knjigovodstveno evidentira očekivane kreditne gubitke najmanje u iznosima kako slijedi:

a) za izloženosti sa niskim rizikom - 0,1% izloženosti,

b) za izloženosti prema centralnim vladama i centralnim bankama izvan Bosne i Hercegovine za koje postoji kreditna procjena priznate vanjske institucije za procjenu kreditnog rejtinga koja se u skladu sa članom 69. Odluke o izračunavanju kapitala banke raspoređuje u stepen kreditnog kvaliteta 3 i 4 - 0,1% izloženosti,

c) za izloženosti prema bankama i drugim subjektima finansijskog sektora za koje postoji kreditna procjena priznate vanjske institucije za procjenu kreditnog rejtinga koja se u skladu sa članom 69. Odluke o izračunavanju kapitala banke raspoređuje u stepen kreditnog kvaliteta 1, 2 ili 3 - 0,1% izloženosti,

d) za ostale izloženosti - 0,5% izloženosti.

Banka je dužna da za izloženosti raspoređene u nivo kreditnog rizika 2 utvrdi i knjigovodstveno evidentira očekivane kreditne gubitke u iznosu većem od dva navedena:

a) 5% izloženosti,

b) iznosa utvrđenog u skladu sa internom metodologijom banke.

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I KLJUČNI IZVORI PROCJENE NEIZVJESNOSTI (nastavak)

c) Regulatorni zahtjevi (nastavak)

Banka je dužna da za izloženosti raspoređene u nivo kreditnog rizika 3 utvrdi i knjigovodstveno evidentira očekivane kreditne gubitke najmanje u iznosima definiranim u Tabeli 1 ili Tabeli 2.

Tabela 1. Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka za izloženosti osigurane prihvatljivim kolateralom:

R.br.	Dani Kašnjenja	Minimalni očekivani kreditni gubitak
1.	do 180 dana	15%
2.	od 181 do 270 dana	25%
3.	od 271 do 365 dana	40%
4.	od 366 do 730 dana	60%
5.	od 731 do 1460 dana	80%
6.	preko 1460 dana	100%

Tabela 2. Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka za izloženosti koje nisu osigurane prihvatljivim kolateralom:

R.br.	Dani Kašnjenja	Minimalni očekivani kreditni gubitak
1.	do 180 dana	15%
2.	od 181 do 270 dana	45%
3.	od 271 do 365 dana	75%
4.	od 366 do 456 dana	85%
5.	preko 456 dana	100%

Izuzetno, ukoliko je banka poduzela odgovarajuće pravne radnje i može dokumentovati izvjesnost naplate iz prihvatljivog kolaterala u naredne tri godine, povećanje nivoa očekivanih kreditnih gubitaka nije dužna vršiti iznad 80% izloženosti.

Pri tome procjena budućih novčanih tokova iz prihvatljivog kolaterala svedenih na sadašnju vrijednost mora biti veća od 20% tog potraživanja. U slučaju da banka ne naplati potraživanja u navedenom periodu od tri godine, dužna je knjigovodstveno evidentirati očekivane kreditne gubitke u iznosu od 100% izloženosti.

Banka je dužna da stope očekivanih kreditnih gubitaka za potraživanja od kupaca, potraživanja po osnovu faktoringa i finansijskog lizinga, te ostalih potraživanja utvrdi najmanje u iznosima kako je navedeno u Tabeli 3.

Tabela 3. Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka

R.br.	Dani Kašnjenja	Minimalni očekivani kreditni gubitak
1.	nema kašnjenja u materijalno značajnom iznosu	0,5%
2.	do 30 dana	2%
3.	od 31 do 60 dana	5%
4.	od 61 do 90 dana	10%
5.	od 91 do 120 dana	15%
6.	od 121 do 180 dana	50%
7.	od 181 do 365 dana	75%
8.	preko 365 dana	100%

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I KLJUČNI IZVORI PROCJENE NEIZVJESNOSTI (nastavak)

(d) Sudski sporovi

Ukupan iznos sudskih sporova iznosi 8.104 hiljada KM (31. decembar 2021.: 9.178 hiljada KM).

Banka provodi pojedinačnu procjenu svih sudskih sporova i na osnovu toga određuje iznos rezervisanja. Procjenu i predlaganje iznosa rezervisanja za sudske sporove provodi Direkcija pravnih poslova Banke i Sektor finansija, dok odluku o iznosu rezervisanja donosi Uprava Banke.

Kao što je navedeno u bilješci 34, Banka je rezervisala 1.955 hiljada KM (31. decembar 2021.: 3.185 hiljada KM), iznos koji Uprava smatra dostatnim. S obzirom da se procjena radi za svaki pojedinačni slučaj, nije praktično procijeniti finansijski učinak promjena u pretpostavkama na temelju kojih Uprava procjenjuje potrebu za rezervacijama na datum izvještavanja.

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM

Uslijed svojih aktivnosti Banka je izložena različitim vrstama rizika: kreditnom riziku, riziku likvidnosti, tržišnom riziku i operativnom riziku. Tržišni rizik uključuje rizik stranih valuta, kamatne stope i drugi rizik cijena.

Banka je uspostavila integrisani sistem upravljanja rizikom što uključuje analizu, procjenu, prihvatanje i upravljanje određenim stepenom rizika ili kombinacijom rizika. Prihvatanje rizika predstavlja bit finansijskog poslovanja Banke, a operativni rizik predstavlja neizbježnu posljedicu poslovanja.

Uprava je odgovorna za uspostavljanje i nadzor okvira upravljanja finansijskim rizikom Banke.

Upravljanje rizikom vrši Sektor za upravljanje i kontrolu rizika čiji je glavni zadatak pružanje podrške finansijskim operacijama, koordinacija pristupa domaćim i stranim finansijskim tržištima, pregled i upravljanje finansijskim rizikom kroz interne izvještaje o rizicima uključujući analizu veličine i nivoa rizika.

5.1 Kreditni rizik

5.1.1 Kontrola ograničenja rizika i politike prevencije od rizika

Banka je izložena kreditnom riziku, koji predstavlja rizik nemogućnosti druge strane da izmiri cijeli iznos obaveze po dospelju. Banka razvrstava kreditni rizik utvrđujući limite za iznos prihvaćenog rizika koje očekuje da će nastati u vezi s jednim kreditnim primaocem ili grupom kreditnih primatelja te u pojedinim privrednim granama. Banka redovno prati navedene rizike i preispituje ih jednom godišnje ili češće.

Upravljanje izloženošću kreditnom riziku vrši se putem redovne analize sposobnosti dužnika i potencijalnih dužnika da ispune obaveze plaćanja kamate i glavnice i promjenom tih kreditnih ograničenja kada je to prikladno. Upravljanje izloženošću kreditnom riziku se također djelomično vrši dobivanjem kolaterala, te korporativnih i ličnih garancija.

Aktivnosti Banke mogu dovesti do rizika u trenutku namirenja transakcije i trgovanja. "Rizik namire" je rizik zbog propusta subjekta da ispuni svoje obaveze isplate novca, vrijednosnih papira ili druge imovine kako je ugovoreno.

Za određene vrste transakcija Banka ublažava taj rizik provodeći nagodbe posredstvom posrednika kako bi osigurala da se trgovina realizuje samo kada su obje strane zmirile svoje ugovorne obaveze. Ograničenja namire su često limitirana postupkom odobravanja /praćenja ograničenja kao što je prethodno opisano. Prihvatanje rizika namire za slobodne namire, specifično za transakciju ili specifično za drugu ugovornu stranu, zahtijeva odobrenje Rizika Banke.

Limiti izloženosti kreditnom riziku se određuju u skladu sa kapitalom Banke.

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.1 Kreditni rizik (nastavak)

5.1.1. Kontrola ograničenja rizika i politike prevencije od rizika (nastavak)

U skladu sa politikama Banke, donošenje Odluke o izloženosti kreditnim rizicima je centralizovano i koncentrisano na Kreditni odbor Banke. Odluka Kreditnog odbora se zasniva na prijedlogu koji se dobije od Direkcije za procjenu kreditnog rizika. Uslovi odobravanja svakog pojedinačnog pravnog klijenta su određeni tipom klijenta, namjenom kredita, procjenom kreditnog boniteta i važeće situacije na tržištu. Vrsta osiguranja svakog kredita također zavisi od kreditne analize, vrste kreditne izloženosti, uslova plasiranja kao i iznosa kredita.

Vanbilansni kreditni instrumenti

Osnovna svrha ovih instrumenata je da se osigura da su sredstva na raspolaganju klijentu po potrebi. Garancije i akreditivi nose isti kreditni rizik kao i krediti i osiguravaju se istim zalogom kao krediti.

5.1.2 Maksimalna izloženost kreditnom riziku prije uzimanja kolaterala ili drugih povećanja vrijednosti

Slijedeća tabela pokazuje i informacije o kreditnoj kvaliteti finansijske imovine mjerene po amortiziranom trošku, FVOSD dužničke vrijednosnice i dužničkim instrumentima koji se mjere prema amortizacionom trošku. Za kreditne obaveze i finansijske garancije, iznosi predstavljaju odobrene ili garantovane iznose.

Objašnjenje termina "Nivo 1", "Nivo 2" i "Nivo 3" je uključen u Bilješki 3(t).

	2022.			2021.	
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti – Bilješka 22					
Kvalitetni – Nivo 1	624.671	-	-	624.671	573.416
Ukupno bruto	624.671		-	624.671	573.416
	=====	=====	=====	=====	=====
Manje: ispravka vrijednosti	(604)	-	-	(604)	(546)
	=====	=====	=====	=====	=====
Neto vrijednost	624.067	-	-	624.067	572.870
	=====	=====	=====	=====	=====
Rezerve kod Centralne banke-Bilješka 25.1					
Kvalitetni – Nivo 1	203.265	-	-	203.265	197.081
Ukupno bruto	203.265	-	-	203.265	197.081
	=====	=====	=====	=====	=====
Manje: ispravka vrijednosti	(203)	-	-	(203)	(197)
	=====	=====	=====	=====	=====
Neto vrijednost	203.062	-	-	203.062	196.884
	=====	=====	=====	=====	=====
Kredit i potraživanja po amortizacionom trošku – Bilješka 25.2					
Kvalitetni – Nivo 1	1.485.354	-	-	1.485.354	1.522.524
Kvalitetni – Nivo 2	-	117.490	-	117.490	79.464
U kašnjenju	-	-	6.419	6.419	7.102
Naplata upitna	-	-	17.758	17.758	20.846

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.1 Kreditni rizik (nastavak)

5.1.2 Maksimalna izloženost kreditnom riziku prije uzimanja kolaterala ili drugih povećanja vrijednosti (nastavak)

Problematicni	-	-	36.255	36.255	39.047
Ukupno bruto	1.485.354	117.490	60.432	1.663.276	1.668.983
Manje: ispravka vrijednosti	(20.224)	(16.984)	(42.852)	(80.060)	(75.608)
Neto vrijednost	1.465.130	100.506	17.580	1.583.216	1.593.375
<i>Ostala finansijska aktiva po amortiziranom trošku - Bilješka 25.4</i>					
Kvalitetni – Nivo 1					
Ukupno bruto	10.623	-	-	10.623	5.614
Manje: ispravka vrijednosti	(918)	-	-	(918)	(789)
Neto vrijednost	9.705	-	-	9.705	4.825
<i>Finansijska aktiva po FVOSD-Bilješka 24</i>					
Kvalitetni – Nivo 1	103.131	-	-	103.131	78.586
Ukupno bruto	103.131	-	-	103.131	78.586
Manje: ispravka vrijednosti	-	-	-	-	-
Neto vrijednost	103.131	-	-	103.131	78.586
<i>Finansijska aktiva po FVPL-Bilješka 23</i>					
Kvalitetni – Nivo 1	161	-	-	161	295
Neto vrijednost	161	-	-	161	295
<i>Dužnički instrumenti po amortizacionom trošku - Bilješka 25.3</i>					
Kvalitetni – Nivo 1	-	-	-	-	6.203
Ukupno bruto	-	-	-	-	6.203
Manje: ispravka vrijednosti	-	-	-	-	(98)
Neto vrijednost	-	-	-	-	6.105
Ukupno bilančna izloženost	2.405.256	100.056	17.580	2.523.342	2.453.077

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.1 Kreditni rizik (nastavak)

5.1.2 Maksimalna izloženost kreditnom riziku prije uzimanja kolaterala ili drugih povećanja vrijednosti (nastavak)

	2022.			2021.	
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno	Ukupno
Potencijalne obaveze - Bilješka 38					
Nivo 1	155.785	-	-	155.785	142.668
Nivo 2	-	7.017	-	7.017	3.065
Nivo 3	-	-	-	-	-
Ukupno bruto	155.785	7.017	-	162.802	145.733
Manje: ispravka vrijednosti	(356)	(187)	-	(543)	(490)
Neto vrijednost	155.429	6.830	-	162.259	145.243
Obaveze po kreditu - Bilješka 38					
Nivo 1	370.729	-	-	370.729	375.383
Nivo 2	-	9.392	-	9.392	5.662
Nivo 3	-	-	699	699	1.957
Ukupno bruto	370.729	9.392	699	380.820	383.002
Manje: ispravka vrijednosti	(1.473)	(334)	(331)	(2.138)	(1.814)
Neto vrijednost	369.256	9.058	368	378.682	381.188
Ukupno vanbilančna izloženost	524.685	15.888	368	540.941	526.431
Ukupno izloženost kreditnom riziku	2.929.941	115.944	17.948	3.064.283	2.979.508

5.1.3 Kolaterali i druga kreditna poboljšanja

Tokom godine, Banka u pozicijama finansijske i nefinansijske imovine u posjedu ima i stavke koje je stekla uzimanjem u posjed kolaterale koji su služili kao osiguranje kreditne izloženosti, u slučaju nevraćanja duga od strane dužnika. Ovakav proces stjecanja uglavnom se odnosi na nekretnine, opremu, vozila i depozite. Ponovno stečena imovina se prikazuje kao takva u izvještaju o finansijskom položaju Banke u trenutku kad se steknu uslovi za njeno sticanje u skladu sa MSFI i lokalnim propisima. Politika Banke je da proda ovako stečenu imovinu, a tokom vremena posjedovanja ove imovine do trenutka prodaje trećim stranama imovina može biti privremeno u upotrebi za operativne aktivnosti Banke ili za iznajmljivanje trećim stranama.

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.1 Kreditni rizik (nastavak)

5.1.3 Kolaterali i druga kreditna poboljšanja (nastavak)

Politika Banke u vezi stjecanja kolaterala se nije bitnije promijenila tokom izvještajnog perioda i nema značajnih promjena kvalitete kolaterala u odnosu na raniji period.

Stambene hipoteke

Tabele u nastavku pokazuju kreditne izloženosti stambenih kredita stanovništvu u rasponima omjera kredita i vrijednosti kolaterala (LTV). LTV se računa kao odnos bruto iznosa kredita i vrijednosti kolaterala. Vrednovanje kolaterala isključuje bilo kakva usklađenja za sticanje i prodaju kolaterala. Vrijednost kolaterala za stambene kredite se zasniva na vrijednosti kolaterala u trenutku priznavanja na bazi indeksa cijena stambenih nekretnina. Za kredite umanjene vrijednosti vrijednost kolaterala se zasniva na najnovijim procjenama.

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
LTV ratio		
Manje od 50%	44.271	36.528
51-70%	63.840	53.108
71-90%	56.015	54.973
91-100%	10.265	11.253
Više od 100%	104	329
	=====	=====
Ukupno	174.495	156.191
	=====	=====

Kreditni umanjene vrijednosti	2022.	2021.
Manje od 50%	880	1.102
51-70%	542	514
Više od 70%	1.114	1.384
	=====	=====
Ukupno	2.536	3.000
	=====	=====

Imovina stečena preuzimanjem kolaterala

Detalji finansijske i ne finansijske imovine stečene preuzimanjem kolaterala tokom godine koji služe kao jamstvo za kredite i potraživanja na kraju godine su prikazani kako slijedi (bilješka 29).

	2022.	2021.
Nekretnine	28	29
	=====	=====
Ukupno	28	29
	=====	=====

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.1 Kreditni rizik (nastavak)

5.1.4 Ispravka vrijednosti za očekivane kreditne gubitke

(i) Značajno povećanje kreditnog rizika (SICR)

Banka smatra da je finansijski instrument pretrpio značajno povećanje kreditnog rizika kada je jedan od kvantitativnih ili kvalitativnih kriterija zadovoljen. Kriteriji za utvrđivanje značajnog povećanja kreditnog rizika su definirani radi pravilne raspodjele izloženosti u "Nivo 1" ili "Nivo 2".

Elementi koji će biti glavne determinante koje treba razmotriti u svrhu procjene "koraka" između različitih "nivoa" su sljedeće:

- Podrazumijevana promjena vjerovatnoće nastanka statusa neispunjavanja obaveza u smislu trenutka početnog unosa finansijskog instrumenta u finansijske izvještaje. Zbog toga je procjena provedena usvajanjem "relativnog" kriterija, koji je konfigurisan kao glavni kriterij;
- Eventualno postojanje dospelog iznosa koji ostaje u kašnjenju preko 30 dana. U takvom slučaju kreditni rizik takve izloženosti se smatra "značajno povećanim" i klasifikovan je u Nivo 2;
- Postojanje "forbearance" mjera;
- Kvalitativne informacije o pogoršanju kreditnog kvaliteta zbog kojih je klijent uključen na listu za praćenje;
- Određeni indikatori internog sistema praćenja kreditnog rizika i sistem ranog upozoravanja.

Određivanje da li je specifičan faktor relevantan, kao i njegov značaj u odnosu na druge faktore zavisi od vrste proizvoda i karakteristika finansijskog instrumenta. Shodno tome, nije moguće definisati jedinstven set faktora koji određuju da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika.

(ii) Definicija kašnjenja

Kriteriji nivoa su odabrani u skladu sa MSFI 9 i bazirani su na parametrima rizika dostupnim u Banci. Glavni indikatori korišteni u klasifikaciji transakcija, dani kašnjenja, Forbearance, PCEM Indikator i/ili model Sistem ranog upozoravanja (EWS) za mikro preduzeća, mala i srednja preduzeća i portfolio velikih preduzeća, kao i za segment poslova sa stanovništvom. Uzimajući to u obzir, Nivo 3 je jednak statusu neprihodujućeg kredita. Ključni element u dodjeli Nivoa je prepoznavanje povećanja kreditnog rizika finansijskog instrumenta. Značajno povećanje kreditnog rizika vidljivo je u kvalitativnim indikatorima poput:

- Dani kašnjenja
- Forborne status
- Rano upozoravanje i/ili status klijenta na Proaktive Kredit Management listi.

Dodatno, forbearance mjere mogu predstavljati značajno povećanje kreditnog rizika obzirom da se isti sastoje od koncesija prema dužniku koji ima ili će imati poteškoće da izvrši svoje finansijske obavezama.

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.1 Kreditni rizik (nastavak)

5.1.4 Ispravka vrijednosti za očekivane kreditne gubitke (nastavak)

(ii) Definicija kašnjenja (nastavak)

Procjena nivoa za zajmove:

Nivo 1	Nivo	Nivo 3
<p>1. Performing izloženosti bez kašnjenja</p> <p>2. Performing izloženosti sa maksimalno 30 dana kašnjenja po kontinuiranom brojaču kašnjenja (u materijalno značajnom iznosu)*</p>	<p>1. Performing izloženosti sa više od 30 dana kašnjenja po kontinuiranom brojaču kašnjenja (u materijalno značajnom iznosu)</p> <p>2. Performing izloženosti sa značajnim povećanjem PD parametra u odnosu na inicijalno odobravanje</p> <p>3. Forborne performing izloženosti</p> <p>4. Izloženosti u Forborne probation periodu</p> <p>5. Performing izloženosti prema pravnim licima sa ranim znakovima pogoršenja (**) (orange, red I light blue) ili evidencija na PCEM Watchlisti</p> <p>6. Izloženosti prema klijentima čiji računi u Intesa Sanpaolo Banci BiH su blokirani na izvještajni datum (***)</p> <p>7. Izloženosti prema fizičkim licima kojima je ukinuto korištenje Prekoračenja po transakcijskom računu u Banci, a koji imaju dospjeli dug po glavnici (****)</p> <p>8. Performing izloženosti prema fizičkim licima koje pokazuju znakove ranog pogoršanja kreditnog kvaliteta na bazi interno određenih bihevioralnih indikatora (*****) ili izloženosti na internoj listi nadzora zbog negativnog mišljenja pri izdavanju</p>	<p>1. Izloženosti sa više od 90 dana kašnjenja po kontinuiranom brojaču kašnjenja (u materijalno značajnom iznosu)</p> <p>2. Izloženosti u Default probation periodu</p> <p>3. Izloženosti u Unlikely to Pay kategoriji</p> <p>4. UTP Probation Period</p> <p>5. Loši krediti - Doubtful</p> <p>6. Forborne loši krediti NPV test>1% u slučaju da je Banka modifikovala izloženost zbog trenutnih finansijskih poteškoća dužnika ili poteškoća koje će uskoro nastati</p>

Napomena: (**) EWS model za pravna lica uključuje nivo ili rizik procijenjen na temelju finansijskog izvještaja klijenta, transakcije izvršene na računu klijenta, blokiranja računa, podataka o ponašanju, AQR triggers.

Napomena: (***) Prema FBA "Odluka o upravljanju kreditnim rizikom i procjeni očekivanih kreditnih gubitaka" Članak 19., točka 4, točka e), gdje

- Za pravna lica bilo kakva blokada uzima se u obzir kao dio EWS modela, dok je za
- Klijenti fizička lica, tehničke blokade se ne uzimaju u obzir, poput one koja se dogodi kada klijent izgubi svoju debitnu karticu radi sprečavanja krađe, ne dolaze u obzir. Kao pokretač Nivoa 2 koriste se samo vanjske blokade koje proizlaze iz sudskih odluka

Napomena: (****) U slučajevima kada klijent nema više priliva na svoj račun, automatski postupak poništava prekoračenje te klijent mora vratiti cijeli iznos. Dok se Overdraft ne otplati, to je signal povećanog kreditnog rizika i sva izloženost klijenta razvrstana je u Nivou 2. Automatski postupak obavlja se jednom u tri mjeseca, provjeravajući da li

- Klijent je imao manje od 3 priliva na računu, i ako
- postoji neovlašteni dospjeli iznos prekoračenja do kraja tekućeg mjeseca.

Ako je ispunjen neki od ova dva uslova, procedura će poništiti korištenje prekoračenja.

Napomena: (*****) Znakovi povećanog rizika primjenjuju se na fizička lica koji nemaju hipotekarni kredit u banci i imaju:

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.1 Kreditni rizik (nastavak)

5.1.4 Ispravka vrijednosti za očekivane kreditne gubitke (nastavak)

(ii) Definicija kašnjenja (nastavak)

1. prosječno tromjesečno više od 1% dospelog iznosa za sve izloženosti u Banci i više od 110 KM dospelog iznosa u prosjeku za revolving proizvode u posljednjem mjesecu, ili
2. prosječno tromjesečno više od 1% dospelog iznosa za sve izloženosti u Banci i više od 250 KM dospelog iznosa za sve proizvode na datum izvještavanja

U slučaju negativnog mišljenja nadležnog organizacionog dijela, na osnovu Odluke FBA, potrebno je uključiti sve izloženosti odobrene unatoč negativnom mišljenju na internu listu za praćenje i klasificirati ih u Nivo 2. Interno definirano razdoblje za uključivanje na internu listu za praćenje je 9 mjeseci od datuma nastanka, nakon čega će uslijediti 3 mjeseca probnog razdoblja nivoa 2, zadržavajući takve izloženosti u nivou 2 najmanje 12 mjeseci.

Agencija za bankarstvo Federacije BiH je tokom 2019. godine usvojila Odluku o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka.

Odluka Agencije za bankarstvo reguliše pravila klasifikacije finansijskih instrumenata koja proističu iz Međunarodnog standarda finansijskog izvještavanja 9: Finansijski instrumenti (MSFI 9), sa uvođenjem određenih specifičnosti za BH tržište.

Ključne izmjene koje su propisane novom Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka su u najvećoj mjeri konzistentne sa Smjernicama koje je izdalo Evropsko nadzorno tijelo za bankarstvo (EBA).

Odlukom se, kao i Smjernicama, klijenti koji značajno kasne u podmirivanju finansijskih obaveza više od 90 dana kontinuirano, automatski klasifikuju u status default-a.

Značajano kašnjenje u podmirivanju finansijskih obaveza u skladu sa FBA regulativom podrazumijevaju se ukupna dospelja potraživanja od:

- a) Fizičko lice – 200 KM i 1% ukupne bilansne izloženosti dužnika;
- b) Pravno lice – 1.000 KM i 1% ukupne bilansne izloženosti dužnika.

Značajno kašnjenje je u skladu sa onim koje je propisano EBA Smjernicama. Intesa Sanpaolo Banka je primjenila jedinstvene pragove materijalnosti od:

- a) Fizička lica - 100€ i 1% ukupne bilansne izloženosti dužnika i
- b) Pravna lica - 500€ i 1% ukupne bilansne izloženosti dužnika.

Intesa Sanpaolo Banka primjenjuje jedinstvene pragove materijalnosti od 100€ i 500€.

Primjena nižih prakova materijalnosti (100€ za Fizička lica i 500€ za Pravna lica) zadovoljava zahtjeve i FBA i ECB.

(iii) Uključenje elementa predviđanja

Projekcija parametara kreditnog rizika prema MSFI9 zahtijeva uključivanje očekivanih budućih makroekonomskih elemenata u izračun doživotnih očekivanih kreditnih gubitaka.

U Intesa Sanpaolo Banci BiH, sukladno metodologiji Intesa Sanpaolo Grupe, učinak ovog uključivanja temelji se na primjeni koeficijenata EBA testa otpornosti na stres. EBA koeficijent stresnog testa koristi se za izradu scenarija za tri godine, u odnosu na početnu točku svake banke. Koeficijenti stres testa su množitelji za sljedeće parametre rizika: PD, LGD i LR-gubitak. Ovaj korak uključuje izračun PD koji je uvjetovan EBA koeficijentom stres testa, a isto je učinjeno i za uvjetovanje LGD parametra, koji koristi očekivanu stopu BDP-a za BiH.

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.1 Kreditni rizik (nastavak)

5.1.4 Ispravka vrijednosti za očekivane kreditne gubitke (nastavak)

(iii) Uključenje elementa predviđanja (nastavak)

Budući da Evropska regulatorna agencija za bankarstvo (EBA) objavljuje koeficijente za osnovni i negativni scenarij, potrebno je procijeniti koeficijente najboljeg scenarija kako bi uključili komponentu „dopuna“ u životni PD, što se radi pomoću normalne standardne distribucije.

Tokom 2022. godine, sukladno prognozama koje je objavila EBA, Banka je prilagođavala buduće makroekonomske elemente kroz koeficijente EBA testa otpornosti na stres.

Dodatno, prepoznajući objektivne poteškoće u formiranju očekivanja u budućnosti u ovoj godini, Banka je odlučila da implementira „management overlay“ kao dodatni konzervativni elemenat u obračunu ispravki vrijednosti po MSFI9 na kraju 2022. (koja se posmatrakao dodatna prilagodba): Uprava je „management overlay“ bazirala na analizi osjetljivosti za portfolio stanovništva u odnosu na rizike pada i neizvjesnosti u vezi sa očekivanjima za 2023. godinu. Na osnovu analize osjetljivosti portfolija stanovništva „management overlay“ se procjenjuje na 2,2 miliona KM, te je prvenstveno vezano za potencijalno povećanje NPL portfolija.

(iv) Modificirana finansijska imovina

Uslovi iz ugovora o zajmu mogu biti modificirani iz različitih razloga uključujući promjene uvjeta na tržištu, zadržavanje od strane Klijenata, i ostalih faktora koji nisu povezani sa trenutnim ili potencijalnim pogoršanjem kredita Klijenta. Postojeći zajam čiji su uvjeti modificirani može prestati biti priznat a revidirani zajam priznat kao novi zajam po fer vrijednosti u skladu za računovodstvenim politikama objavljenim u Bilješkama 3(t).

Kada su uslovi finansijske imovine modificirani i modifikacija nije rezultirala pogoršanjem, odlučivanje ukoliko je kreditni rizik imovine značajno uvećan reflektuje se poređenjem sljedećeg:

- Njegov preostali vijek trajanja PD na datum izvještavanja po modificiranim uvjetima; i
- Preostali vijek trajanja PD procijenjen po podacima iz inicijalnog priznavanja i izvornih ugovornih uvjeta.

Kada modifikacija rezultira u pogoršanju, novi zajam se priznaje i dodjeljuje na Nivo 1 (pod pretpostavkom da nije obezvrijeđen u tom trenutku).

Banka revidira zajmove Klijentima koji su u finansijskim poteškoćama (“forbearance”) da bi maksimizirao mogućnosti naplate i minimizirao rizik neplaćanja. Unutar politike „forbearance“, forbearance se garantuje na selektivnoj osnovi ukoliko dužnik trenutno ne plaća kredit ili postoji veliki rizik od neplaćanja, ukoliko postoji dokaz da je dužnik učinio sve u njegovoj moći da plati pod ugovorenim uvjetima i da se od dužnika očekuje da ispoštuje revidirane uvjete.

Revidirani uslovi uglavnom uključuju produženje dospjeća, mijenjajući termine plaćanja kamata i izmjenu uslova sporazuma o zajmu. Zajmovi stanovništva i preduzeća su predmet politike forbearance. Kreditni odbor Banke redovno pregleda izvještaje o forbearance aktivnostima.

Za finansijsku imovinu modificiranu kroz forbearance politiku Banke, ovisno o tome da li je modifikacija poboljšala ili povratila mogućnosti banke da naplati kamatu i glavnice kao i prethodno iskustvo Banke na sličnim forbearance aktivnostima, odražava se na procjenu PD. Generalno, forbearance je kvalitativni indikator značajnog povećanja kreditnog rizika. Očekivanje forbearance-a može stvoriti dokaz da je izloženost kredita obezvrijeđena (Bilješka 3(t)(6)). Klijent mora da konzistentno pokaže ponašanje dobrog platiše, u nekom vremenskom razdoblju, prije nego izloženost kredita postane obezvrijeđena/nenaplativa ili se PD smanjio tako da rezervisanje za gubitke ponovo bude izmjeren po iznosu jednakom Nivou 1.

(v) Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka (engl. Expected Credit Loss)

Procjena kreditnog rizika i procjena očekivanih kreditnih gubitaka su nepristrasna i vjerovatnoćom prilagođena i uključuju sve dostupne informacije koje su relevantne za procjenu, uključujući informacije o prošlim događajima, trenutnim uslovima i razumnim i održivim prognozama budućih događaja i ekonomskih uslova na datum izvještavanja. Pored toga, procjena očekivanih kreditnih gubitaka treba uzeti u obzir vremensku vrijednost novca.

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.1 Kreditni rizik (nastavak)

5.1.4 Ispravka vrijednosti za očekivane kreditne gubitke (nastavak)

(v) Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka (engl. Expected Credit Loss) (nastavak)

Generalno, Banka izračunava ECL koristeći tri glavne komponente: vjerovatnoću neizvršenja obaveza (eng. probability of default, dalje: PD); gubitak u trenutku statusa neispunjena obaveza (eng. Loss Given Default, dalje: LGD); i izloženost u trenutku neispunjena obaveza (eng. Exposure at Default, dalje: EAD).

12-mjesečni ECL izračunava se množenjem 12-mjesečnog PD-a, LGD-a i EAD-a. Cjeloživotni ECL se izračunava korištenjem cjeloživotnog PD umjesto toga. Dvanaestomjesečni i doživotni PD predstavljaju vjerovatnoću neizvršenja obaveza u, respektivno, narednih 12 meseci i za preostali životni vijek instrumenta.

Vjerojatnost neispunjenja obaveza (PD) je vjerojatnost neispunjavanja obaveza tijekom određenog vremenskog horizonta. Pruža procjenu vjerojatnosti da zajmoprimac neće biti u mogućnosti podmiriti svoje dužničke obveze. MSFI 9 PD parametar se procjenjuje počevši od skupa matrica (najmanje tri) koje opisuju prijelaze između faza ugovornih strana u portfelju Banke. Ove procijenjene matrice imaju vremenski horizont od 12 mjeseci.

Gubitak zbog neispunjenja obaveza (LGD) mjeri očekivani gubitak koji je pretrpjela Banka u slučaju neizvršenja obaveze druge ugovorne strane. U Intesa Sanpaolo Banci BiH, LGD se procjenjuje za nenaplative izloženosti, dok se za procjenu očekivanih gubitaka naplativih izloženosti LGD izračunava kao LGD Proxy – prosječna razina rezerviranja (LGD) novih neizvršenih NPI izloženosti u tom konkretnom segmentu rizika.

EAD predstavlja izloženost u trenutku neispunjenja obaveza, uzimajući u obzir otplatu glavnice i kamate od datuma bilansa stanja na podrazumjevani događaj zajedno sa bilo kojim očekivanim smanjenjem iznosa sredstava.

Slijedeća tabela prikazuje uskladu od početnog do završnog stanja umanjenja vrijednosti po klasama finansijskih instrumenata za Date kredite i potraživanja po amortiziranom trošku:

	2022.				2021.			
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Stanje 1. januara	18.503	13.264	43.841	75.608	20.380	11.041	40.203	71.624
Efekt prve primjene FBA metodologije	-	-	-	-	0	0	0	0
Transferi u Nivo 1	5737	-5.493	-244	0	6.074	-5.680	-394	0
Transferi u Nivo 2	-1.120	3.498	-2.378	0	-1.167	4.499	-3.332	0
Transferi u Nivo 3	-245	-2.378	2.623	0	-394	-3.332	3.726	0
Neto mjerenja umanjena vrijednosti	7.892	2.121	2.872	12.885	8.428	2.191	2.479	13.098
Nova finansijska imovina	-5.551	10.828	10.596	15.873	-8.635	8.825	11.261	11.451
Finansijska imovina koja se prestala priznavati	-4.992	-4.856	-9.428	-19.276	-6.183	-4.280	-7.441	-17.904
Ukupan efekt kroz račun dobiti i gubitka (Bilješka 23)	-2.651	8.093	4.040	9.482	-6.390	6.736	6.299	6.645
Trajni i računovodstveni otpisi	-	-	-4.626	-4.626	0	0	-2.255	-2.255
Promjena uslijed protoka vremena - unwinding	-	-	-404	-404	-	-	-406	-406
Prodaja o ostala usklađenja	-	-	0	0	0	0	0	0
Stanje na 31. decembar	20.224	16.984	42.852	80.060	18.503	13.264	43.841	75.608

Sve ostale gore navedene pozicije bilance su u 1. fazi, te nije bilo reklasifikacije između faza u 2021. godini.

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.1 Kreditni rizik (nastavak)

5.1.4 Ispravka vrijednosti za očekivane kreditne gubitke (nastavak)

(v) Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka (engl. Expected Credit Loss) (nastavak)

Tabela u nastavku prikazuje bruto izloženost po segmentima te pripadajuće ispravke vrijednosti:

31. decembar 2021.	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Bruto izloženost				
Kreditni stanovištvu				
Potrošački krediti	379.531	21.627	36.805	437.963
Stambeni krediti	215.140	6.198	8.297	229.635
Kreditni po kreditnim karticama i tekući računi	48.113	3.786	4.120	56.019
Ukupno	642.784	31.611	49.222	723.617
	=====	=====	=====	=====
Kreditni pravnim licima				
Velikim	460.038	14.707	3.535	478.280
Ostalim	419.702	33.146	14.238	467.086
	=====	=====	=====	=====
Ukupno	879.740	47.853	17.773	945.366
	=====	=====	=====	=====
Ukupna bruto izloženost	1.522.524	79.464	66.995	1.668.983
	=====	=====	=====	=====
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Total
Ispravka vrijednosti				
Kreditni stanovištvu				
Potrošački krediti	9.033	5.836	28.470	43.339
Stambeni krediti	1.452	727	4.288	6.467
Kreditni po kreditnim karticama i tekući računi	996	621	3.124	4.741
	=====	=====	=====	=====
Ukupno	11.481	7.184	35.882	54.547
	=====	=====	=====	=====
Kreditni pravnim licima				
Velikim	3.556	1.684	539	5.779
Ostalim	3.466	4.396	7.420	15.282
	=====	=====	=====	=====
Ukupno	7.022	6.080	7.959	21.061
	=====	=====	=====	=====
Ukupno ispravka vrijednosti	18.503	13.264	43.841	75.608
	=====	=====	=====	=====
Ukupno neto izloženost	1.504.021	66.200	23.154	1.593.275
	=====	=====	=====	=====

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.1 Kreditni rizik (nastavak)

5.1.4 Ispravka vrijednosti za očekivane kreditne gubitke (nastavak)

(v) Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka (engl. Expected Credit Loss) (nastavak)

Neprihodujući krediti – Nivo 3

Podjela bruto i neto kredita datih klijentima čija je vrijednost umanjena zajedno sa procijenjenom vrijednosti kolaterala koji se drže kao osiguranje Banke (prikazana do maksimalne vrijednosti neto izloženosti na koju se odnose), dati su kako slijedi:

	Građani			Pravna lica			
	Potrošački krediti	Stambeni krediti	Kreditne kartice i prekoračenja	Ukupno	Veliki	Ostalo	Ukupno
31. decembar 2022.							
Bruto izloženost	35.684	7.330	3.603	46.617	3.048	10.767	13.815
Umanjenje:	(28.380)	(4.004)	(2.781)	(35.165)	(624)	(7.063)	(7.687)
	—	—	—	—	—	—	—
Neto	7.304	3.326	822	11.452	2.424	3.704	6.128
	—	—	—	—	—	—	—
Stopa umanjenja	80%	55%	77%	75%	20%	66%	56%
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====
Procijenjena vrijednost kolaterala							
Hipoteke	75	3.293	-	3.368	952	3.487	4.439
	—	—	—	—	—	—	—
Ukupno	75	3.293	-	3.368	952	3.487	4.439
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====

	Građani			Pravna lica			
	Potrošački krediti	Stambeni krediti	Kreditne kartice i prekoračenja	Ukupno	Veliki	Ostalo	Ukupno
31. decembar 2021.							
Bruto izloženost	36.805	8.297	4.120	49.222	3.535	14.238	17.773
Umanjenje:	(28.470)	(4.288)	(3.124)	(35.882)	(539)	(7.420)	(7.959)
	—	—	—	—	—	—	—
Neto	8.335	4.009	996	13.340	2.996	6.818	9.814
	—	—	—	—	—	—	—
Stopa umanjenja	77%	52%	76%	73%	15%	52%	45%
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====
Procijenjena vrijednost kolaterala							
Hipoteke	150	3.900	-	4.050	-	6.405	6.405
	—	—	—	—	—	—	—
Ukupno	150	3.900	-	4.050	-	6.405	6.405
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.1 Kreditni rizik (nastavak)

5.1.4 Ispravka vrijednosti za očekivane kreditne gubitke (nastavak)

(v) Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka (engl. Expected Credit Loss) (nastavak)

Banka se osigurava od rizika koji dolazi od druge strane i proizlazi iz kreditnog portfolia tako što pravi rezervisanja za umanjenje vrijednosti kredita. Banka sa svakim datumom izvještavanja provjerava da li postoje objektivni znaci umanjenja vrijednosti finansijske imovine kao što je prethodno objašnjeno u Bilješci 3.

Restrukturisani krediti i potraživanja sa promjenom uslova

Ugovoreni uvjeti kredita mogu biti modifikovani iz više razloga, uključujući promjene tržišnih uvjeta, namjera klijenta i drugih faktora koji nisu povezani sa tekućim ili potencijalnim problemima klijenta. Banka će promijeniti ugovorene uvjete za sporne klijente u cilju maksimiziranja mogućnosti naplate i minimizira rizika nemogućnosti otplate. Restruktura se uglavnom provodi zbog pogoršanja ili sprečavanja daljnjeg pogoršanja finansijske pozicije klijenata. Revidirani uvjeti uglavnom uključuju prolongaciju dospijeća, promjenu plana otplate kamate i gdje je moguće obezbijedenje dodatnih instrumenata osiguranja. Nakon provedene restrukture, krediti se klasifikuju kao restrukturirani krediti dok se ne pojave jasni znakovi da je rizik neplaćanja budućih novčanih tokova značajno smanjen te ukoliko ne postoje daljnje naznake umanjenja. Bruto knjigovodstvena vrijednost kredita koji su reprogramirani iznosi 20.620 hiljada KM za kredite pravnim licima i 15.131 hiljada KM za kredite stanovništvu na dan 31.12.2022. (2021: 19.920 hiljade KM krediti pravnim licima, 14.677 hiljade KM krediti stanovništvu). Pregled bruto iznosa i umanjenja vrijednosti dat je kao u nastavku:

	Građani			Pravna lica			
	Potrošački krediti	Stambeni krediti	Kreditne kartice i prekoračenja	Ukupno	Veliki	Ostalo	Ukupno
31. decembar 2022.							
Bruto izloženost	13.841	1.290	-	15.131	4.069	16.551	20.620
Umanjenje:	(8.930)	(265)	-	(9.195)	(699)	(3.019)	(3.718)
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====
Neto	4.911	1.025	-	5.936	3.370	13.532	16.902
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====
Stopa umanjenja	65%	21%	-	61%	17%	18%	18%
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====

	Građani			Pravna lica			
	Potrošački krediti	Stambeni krediti	Kreditne kartice i prekoračenja	Ukupno	Veliki	Ostalo	Ukupno
31. decembar 2021.							
Bruto izloženost	13.269	1.408	-	14.677	-	19.920	19.920
Umanjenje:	(8.973)	(283)	-	(9.256)	-	(2.950)	(2.950)
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====
Neto	4.296	1.125	-	5.421	-	16.970	16.970
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====
Stopa umanjenja	68%	20%	-	63%	-	15%	15%
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.1 Kreditni rizik (nastavak)

5.1.4 Ispravka vrijednosti za očekivane kreditne gubitke (nastavak)

(v) Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka (engl. Expected Credit Loss) (nastavak)

Za potrebe kreditnog monitoringa i upravljanja kreditnim rizikom Banka kreditni portfolio dijeli u slijedeće grupe:

- Prihodujući krediti – nedospjeli krediti neumanjene vrijednosti (uključujući i restrukturisane kredite)
- Dospjeli krediti za koje nije priznato umanjene vrijednosti
- Neprihodujući krediti za koje je priznato umanjene vrijednosti.

5.1.5 Koncentracija kreditnog rizika prema geografskoj lokaciji

Geografska koncentracija rizika odnosi se pretežno na područje Bosne i Hercegovine. Geografska koncentracija u neto iznosima bilansne izloženosti je kako slijedi:

	Bosna i Hercegovina	EU zemlje	Zemlje van EU	Ukupno
31.12.2022.				
FINANSIJSKA IMOVINA				
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	482.569	133.065	8.433	624.067
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	53	103.078	-	103.131
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	161	-	161
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	1.789.746	6.237	-	1.795.983
UKUPNA FINANSIJSKA IMOVINA	2.272.368	242.541	8.433	2.523.342
	=====	=====	=====	=====

	Bosna i Hercegovina	EU zemlje	Zemlje van EU	Ukupno
31.12.2021.				
FINANSIJSKA IMOVINA				
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	518.502	13.449	40.919	572.870
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	20.050	58.673	-	78.723
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	295	-	295
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	1.798.787	2.402	-	1.801.189
UKUPNA FINANSIJSKA IMOVINA	2.337.339	74.819	40.919	2.453.077
	=====	=====	=====	=====

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.1 Kreditni rizik (nastavak)

5.1.6 Odluka o privremenim mjerama za ublažavanje rizika rasta kamatnih stopa

Agencija za bankarstvo Federacije BiH donijela je 28. septembra 2022. godine novu Odluku o privremenim mjerama za ublažavanje rizika rasta kamatnih stopa kao mjeru koja se odnosi na ublažavanje rizika uzrokovanog mogućim povećanjem referentnih kamatnih stopa, inflatornim pritiscima i drugim poremećajima koji mogu imati negativan učinak na tržište BiH. Primarni ciljevi Odluke su izbjegavanje naglog povećanja kamatnih stopa u Federaciji BiH, odnosno zaštita korisnika finansijskih usluga, stabilizacija bankarskog sistema u smislu efekata FBA Odluke na kvalitetu kreditnog portfelja banaka i postizanje makroekonomske ravnoteže. Banka je prema odluci FBA izradila Plan upravljanja kamatno induciranim kreditnim rizikom koji uključuje

- usporedbu postojeće visine kamatnih stope s visinom kamatne stope na referentni datum,
- projekciju povećanja kamatne stope i njezin efekt na kreditni rizik,
- mjere koje Banka treba poduzeti kako bi smanjila kreditni rizik i njegove posljedice za zajmoprimca.

S obzirom na činjenicu da Banka u portfelju ima relativno mali udio kredita s promjenjivom kamatnom stopom vezanom uz EURIBOR u odnosu na ukupni kreditni portfelj, kamatno inducirani kreditni rizik za Banku je od malog značaja, što je utvrđeno i tokom godišnje identifikacije rizika tokom ICAAP procesa.

Kako bi dodatno smanjila kreditni rizik i posljedice po korisnike kredita, Banka poduzima sljedeće mjere:

- ponuditi klijentima mogućnost modificiranja svoje kreditne izloženosti s ciljem da nastave uredno ispunjavati svoje obveze prema Banci. Modifikacije kreditne izloženosti mogu uključivati jednu od sljedećih mjera: korekciju kamatne stope, promjenu vrste kamatne stope, produženje dospjeća kredita, izmjene plana otplate itd. (ili kombinaciju predloženih mjera). Tretman modifikacija u smislu utvrđivanja razine kreditnog rizika definiran je Pravilnikom o klasifikaciji i mjerenju kreditne izloženosti.

- prilikom izmjene postojećih ugovora o kreditu, uzrokovane značajnim povećanjem kamatne stope, Banka neće naplaćivati naknade vezane uz promjenu postojećih ugovora o kreditu, niti naplaćivati druge naknade i troškove vezane uz promjenu ugovornog odnosa, npr. naknada za prijevremenu otplatu kredita.

- prilikom izmjene postojećih ugovora o kreditu, u slučaju promjene vrste kamatne stope, uzrokovane značajnim povećanjem kamatne stope, Banka će klijentima ponuditi fiksnu kamatnu stopu u skladu s trenutno važećim tržišnim uvjetima, tj. kamatnu stopu koju Banka trenutno nudi klijentima sa sličnim profilom rizika i karakteristikama proizvoda.

- Banka će odmah krenuti u implementaciju proizvoda s kombinacijom fiksne i promjenjive kamatne stope (fiksna u promjenjiva), koji bi u prvim godinama otplate kredita imao fiksnu kamatnu stopu, a nakon tog razdoblja kamata bi bila varijabilni kako bi u prvim godinama otplate tokom postojanja značajnih oscilacija kamatne stope na tržištu klijenti bili zaštićeni od kamatno inducirano gubitnog rizika - potrebna implementacija informatičkog rješenja za navedeni proizvod.

- Sektor poslova sa pravnim osobama i malim i srednjim poduzećima (SME), te Direkcija za poslove sa malim preduzećima zadužene su za provedbu izvanrednog nadzora za sve klijente koji su u Osnovnom i Stres scenariju označeni kao Osjetljivi na promjene kamatnih stopa. Izvanredni monitoring nužno mora sadržavati projekcije poslovanja društva najmanje do 2024. godine ili do konačne otplate kredita uz povećanje troškova kamata za 3,25% u osnovnom scenariju i 5,25% u stres scenariju te osnovne informacije o tome kako se prilagoditi poslovanje klijenta na nova kretanja na tržištu. Izvanredni nadzor će uključivati obavezno mišljenje Kreditnog odjela za sve klijente koji su u Osnovnom i Stres scenariju označeni kao klijenti osjetljivi na promjene kamatnih stopa, što će biti temelj daljnje strategije prema klijentu. Sva nova odobrenja s promjenjivom kamatnom stopom moraju sadržavati projekcije temeljene na osnovnom i stres scenariju iz Plana.

- Banka će uvesti dodatno praćenje i izvješćivanje Odbora za upravljanje kreditnim rizicima o kvaliteti portfelja s promjenjivom kamatnom stopom kako bi se na vrijeme prepoznale potencijalne ranjivosti i pogoršanja portfelja.

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.1 Kreditni rizik (nastavak)

	Kreditni na nivou kreditnog rizika 1 kod kojih je utvrđen značajan rast kamatne stope				Očekivani kreditni gubici za kredite na nivou kreditnog rizika 1 kod kojih je utvrđen značajan rast kamatne stope				Kreditni na nivou kreditnog rizika 2 kod kojih je utvrđen značajan rast kamatne stope				Očekivani kreditni gubici za kredite na nivou kreditnog rizika 2 kod kojih je utvrđen značajan rast kamatne stope				Kreditni na nivou kreditnog rizika 3 kod kojih je utvrđen značajan rast kamatne stope				Očekivani kreditni gubici ¹	
	Broj partija		Iznos		Promjenjiva kamatna stopa		Fiksna kamatna stopa		Broj partija		Iznos		Promjenjiva kamatna stopa		Fiksna kamatna stopa		Broj partija		Iznos		od čega: promjenjiva kamatna stopa	od čega: fiksna kamatna stopa
			od čega: promjenjiva kamatna stopa	od čega: fiksna kamatna stopa	Očekivani kreditni gubici ¹	Očekivani kreditni gubici ²	Očekivani kreditni gubici ¹	Očekivani kreditni gubici ²			od čega: promjenjiva kamatna stopa	od čega: fiksna kamatna stopa	Očekivani kreditni gubici ¹	Očekivani kreditni gubici ²	Očekivani kreditni gubici ¹	Očekivani kreditni gubici ²			od čega: promjenjiva kamatna stopa	od čega: fiksna kamatna stopa		
Ukupno (1+2)	91	65,637	63,802	1,835	482	1,335	12	37	4	6,997	6,994	3	1,091	1,091	1	1	3	2,271	2,271	0	552	0
1. Krediti pravna lica	58	65,480	63,793	1,687	482	1,335	9	34	3	6,994	6,994	0	1,091	1,091	0	0	3	2,271	2,271	0	552	0
1.1 Kratkorični krediti	3	93	0	93	0	0	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.2 Revolving krediti	1	1,300	0	1,300	0	0	7	26	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1 Overdraft krediti	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1 Dugoročni krediti	54	64,087	63,793	294	482	1,335	1	6	3	6,994	6,994	0	1,091	1,091	0	0	3	2,271	2,271	0	552	0
1. Krediti stanovništvo	33	157	9	148	0	0	3	3	1	3	0	3	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0
2.1 Stambeni krediti	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2 Hipotekarni krediti	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.3 Potrošački krediti (nenamjenski)	29	126	6	120	0	0	2	2	1	3	0	3	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0
2.4 Potrošački krediti (zamjenski)	4	31	3	28	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.5 Obavljanje djelatnosti (obrtnici)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.6 Ostali krediti	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Na dan 31. decembra 2022. godine Banka je evidentirala 98 kredita u ukupnom iznosu od 74.905 hiljade KM sa značajnim povećanjem kamatne stope u odnosu na referentni datum iz odluke FBA (tj. 30.06.2022.).

1. Iznos očekivanih kreditnih gubitaka izračunat u skladu sa Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka (bez primjene minimuma predviđenih Odlukom o privremenim mjerama za ublažavanje rizika rasta kamatnih stopa)

2. Iznos očekivanih kreditnih gubitaka izračunat u skladu sa Odlukom o privremenim mjerama za ublažavanje rizika rasta kamatnih stopa (sa primjenom minimuma predviđenih Odlukom o privremenim mjerama za ublažavanje rizika rasta kamatnih stopa).

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.2 Upravljanje rizikom likvidnosti

Rizik likvidnosti je mjera u kojoj se od Banke može zahtijevati da prikupi sredstva kako bi ispunila svoje obaveze vezane za finansijske instrumente. Banka vodi svoje profile likvidnosti u skladu sa propisima Agencije za bankarstvo.

Banka je izložena dnevnim pozivima na svoje raspoložive novčane resurse iz prekonoćnih depozita, tekućih računa, depozita koji dospijevaju, povlačenja kredita, garancija i iz marže i drugih poziva na derivate sa namirivanjem u gotovini. Banka ne održava novčana sredstva da bi zadovoljila sve ove potrebe jer iskustvo pokazuje da se minimalni nivo reinvestiranja dospelih sredstava može predvidjeti sa visokim nivoom sigurnosti. Banka postavlja ograničenja na minimalni udio dospelih sredstava dostupnih za ispunjavanje takvih poziva i na minimalni nivo međubankarskih i drugih kreditnih mogućnosti koje treba da postoje za pokrivanje povlačenja po neočekivanim nivoima potražnje.

Tabela u nastavku prikazuje preostale ugovorne ročnosti finansijske imovine i nediskontovanih novčanih toolkova po osnovu obaveza Banke, na dan 31. decembra 2022. godine i 31. decembra 2021. godine, osim za finansijsku imovinu po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, koja se klasifikuje u skladu sa sekundarnim karakteristikama likvidnosti u period dospijeća do jedan mjesec i obavezna rezerva koja se klasifikuje u period dospijeća do jedan mjesec. Ostale pozicije aktive i pasive koje nemaju ugovoreno dospijeće, raspoređena su u period dospijeća preko 5 godina.

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.2 Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)

	Manje od 1 mjesec	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 mjeseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
31. decembar 2022.						
Finansijska aktiva						
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	624.067	-	-	-	-	624.067
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	-	161	-	-	161
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	1.106	9.767	53.220	38.885	153	103.131
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	287.680	128.324	448.137	664.385	267.457	1.795.983
Rezerve kod Centralne banke	203.062	-	-	-	-	203.062
<i>Kredit i potraživanja od klijenata</i>	74.913	128.324	448.137	664.385	267.457	1.583.216
<i>Ostala finansijska aktiva po amortizovanom trošku</i>	9.705	-	-	-	-	9.705
Unaprijed plaćeni porez na dobit	4.266	-	-	-	-	4.266
	=====	=====	=====	=====	=====	=====
Ukupno	917.119	138.091	501.518	703.270	267.610	2.527.608
	=====	=====	=====	=====	=====	=====
Finansijske obaveze						
Finansijske obaveze po amortizovanom trošku	1.418.505	173.031	194.249	375.972	55.516	2.217.273
<i>Depoziti od banaka i drugih finansijskih organiz.</i>	22.426	137.667	18.665	28.999	-	207.757
<i>Depoziti od klijenata</i>	1.366.075	31.337	138.648	225.597	10.069	1.771.726
<i>Obaveze po kreditima i drugim pozajmicama</i>	271	3.613	34.982	113.661	44.110	196.637
<i>Obaveze po osnovu najmova</i>	206	414	1.954	7.622	1.337	11.533
<i>Ostale finansijske obaveze po amortizovanom trošku</i>	29.527	-	-	93	-	29.620
	=====	=====	=====	=====	=====	=====
Ukupno	1.418.505	173.031	194.249	375.972	55.516	2.217.273
	=====	=====	=====	=====	=====	=====
Neusklađenost ročne strukture	(501.386)	(34.940)	307.269	327.298	212.094	310.335
	=====	=====	=====	=====	=====	=====

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.2 Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)

	Manje od 1 mjesec	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 mjeseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
31. decembar 2021.						
Finansijska aktiva						
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	572.870	-	-	-	-	572.870
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	-	295	-	-	295
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	-	-	35.211	43.376	136	78.723
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	286.842	135.863	425.295	675.156	278.033	1.801.189
<i>Rezerve kod Centralne banke</i>	196.884	-	-	-	-	196.884
<i>Kredit i potraživanja od klijenata</i>	85.133	135.863	425.295	675.156	278.033	1.599.480
<i>Ostala finansijska aktiva po amortizovanom trošku</i>	4.825	-	-	-	-	4.825
Unaprijed plaćeni porez na dobit	3.692	-	-	-	-	3.692
	=====	=====	=====	=====	=====	=====
Ukupno	863.404	135.863	460.801	718.532	278.169	2.456.769
	=====	=====	=====	=====	=====	=====
Finansijske obaveze						
Finansijske obaveze po amortizovanom trošku	1.294.581	161.790	208.434	404.870	73.381	2.143.056
<i>Depoziti od banaka i drugih finansijskih organiz.</i>	43.725	117.071	4.625	44.415	-	209.836
<i>Depoziti od klijenata</i>	1.216.373	37.154	143.300	233.023	9.780	1.639.630
<i>Obaveze po kreditima i drugim pozajmicama</i>	1.863	7.207	58.807	120.578	61.883	250.338
<i>Obaveze po osnovu najмова</i>	178	358	1.702	6.761	1.718	10.717
<i>Ostale finansijske obaveze po amortizovanom trošku</i>	32.442	-	-	93	-	32.535
	=====	=====	=====	=====	=====	=====
Ukupno	1.294.581	161.790	208.434	404.870	73.381	2.143.056
	=====	=====	=====	=====	=====	=====
Neusklađenost ročne strukture	(431.177)	(25.927)	252.367	313.662	204.788	313.713
	=====	=====	=====	=====	=====	=====

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.2 Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)

Tabela u nastavku prikazuje ugovoreni rok prema dospijeću potencijalnih i preuzetih obveza Banke. Svaka nepovučena obveza kredita uključena je u vremenski raspon koji sadrži najraniji datum kada se može povući. Za izdane ugovore o finansijskim garancijama, maksimalni iznos garancije raspoređuje se na najranije razdoblje u kojem se garancija može pozvati (bilješka 38).

	Manje od 1 mjesec	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 mjeseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupni bruto novčani tokovi	Ukupna knjigovodstvena vrijednost
31. decembar 2022.							
Preuzete i potencijalne finansijske obaveze							
Neiskorišteni odobreni krediti	9.638	25.356	136.723	209.103	-	380.820	380.820
Potencijalne obaveze	9.661	38.629	84.469	30.027	16	162.802	543.622
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====
Ukupno potencijalne i preuzete obaveze	19.299	63.985	221.192	239.130	16	543.622	924.442
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====
31. decembar 2021.							
Preuzete i potencijalne finansijske obaveze							
Neiskorišteni odobreni krediti	20.192	35.449	155.220	172.141	-	383.002	145.733
Potencijalne obaveze	9.046	36.386	63.908	36.373	20	145.733	145.733
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====
Ukupno potencijalne i preuzete obaveze	29.238	71.835	219.128	208.514	20	528.735	291.466
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.2 Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)

Budući novčani tokovi kamatonosnih obaveza

Procijenjeni budući novčani tokovi Bančinih kamatonosnih obaveza, uključujući i očekivanu kamatu na dan 31. decembra 2022. i 31. decembra 2021. godine prikazani su u sljedećoj tabeli:

Ukupno očekivani odliv

	Do 1 mjeseca	1 do 3 mjeseca	3 mjeseca do godinu	1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno	Knjigovodstvena vrijednost
31. decembar 2022.							
Obaveze							
Obaveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama	22.423	138.172	19.175	29.617	-	209.387	207.757
Obaveze po kreditima	345	3.714	36.312	117.121	44.665	202.157	196.637
Obaveze prema klijentima	1.365.430	32.352	140.177	227.769	10.187	1.727.469	1.771.726
Obaveze po osnovu najma	207	458	2.073	7.944	1.337	12.019	11.533
	—	—	—	—	—	—	—
Ukupno očekivani odliv	1.388.405	174.696	197.737	382.451	56.189	2.199.478	2.187.653
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====

	Do 1 mjeseca	1 do 3 mjeseca	3 mjeseca do godinu	1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno	Knjigovodstvena vrijednost
31. decembar 2021.							
Obaveze							
Obaveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama	43.753	117.207	5.161	45.723	-	211.844	209.836
Obaveze po kreditima	1.974	7.289	60.224	124.553	62.860	256.900	250.338
Obaveze prema klijentima	1.215.866	38.139	144.874	237.452	9.916	1.646.247	1.639.630
Obaveze po osnovu najma	178	383	1.772	6.977	1.718	11.028	10.717
	—	—	—	—	—	—	—
Ukupno očekivani odliv	1.261.771	163.018	212.031	414.705	74.494	2.126.019	2.110.521
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.3 Tržišni rizik

Banka je izložena tržišnom riziku koji predstavlja rizik da će dolaziti do promjena fer vrijednosti budućih novčanih tokova finansijskog instrumenta uslijed promjena cijena na tržištu. Tržišni rizik proizilazi iz otvorenih pozicija kamatne stope, inostrane valute i kapitalnih proizvoda, koji su svi izloženi opštim i specifičnim tržišnim kretanjima i promjenama u nivou promjenjivosti tržišnih stopa i cijena kao što su kamatne stope, kurs stranih valuta i cijena kapitala.

Uprava postavlja limite i upute za nadzor i umanjivanje tržišnih rizika, koje redovno nadgleda Direkcija upravljanja rizicima Banke.

5.3.1 Valutni rizik

Izloženost valutnom riziku proizilazi iz kreditnih, depozitnih i aktivnosti trgovanja i kontroliše se dnevno, prema zakonskim i interno utvrđenim limitima po pojedinim valutama, te u ukupnom iznosu za sva sredstva i obaveze denominirane u stranoj valuti ili vezane za stranu valutu.

U cilju učinkovitog upravljanja valutnim rizikom Banka prati ekonomske i druge poslovne promjene u okruženju, radi predviđanja mogućih promjena u aktivnostima vezanim uz strane valute, kursevima i riziku stranih valuta.

Ukupna izloženost riziku stranih valuta se mjeri unutar Direkcije za upravljanje rizicima koristeći tehnike kao što je Metoda izloženosti riziku („Value at Risk“ ili „VaR“) i Testiranje otpornosti na stres.

Izloženost valutnom riziku jeste pojedinačno, precizno, statističko mjerenje potencijalnih gubitaka u portfoliju. Rizična vrijednost (VaR) jeste mjerenje gubitka u normalnim kretanjima faktora rizika na tržištu. Procjenjuje se da je stepen vjerovatnoće gubitaka koji su veći od rizične vrijednosti nizak.

Pretpostavke glavnog modela su:

- da se temelji na historijskoj metodologiji,
- 99 posto kao interval povjerljivosti za izračunavanje rizične vrijednosti,
- period zadržavanja je jedan dan.

Model obuhvata devizni rizik – koji važi za devizne transakcije i pozicije koje su iskazane u stranim valutama; koje potiču od stope promjenjivosti deviznih kurseva.

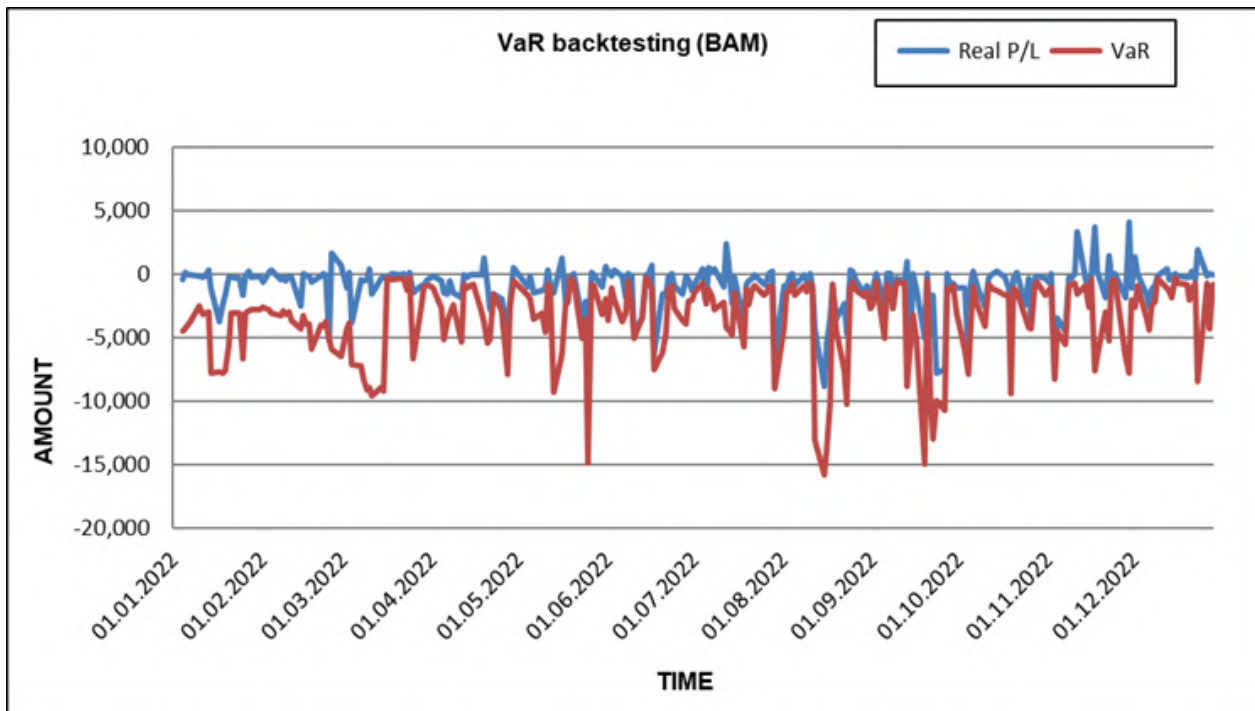
Model može izračunavati rizičnu vrijednost na različitim nivoima agregacije – od pojedinačne pozicije do bilo kojeg podnivoa portfolija. Prema tome, model omogućava detaljnu analizu profila rizika hijerarhije portfolija više nivoa i učinke različitosti koji se pojavljuju. Nadalje, mjerenje rizične vrijednosti se može razjasniti na temelju izvora rizika (faktora rizika). Ove osobine detaljnijeg nadgledanja rizika omogućavaju određivanje efikasne strukture limita koja se može porediti kroz različite organizacione jedinice.

Kvalitet provedenog modela za mjerenje rizika se mora stalno ocjenjivati. Banka primjenjuje pozadinsko testiranje poređenjem izračunate mjere rizične vrijednosti sa stvarnom dobiti i gubitkom istog perioda.

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.3 Tržišni rizik (nastavak)

5.3.1 Valutni rizik (nastavak)

Tokom 2022. godine Banka je, u skladu sa najboljim praksama, unaprijedila model za izračun VaR, te su rezultati testiranja modela pokazali da tokom 2022. godine Banka je zabilježila 5 izuzeća (2021: 6 izuzeća), kada je gubitak bio veći od dnevnog iznosa VaR.

Portfolio Banke je izložen riziku promjene stranih valuta, uvijek kada sadrži novčane tokove u stranoj valuti koja se razlikuje od bazne valute u Banci, a ne postoji usklađenost aktive, pasive i vanbilanse pozicije u toj valuti. Izloženost portfolia riziku promjene strane valute znači osjetljivost portfolia na promjene u nivou deviznih stopa. Stepenn rizika promjene strane valute zavisi od iznosa otvorenih pozicija kao i od stepena potencijalne promjene u deviznim stopama.

Banka zbog fiksnog kursa EUR-a u odnosu na Konvertibilnu marku nije izložena deviznom riziku (1 EUR = KM 1,95583). Izloženost deviznom riziku je prisutna za valute USD i CHF. Tabela koja slijedi prikazuje analizu osjetljivosti Banke na bazi 10% povećanja ili smanjenja kursa strane valute u odnosu na domaću valutu. Stopa osjetljivosti od 10% je stopa koja se koristi pri internom izvještavanju ključnom osoblju o riziku strane valute i predstavlja procjenu Uprave o razumno mogućim promjenama kurseva stranih valuta. Test se radi na godišnjoj osnovi. Rezultati najnovijeg testa su prikazani kako slijedi:

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.3 Tržišni rizik (nastavak)

5.3.1 Valutni rizik (nastavak)

31. decembar 2022.

Valuta	Otvorena pozicija (KM)	StresTest	
		10% povećanje	10% smanjenje
CHF	6.928	693	(693)
GBP	17.641	(1.764)	1.764
USD	(5.607.393)	560.739	(560.739)
HRK	51.039	5.104	(5.104)
CAD	3.370	(337)	337
SEK	6.885	(688)	688
Ostale valute	29.509	(2.951)	2.951
EUR	4.780.806	-	-

31. decembar 2021.

Valuta	Otvorena pozicija (KM)	StresTest	
		10% povećanje	10% smanjenje
CHF	8.475	(848)	848
GBP	2.126	(213)	213
USD	(58.390)	5.839	(5.839)
HRK	(9.237)	924	(924)
CAD	11.683	(1.168)	1.168
SEK	8.702	(870)	870
Ostale valute	17.760	(1.776)	1.776
EUR	(2.756.258)	-	-

Gore spomenuta analiza osjetljivosti primjenjuje se na otvorenu deviznu poziciju Banke koja uključuje sve stavke aktive, pasive i vanbilansa.

Ukoliko je devizna pozicija bilo koje strane valute "duga" (aktiva veća od pasive) i ukoliko dođe do porasta/ (smanjenja) kursa te valute u odnosu na KM, Banka će po osnovu promjene kursa ostvariti prihod / (gubitak).

Ukoliko je devizna pozicija bilo koje strane valute "kratka" (aktiva manja od pasive) i ukoliko dođe do (porasta) / smanjenja kursa te valute u odnosu na KM, Banka će po osnovu promjene kursa ostvariti (gubitak) / dobitak.

Banka je izložena učincima promjena u valutnim kursevima u svom finansijskom položaju i novčanim tokovima. Banka prati svoj valutni položaj u odnosu na udovoljavanje regulatornim zahtjevima koje je Agencija za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine definirala kao limite otvorenih pozicija. Banka nastoji sučeliti svoju imovinu i obaveze u stranim valutama kako bi izbjegla izloženost valutnom riziku.

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.3 Tržišni rizik (nastavak)

5.3.1 Valutni rizik (nastavak)

Devizna pozicija

Tabela u nastavku prikazuje izloženosti Banke valutnom riziku na dan 31. decembra 2022. i 31. decembra 2021. godine. U tabeli je uključena aktiva i pasiva Banke po iskazanoj vrijednosti klasifikovana po valutama. Banka ima velik broj ugovora sa valutnom klauzulom. KM vrijednost glavnice kod takvih ugovora određena je kretanjem kursa stranih valuta. Saldo glavnice tih izloženosti uključen je u tabeli u nastavku u koloni „vezane za EURO“.

Banka je imala sljedeće značajne devizne pozicije:

31. decembar 2022.	EURO	Vezane za EURO	EURO ukupno	USD	Ostale strane valute	KM	Ukupno
Finansijska Aktiva							
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	109.534	-	109.534	24.791	13.154	476.588	624.067
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	161	-	161	-	-	-	161
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	103.078	-	103.078	-	-	53	103.131
Finansijska imovina po amortiziranom trošku	6.237	678.341	684.578	-	-	1.111.405	1.795.983
<i>Rezerve kod Centralne banke</i>	-	-	-	-	-	203.062	203.062
<i>Kredit i potraživanja od klijenata</i>	-	678.341	678.341	-	-	904.875	1.583.216
<i>Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku</i>	6.237	-	6.237	-	-	3.468	9.705
Unaprijed plaćeni porez na dobit	-	-	-	-	-	4.266	4.266
Ukupno aktiva	219.010	678.341	897.351	24.791	13.154	1.592.312	2.527.608
Finansijske obaveze							
Finansijske obaveze po amortizovanom trošku	752.180	145.893	898.073	30.379	13.022	1.275.799	2.217.273
<i>Obaveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama</i>	140.631	42.654	183.285	-	38	24.434	207.757
<i>Obaveze prema klijentima</i>	411.896	103.239	515.135	29.586	12.801	1.214.204	1.771.726
<i>Obaveze po kreditima</i>	196.637	-	196.637	-	-	-	196.637
<i>Obaveze po osnovu najma</i>	-	-	-	-	-	11.533	11.533
<i>Ostale finansijske obaveze po amortizovanom trošku</i>	3.016	-	3.016	793	183	25.628	29.620
Ukupno obaveze	752.180	145.893	898.073	30.379	13.022	1.275.799	2.217.273
Neto devizna pozicija	(533.170)	532.448	(722)	(5.588)	132	316.513	310.335

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.3 Tržišni rizik (nastavak)

5.3.1 Valutni rizik (nastavak)

Devizna pozicija (nastavak)

31. decembar 2021.	EURO	Vezane za EURO	EURO ukupno	USD	Ostale strane valute	KM	Ukupno
Finansijska Aktiva							
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	16.733	-	16.733	30.215	12.539	513.383	572.870
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	-	-	-	295	-	295
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	58.673	-	58.673	-	-	20.050	78.723
Finansijska imovina po amortiziranom trošku	23.118	790.033	813.151	-	-	988.038	1.801.189
<i>Rezerve kod Centralne banke</i>	-	-	-	-	-	196.884	196.884
<i>Kredit i potraživanja od klijenata</i>	20.716	790.033	810.749	-	-	788.731	1.599.480
<i>Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku</i>	2.402	-	2.402	-	-	2.423	4.825
Unaprijed plaćeni porez na dobit	-	-	-	-	-	3.692	3.692
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====
Ukupno aktiva	98.524	790.033	888.557	30.215	12.834	1.525.163	2.456.769
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====
Finansijske obaveze							
Finansijske obaveze po amortizovanom trošku	808.718	68.490	877.208	30.240	14.468	1.221.140	2.143.056
<i>Obaveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama</i>	129.043	3.000	132.043	-	172	77.621	209.836
<i>Obaveze prema klijentima</i>	426.302	65.490	491.792	30.130	13.986	1.103.722	1.639.630
<i>Obaveze po kreditima</i>	250.338	-	250.338	-	-	-	250.338
<i>Obaveze po osnovu najma</i>	-	-	-	-	-	10.717	10.717
<i>Ostale finansijske obaveze po amortizovanom trošku</i>	3.035	-	3.035	110	310	29.080	32.535
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====
Ukupno obaveze	808.718	68.490	877.208	30.240	14.468	1.221.140	2.143.056
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====
Neto devizna pozicija	(710.194)	721.543	11.349	(25)	(1.634)	304.023	313.713
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.3 Tržišni rizik (nastavak)

5.3.2 Kamatni rizik

Kamatni rizik se definira kao izloženost Bančine finansijske pozicije kretanjima kamatnih stopa, što se odražava na bančinu knjigu, koja se sastoji od bilansnih i vanbilansnih pozicija finansijske aktive i obaveza koji su dio procesa plasiranja i skupljanja depozita kao aktivnosti koje obavlja Banka.

Banka je izložena riziku kamatnih stopa, s obzirom da posuđuje sredstva i po fiksnim i po promjenjivim kamatnim stopama. Banka upravlja rizikom kamatnih stopa tako što održava odgovarajuću kombinaciju pozajmica sa fiksnim i promjenjivim kamatnim stopama.

Rizik kamatne stope odražava mogućnost gubitka profita i/ili erozije kapitala zbog promjene kamatnih stopa. Povezan je sa svim proizvodima i pozicijama osjetljivim na promjene kamatnih stopa. Ovaj rizik ima dvije komponente: prihodovnu i investicionu komponentu.

Prihodovna komponenta ispoljava se u slučajevima kada aktivne i pasivne kamatne stope Banke nisu usklađene (plasmani po fiksnim, a obaveze po promjenjivim kamatnim stopama i obrnuto).

Investiciona komponenta posljedica je inverzne relacije kretanja cijena i kamatnih stopa vrijednosnih papira.

Banka se trenutno štiti od kamatnog rizika na način da vrši usklađivanje vrste kamatne stope (fiksna, promjenljiva i varijabilna), valute, referentne kamatne stope, te datuma promjene kamatne stope za sve proizvode koje ugovara (osjetljive na promjenu kamatnih stopa). Svaka neusklađenost u gore spomenutim elementima izlaže Banku kamatnom riziku.

Usvojen sistem načina mjerenja radi na analitičkoj razini primjereno složenosti rizika iz knjige banke, te osigurava da profil rizika može biti ispitan na dva odvojena, ali komplementarna, načina:

- perspektiva ekonomske vrijednosti, koji razmatra utjecaj promjena kamatnih stopa i vezanih volatilitnosti na sadašnju vrijednost svih budućih novčanih tokova;
- perspektiva zarade je usmjeren na analizu utjecaja koje promjene kamatnih stopa i vezanih volatilitnosti generiraju na neto kamatni prihod, a time i na povezan učinak na kamatne marže.

Banka koristi sljedeće metode za mjerenje rizika kamatnih stopa:

- Pomak osjetljivosti fer vrijednosti;
- Pomak osjetljivosti na kamatne marže.

Pomak osjetljivosti fer vrijednosti mjeri promjene ekonomske vrijednosti finansijskog portfolia nastalu od paralelnog pomaka diskontne krivulje. Ukupna vrijednost pomaka osjetljivosti je prikazana po ročnosti (ročna analiza), kako bi se utvrdila raspodjela rizika na vremenskoj osi. Operativni limit koji je trenutno na snazi za pomak osjetljivosti fer vrijednosti (od +100 baznih poena paralelnog pomaka krivulje prinosa) je 0 hiljada KM / -19.558 hiljada KM (0 hiljada EUR / 10.000 hiljada EUR). Limit je postavljen od strane Banke sa ciljem očuvanja izloženosti unutar niskih razina.

Rezultat pomaka osjetljivosti fer vrijednosti, u smislu uticaja na ekonomsku vrijednost bilansne aktive osjetljive na promjene kamatnih stopa, pod pretpostavkom da su se kamatne stope na tržištu promijenile za 100 baznih poena, a sve ostale varijable ostale nepromijenjene na dan 31. decembra 2022. iznosi -13.567 hiljada KM (31. decembar 2021.: -12.556 hiljada KM).

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.3 Tržišni rizik (nastavak)

5.3.2 Kamatni rizik (nastavak)

U 2022. godini usvojeno je određivanje limita na osnovu ročnosit kako slijedi:

Pomak osjetljivosti (+100 bp)

UKUPNO	0-18 mjeseci	18 mjeseci - 5 godina	preko 5 godina
KM 0 hiljada / KM -19,558 hiljada (0 mil EUR/ - 10 mil EUR)	KM 3,912 hiljada / KM -5,867 hiljada (2 mil EUR/ -3 mil EUR)	KM 3,912 hiljada / KM -9,779 hiljada (2 mil EUR / -5 mil EUR)	KM 3,912 hiljada / KM -15,647 hiljada (2 mil EUR / -8 mil EUR)

Rezultati pomaka osjetljivosti fer vrijednosti prikazani su u tabeli ispod:

Pomak osjetljivosti (+100 bp)

	31. decembar 2022.				31. decembar 2021.			
	UKUPNO	0-18 mjeseci	18 mjeseci - 5 godina	preko 5 godina	UKUPNO	0-18 mjeseci	18 mjeseci - 5 godina	preko 5 godina
EUR	(4.032)	513	-747	-3.798	(4.334)	(534)	369	(4.169)
USD	93	34	59	-	154	30	121	3
CHF	116	6	2	108	13	10	3	-
KM	(9.744)	(1.501)	(5.104)	(3.139)	(8.393)	(974)	(4.132)	(3.287)
Ostale valute	1	1	-	-	4	1	3	-
	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____
Total	(13.566)	(947)	(5.790)	(6.829)	(12.556)	(1.467)	(3.636)	(7.453)
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====

Osjetljivost kamatne marže mjeri umjesto kratkoročni (dvanaest mjeseci) utjecaj na kamatnu maržu od strane paralelnog, trenutnog i trajnog udara krivulje kamatne stope. Ova mjera ističe učinak promjene kamatnih stopa na portfolio koji se mjeri, isključujući pretpostavke o budućim promjenama u aktivni i pasivi, te se stoga ne može smatrati pokazateljem budućih razina kamatne marže. Operativni limit koji je trenutno na snazi za pomak osjetljivosti kamatne marže (sa paralelnim pomjeranjem krive prinosa od -50 bp) iznosi -5.867 hiljada KM (-3.000 hiljade EUR).

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.3 Tržišni rizik (nastavak)

5.3.2 Kamatni rizik (nastavak)

Rezultat pomaka osjetljivosti kamatne marže, ako su se kamatne stope na tržištu promijenile za 100 baznih poena više, a sve ostale varijable ostale nepromijenjene na dan 31. decembra 2022. godine je povećanje za 6.986 hiljada KM (31. decembar 2021: 5.434 hiljada KM), a ako su se kamatne stope na tržištu promijenile za 100 baznih poena niže, rezultat je sniženje za 7.004 hiljada KM na dan 31. decembra 2022. (31. decembar 2021.: sniženje za 3.831 hiljada KM). Osim toga, Banka također priprema pomak osjetljivosti kamatne marže na temelju osjetljivosti u rasponu od +50/-50 baznih poena. Ako su se kamatne stope na tržištu promijenile za +50 baznih poena rezultat je povećanje dobiti od 3.498 hiljada KM, a ako su se promijenile za -50 baznih poena rezultat je smanjenje dobiti od 3.490 hiljade KM na dan 31. decembra 2022. (31. decembar 2021.: 2.734 hiljada KM za +50 baznih poena i smanjenje za 3.596 hiljade KM za -50 baznih poena).

U svrhu mjerenja ranjivosti Banke pod stresnim tržišnim uvjetima, rizik promjene kamatnih stopa mjerni sistem koji je usvojila Banka, i omogućuje smislenu procjenu učinka stresnih tržišnih uslova na banku ("analiza scenarija"), ili radije naglih promjena u općoj razini kamatnih stopa, promjene u odnosima između ključnih tržišnih stopa (tj. osnova rizik), promjene u padini i obliku krivulje prinosa (tj. krivulji prinosa rizik), promjene u likvidnosti ključnih finansijskih tržišta ili promjena u volatilnosti tržišne cijene.

5.4 Upravljanje kapitalom

Ciljevi Banke pri upravljanju kapitalom, koji je širi koncept od „dioničkog kapitala“ iz izvještaja o finansijskom položaju, jesu:

- biti u skladu sa kapitalnim uslovima koje su postavili regulatori bankarskog tržišta u domaćem okruženju;
- čuvati sposobnost Banke da može da osigurava povrat dioničarima i dobit drugima koji posjeduju udio;
- održati jaku kapitalnu osnovu u cilju razvoja poslovanja.

Adekvatnost i korištenje kapitala se prate na dnevnoj bazi od strane Uprave Banke sa tehnikama praćenja zasnovanim na regulativi koja je propisana od strane Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine u svrhe supervizije. Izvještavanje prema Agenciji se vrši na kvartalnoj bazi.

Kapital u svrhu izračuna adekvatnosti kapitala prema propisanoj metodologiji Agencije sastoji se od:

- Tier 1 kapital ili Osnovni kapital: dionički kapital (netiran za bilo koji knjigovodstveni iznos trezorskih dionica), dionička premija, zadržana dobit, rezerve nastale izdvajanjem iz zadržane dobiti, revalorizacione rezerve proistekle iz svođenja fer vrijednosti imovine i revidirana dobit tekućeg perioda usvojena i raspoređena od strane Skupštine dioničara;
- Tier 2 kapital ili Dopunski kapital: kvalifikovani subordinirani dug,
- Odbitne stavke.

Rizik ponderisane aktive se mjeri na bazi pondera u skladu sa FBA regulativom klasifikovane prema prirodi svakog od sredstava i odražava procjenu kreditnog, tržišnog i ostalih rizika povezanih sa tim sredstvima, uzimajući u obzir prihvatljivost kolaterala ili garancija. Sličan tretman je usvojen za izloženost po vanbilansnim pozicijama, sa određenim korekcijama u svrhu preciznijeg iskazivanja prirode potencijalnih gubitaka.

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.4 Upravljanje kapitalom (nastavak)

Tabela u nastavku prikazuje izračun regulatornog kapitala i adekvatnosti kapitala na dan 31. decembra 2022. i 31. decembra 2021. godine, preuzete iz izračuna predanih Agenciji za bankarstvo FBiH na kraju pomenutih perioda.

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Osnovni kapital		
Dionički kapital	44.776	44.776
Dionička premija	57.415	57.415
Regulatorne i ostale rezerve	204.153	200.866
Nematerijalna imovina	(3.661)	(2.489)
Ukupno kvalifikovani Osnovni kapital	302.683	300.568
	—	—
Dopunski kapital		
Prioritetne dionice	6	6
	—	—
Ukupno Dopunski kapital	6	6
	==	==
Ukupno regulatorni kapital	302.689	300.574
	==	==
Zahtjevi kapitala (*)		
Rizikom pondrisana aktiva	1.426.102	1.432.824
Operativni rizici	109.218	111.246
	—	—
Ukupno	1.535.319	1.544.070
	==	==
Adekvatnost kapitala (nerevidirano)	19,72%	19,47%
	==	==

(*) Zahtjevi kapitala u prethodnoj tabeli su obračunati u skladu sa regulativom Agencije za bankarstvo FBiH.

Koeficijent adekvatnosti kapitala će se revidirati tokom revizije u skladu s regulatornim zahtjevima.

Stopa finansijske poluge iznosi 11,08% na dan 31. decembra 2022. (regulatorno ograničenje: 6,0%), te je izračunato u skladu s Odlukom, Agencije za bankarstvo FBiH, o izračunu kapitala Banke kao omjer između Tier 1 kapitala i izloženosti sačinjenom u skladu sa regulatornim zahtjevima.

6. FER VRIJEDNOST FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA

Fer vrijednost finansijske imovine i finansijskih obaveza kojima se trguje na aktivnim tržištima mjeri se na bazi kotiranih tržišnih cijena ili kotiranih cijena od strane dealer-a. Za sve ostale finansijske instrumente Banka utvrđuje fer vrijednost koristeći druge tehnike procjene.

6.1 Tehnike mjerenja

Banka mjeri fer vrijednost koristeći slijedeću hijerarhiju fer vrijednosti, koja odražava značaj ulaznih parametara korištenih pri mjerenju.

- Nivo 1: ulazni parametri su kotirane tržišne cijene (nepilagođene) na aktivnim tržištima za identične instrumente
- Nivo 2: ulazni podaci se razlikuju od kotiranih cijena uključenih u Nivo 1, a radi se o vidljivim ulaznim podacima bilo da su direktni (npr. kao cijene) ili indirektni (izvedeni iz cijena). Ova kategorija uključuje instrumente mjerene korištenjem: kotiranih tržišnih cijena na aktivnim tržištima sličnih instrumenata, kotirane cijene za iste ili slične instrumente koji se smatraju manje aktivnim; ili druge tehnike mjerenja u kojima su svi značajniji ulazni parametri direktno ili indirektno vidljivi iz tržišnih podataka.
- Nivo 3: ulazni parametri koji nisu vidljivi. Ova kategorija uključuje sve instrumente za koje tehnike mjerenja nisu vidljive i ovi parametri imaju značajan uticaj na procjenu vrijednosti instrumenata. Ova kategorija uključuje instrumente koji su mjereni na bazi kotiranih cijena za slične proizvode za koje su potrebne značajne prilagodbe ili pretpostavke kako bi se odrazile razlike između instrumenata.

Tehnike mjerenja uključuju modele neto sadašnje vrijednosti i diskontiranog novčanog toka, uporedbu sa sličnim instrumentima za koje postoje vidljive tržišne cijene i slični modeli procjene. Pretpostavke i ulazni podaci korišteni pri tehnikama procjene uključuju nerizične i referentne kamatne stope, kreditne marže i ostale premije u određivanju diskontnih stopa, cijena obveznica, vrijednosnih papira, kurseva stranih valuta, cijena vlasničkih ulaganja i očekivane volatilnosti i korelacije cijena.

Cilj tehnika procjene je da odrede fer vrijednost koja odražava cijenu koja će biti ostvarena kod prodaje imovine ili izmirenja obaveza u redovnoj transakciji među tržišnim sudionicima na datum mjerenja.

Banka određuje vrijednost dužničkih vrijednosnih papira (trezorski zapisi i obveznice) koristeći interne modele procjene koje u obzir uzimaju preostalu ročnost i zadnje raspoložive tržišne cijene pomenutih instrumenata.

Fer vrijednost forward deviznih derivata se mjeri koristeći raspoložive tržišne cijene za FX spot i novčane krivulje relevantnih valuta. Na bazi ovih parametara se računaju vrijednost forwarda i terminskih kurseva, koji se dalje dnevno koriste za još aktivne poslove.

Fer vrijednost vlasničkih vrijednosnih papira raspoloživih za prodaju i vrijednosnih papira po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha kojima se trguje na aktivnom tržištu se mjeri korištenjem cijena tih instrumenata na datum izvještavanja po zaključnim cijenama ponude.

Tabela u nastavku prikazuje finansijske instrumente mjerene po fer vrijednosti na datum izvještavanja po hijerarhiji fer vrijednosti. Iznosi su bazirani na vrijednostima iskazanim u Izvještaju o finansijskom položaju.

6.2 Finansijski instrumenti po fer vrijednosti – hijerarhija fer vrijednosti

Tabela u nastavku prikazuje finansijske instrumente mjerene po fer vrijednosti na datum izvještavanja po hijerarhiji fer vrijednosti. Iznosi su bazirani na vrijednostima iskazanim u Izvještaju o finansijskom položaju.

6. FER VRIJEDNOST FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA (nastavak)

6.2 Finansijski instrumenti po fer vrijednosti – hijerarhija fer vrijednosti (nastavak)

31. decembar 2022.	Bilješka	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Finansijska imovina po FVOSD	24				
Trezorski zapisi izdati od strane Hrvatske		-	14.543	-	14.543
Trezorski zapisi izdati od strane Belgije		19.534	-	-	19.534
Trezorski zapisi izdati od strane Španije		19.408	-	-	19.408
Trezorski zapisi izdati od strane Francuske		9.659	-	-	9.659
Obveznice izdane od strane Hrvatske		39.834	-	-	39.834
Vlasnički vrijednosni papiri izdani od nerezidentnih pravnih lica BiH		-	99		99
Vlasnički vrijednosni papiri izdani od rezidentnih pravnih lica BiH		-	54	-	54
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	23		-	-	
Dionice		161	-	-	161
Derivati koji se drže radi trgovanja - OTC	26	-	-	-	-
Ukupno		88.596	14.696	-	103.292

31. decembar 2021.	Bilješka	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Finansijska imovina po FVOSD	24				
Trezorski zapisi izdati od strane Federacije BiH		-	19.996	-	19.996
Trezorski zapisi izdati od strane Hrvatske		15.214	-	-	15.214
Obveznice izdane od strane Hrvatske		43.376	-	-	43.376
Vlasnički vrijednosni papiri izdani od nerezidentnih pravnih lica BiH		-	83	-	83
Vlasnički vrijednosni papiri izdani od rezidentnih pravnih lica BiH		-	54	-	54
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	23				
Dionice		-	295	-	295
Derivati koji se drže radi trgovanja - OTC	26	-	10	-	10
Ukupno		58.590	20.438	-	79.028

Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	32				
Derivati koji se drže radi trgovanja - OTC		-	7	-	7
Ukupno		-	7	-	7

6. FER VRIJEDNOST FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA (nastavak)

6.3. Finansijski instrumenti koji se ne mjere po fer vrijednost

Tabela ispod pokazuje fer vrijednosti finansijskih instrumenata koji se ne vode po fer vrijednosti i analizira ih prema nivou u hijerarhiji fer vrijednosti.

31. decembar 2022.	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno fer vrijednost	Knjigovodstvena vrijednost
Aktiva					
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	-	84.431	539.636	624.067	624.067
Rezerve kod Centralne banke	-	-	203.062	203.062	203.062
Kredit i potraživanja od klijenata	-	290.378	1.266.635	1.557.013	1.583.216
Ostala finansijska imovina po amortiziranom trošku	-	-	9.705	9.705	9.705
	=====	=====	=====	=====	=====
Ukupno		374.809	2.019.038	2.393.847	2.420.050
	=====	=====	=====	=====	=====
Obaveze					
Obaveze prema bankama i drugim fin. Institucijama	-	163.293	41.087	204.380	207.757
Obaveze prema klijentima	-	1.397.747	370.826	1.768.573	1.771.726
Obaveze po kreditima	-	-	169.557	169.557	196.637
Obaveze po osnovu najma	-	-	11.533	11.533	11.533
	=====	=====	=====	=====	=====
Ukupno	-	1.561.040	593.003	2.154.043	2.187.653
	=====	=====	=====	=====	=====

31. decembar 2021.	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno fer vrijednost	Knjigovodstvena vrijednost
Aktiva					
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	-	32.208	540.662	572.870	572.870
Rezerve kod Centralne banke	-	-	196.884	196.884	196.884
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	-	6.105	-	6.105	6.105
Kredit i potraživanja od klijenata	-	296.422	1.284.149	1.580.571	1.593.375
Ostala finansijska imovina po amortiziranom trošku	-	-	4.825	4.825	4.825
	=====	=====	=====	=====	=====

6. FER VRIJEDNOST FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA (nastavak)

6.3. Finansijski instrumenti koji se ne mjere po fer vrijednost (nastavak)

Ukupno	-	334.735	2.026.520	2.361.255	2.374.059
	=====	=====	=====	=====	=====
Obaveze					
Obaveze prema bankama i drugim fin. Institucijama	-	160.762	47.427	208.189	209.835
Obaveze prema klijentima	-	1.236.055	407.651	1.643.706	1.639.628
Obaveze po kreditima	-	-	243.112	243.112	250.338
Obaveze po osnovu najma	-	-	10.717	10.717	10.717
	=====	=====	=====	=====	=====
Ukupno	-	1.396.817	708.907	2.105.724	2.110.518
	=====	=====	=====	=====	=====

U procjeni fer vrijednosti finansijskih instrumenata Banke i dodjeli određenog nivoa hijerarhije fer vrijednosti korištene su slijedeće metode i pretpostavke, te navedena ograničenja opisana u nastavku, a u skladu sa revidiranim pristupom Intesa Sanpaolo Grupe.

Gotovina i ekvivalenti gotovine

Za neto knjigovodstvene vrijednosti gotovine i stanja na računima kod banaka se općenito smatra da su približne njihovim fer vrijednostima. Obavezna rezerva kod Centralne banke klasifikovana je u Nivo 3 kao i sredstva po viđenju kod drugih banaka u skladu sa pretpostavkom da njihova izlazna cijena može uključivati subjektivne procjene druge strane o kreditnom riziku koje nije moguće pouzdano kvantificirati.

Plasmani kod drugih banaka

Plasmani kod drugih banaka uglavnom predstavljaju kratkoročne i prekonoćne depozite te stoga njihova fer vrijednost ne odstupa značajno od knjigovodstvene vrijednosti. Njihova klasifikacija u Nivo 2 hijerarhije fer vrijednosti rezultat je nepostojanja ili manje pouzdanosti parametara koji nisu vidljivi prilikom određivanja izlazne cijene.

Kredit i potraživanja od komitenata, obaveze prema klijentima, bankama i drugim finansijskim institucijama

Fer vrijednost izračunava se uzimajući u obzir buduće novčane tokove u slučaju pozicija sa dospijećem u srednjem roku, dok je izražena knjigovodstvenom vrijednošću umanjenom za ispravke vrijednosti u slučaju kratkoročnih kredita, obaveza po viđenju ili kredita umanjene vrijednosti neodređenog dospijeća.

Sa stanovišta prezentacije nivoa fer vrijednosti, neprihodujuća imovina je klasifikovana u Nivo 3, dok je izlazna cijena značajno pod utjecajem procjene gubitka od strane kreditnog referenta zasnovane na budućim novčanim tokovima i odgovarajućim planovima povrata. Specifične komponente procjene Banke prevladavaju nad drugim komponentama (npr. tržišna kamatna stopa) vodeći do klasifikacije u Nivo 3 u hijerarhiji fer vrijednosti.

Prihodujući kratkoročni krediti sa dospijećem od 12 mjeseci ili manje, kao i kratkoročne obaveze prema klijentima i bankama klasifikovane su u Nivo 2 hijerarhije fer vrijednosti, kao rezultat nepostojanja ili manje pouzdanosti parametara koji nisu vidljivi kod određivanja izlazne cijene.

Srednjeročni i dugoročni krediti i depoziti klijenata, banaka i drugih finansijskih institucija su klasifikovani u Nivo 3 hijerarhije fer vrijednosti, uzimajući u obzir značajnost specifičnih komponenti procjena Banke prilikom određivanja izlazne cijene.

7. OPERATIVNI SEGMENTI

U okviru redovnog poslovanja, Uprava Banke analizira rezultate poslovanja sa naglaskom na učešće pojedinačnih poslovnih segmenata. Poslovanje sa pravnim licima, građanima i sredstvima i finansijskim tržištima su poslovne linije koje su identifikovane kao važni poslovni segmenti u onoj mjeri u kojoj finansijskim proizvodima upravlja svaki od njih i odgovarajućih drugih strana sa kojima svaki segment ulazi u pregovore su specifični za svaki taj dio, te istim se ne upravlja niti su vezani za neku drugu stranu ili segment.

Iako u plasiranju kredita i prikupljanju depozita učestvuju svi poslovni segmenti, finansijske karakteristike kredita, depozita i kreditnih linija su specifično vezane za svakog od njih i mogu biti primijenjene samo na ugovorene strane koje se odnose na svaki specifičan segment.

Finansijski rezultati svakog pojedinačnog poslovnog segmenta se prikazuju kroz kombinovanu metodologiju „direktne“ i „indirektne“ alokacije prihoda i rashoda. Prihodi su uglavnom direktno dodijeljeni dijelu koji ih je ostvario, dok se troškovi pripisuju direktno, ukoliko je moguće identifikovati da ih je ostvario određeni segment, i indirektno ukoliko se odnose na centralne organizacione jedinice. Neizravna raspodjela troškova vrši se prema unaprijed određenim alokacijskim ključevima s ciljem sveobuhvatne alokacije troškova na identificirane segmente poslovanja (pravne osobe, građani, fondovi i finansijska tržišta). Najvažniji ključevi distribucije su: količina imovine, broj zaposlenih, površina prostora, broj kartica itd. Neizravna raspodjela troškova odnosi se, između ostalog, na troškove poslovanja središnje organizacijske jedinice, informacijske tehnologije, održavanja, najma i komunikacija.

Interna raspodjela se također primjenjuje na alokaciju troškova kod finansiranja operativnih segmenata.

Stavke bilansa uspjeha po operativnim segmentima navedene u tabeli u nastavku su navedene u formi koja se koristi za svrhu izvještavanja prema Upravi.

7. OPERATIVNI SEGMENTI (nastavak)

Informacije po segmentima na dan i za godinu koja je završila 31. decembra 2022. godine.

	Stanovništvo	Pravna lica	Sredstva i finansijska tržišta	Ukupno
BILANS USPJEHA				
Prihodi od kamata i slični prihodi po efektivnoj kamatnoj stopi	42.827	23.084	443	66.354
Rashodi od kamata i slični rashodi po efektivnoj kamatnoj stopi	(3.753)	(1.809)	(4.190)	(9.752)
Neto prihodi/(rashodi) od kamata i slični prihodi po efektivnoj kamatnoj stopi	39.074	21.275	(3.747)	56.602
	=====	=====	=====	=====
Prihodi od naknada i provizija	25.925	11.862	514	38.301
Rashodi od naknada i provizija	(7.856)	(1.029)	(304)	(9.189)
	=====	=====	=====	=====
Neto prihodi/(rashodi) od naknada i provizija	18.069	10.833	210	29.112
	=====	=====	=====	=====
Umanjenja vrijednosti i rezervisanja	(4.842)	(5.276)	544	(9.574)
Ostali dobici i (gubici) od finansijske imovine	-	-	8	8
Neto pozitivne/(negativne) kursne razlike	-	-	5.617	5.617
Dobici i (gubici) od dugoročne nefinansijske imovine	-	-	(44)	(44)
Prihodi od dividende	-	-	6	6
Ostali prihodi	2.274	539	-	2.813
Troškovi zaposlenih	(18.546)	(5.832)	(618)	(24.996)
Troškovi amortizacije	(4.510)	(720)	(69)	(5.299)
Ostali troškovi i rashodi	(18.356)	(5.237)	(1.348)	(24.941)
	=====	=====	=====	=====
DOBIT/(GUBITAK) IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRIJE OPOREZIVANJA	13.163	15.582	559	29.304
	=====	=====	=====	=====
Tekući porez na dobit				(3.386)
Odgođeni porez na dobit				160
				=====
POREZ NA DOBIT				(3.226)
				=====
NETO DOBIT GODINE				26.078
				=====

7. OPERATIVNI SEGMENTI (nastavak)

Informacije po segmentima na dan i za godinu koja je završila 31. decembra 2022. godine.

	Stano- vništvo	Pravna lica	Sredstva i finansijska tržišta	Ukupno
IMOVINA				
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	28.858	-	595.209	624.067
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	-	161	161
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	-	-	103.131	103.131
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	684.712	905.096	206.175	1.795.983
<i>Rezerve kod Centralne banke</i>	-	-	203.062	203.062
<i>Kredit i potraživanja od klijenata</i>	678.958	904.258	-	1.583.216
<i>Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku</i>	5.754	838	3.113	9.705
Ostali neraspoređeni iznosi	-	-	-	34.599
	=====	=====	=====	=====
UKUPNO IMOVINA	713.570	905.096	904.676	2.557.941
	=====	=====	=====	=====
OBAVEZE				
Finansijske obaveze po amortizovanom trošku	776.731	1.094.188	346.354	2.217.273
<i>Depoziti od banaka i drugih finansijskih organizacija</i>	-	58.578	149.179	207.757
<i>Depoziti od klijenata</i>	760.799	1.010.927	-	1.771.726
<i>Obaveze po kreditima</i>	-	-	196.637	196.637
<i>Obaveze po najmovima</i>	3.968	7.565	-	11.533
<i>Ostale finansijske obaveze po amortizovanom trošku</i>	11.964	17.118	538	29.620
Ostali neraspoređeni iznosi	-	-	-	6.539
	=====	=====	=====	=====
UKUPNO OBAVEZE	776.731	1.094.188	346.354	2.223.812
	=====	=====	=====	=====

7. OPERATIVNI SEGMENTI (nastavak)

Informacije po segmentima na dan i za godinu koja je završila 31. decembra 2021. godine.

	Stanovništvo	Pravna lica	Sredstva i finansijska tržišta	Ukupno
BILANS USPJEHA				
Prihodi od kamata i slični prihodi po efektivnoj kamatnoj stopi	46.543	23.084	739	71.196
Rashodi od kamata i slični rashodi po efektivnoj kamatnoj stopi	(4.782)	(2.227)	(3.002)	(10.011)
Neto prihodi/(rashodi) od kamata i slični prihodi po efektivnoj kamatnoj stopi	41.761	21.687	(2.263)	61.185
	=====	=====	=====	=====
Prihodi od naknada i provizija	24.362	9.636	467	34.465
Rashodi od naknada i provizija	(6.571)	(881)	(500)	(7.952)
	=====	=====	=====	=====
Neto prihodi/(rashodi) od naknada i provizija	17.791	8.755	33	26.513
	=====	=====	=====	=====
Umanjenja vrijednosti i rezervisanja	(4.878)	(2.242)	683	(6.437)
Ostali dobici i (gubici) od finansijske imovine	-	-	(3)	(3)
Neto pozitivne/(negativne) kursne razlike	-	-	2.501	2.501
Dobici i (gubici) od dugoročne nefinansijske imovine	212	-	-	212
Prihodi od dividende	-	-	15	15
Ostali prihodi	2.260	678	-	2.947
Troškovi zaposlenih	(16.695)	(5.637)	(563)	(22.895)
Troškovi amortizacije	(4.869)	(737)	(93)	(5.699)
Ostali troškovi i rashodi	(17.281)	(5.440)	(1.307)	(24.028)
	=====	=====	=====	=====
DOBIT/(GUBITAK) IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRIJE OPOREZIVANJA	18.301	17.073	(1.063)	34.311
	=====	=====	=====	=====
Tekući porez na dobit				(3.756)
Odgođeni porez na dobit				137
				=====
POREZ NA DOBIT				(3.619)
				=====
NETO DOBIT GODINE				30.692
				=====

7. OPERATIVNI SEGMENTI (nastavak)

Informacije po segmentima na dan i za godinu koja je završila 31. decembra 2021. godine.

	Stanovništvo	Pravna lica	Sredstva i finansijska tržišta	Ukupno
IMOVINA				
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	32.206	-	540.664	572.870
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	-	295	295
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	-	-	78.723	78.723
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	672.288	925.047	203.854	1.801.189
<i>Rezerve kod Centralne banke</i>	-	-	196.884	196.884
<i>Kredit i potraživanja od klijenata</i>	669.070	924.305	6.105	1.599.480
<i>Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku</i>	3.218	742	865	4.825
Ostali neraspoređeni iznosi	-	-	-	32.593
	=====	=====	=====	=====
UKUPNO IMOVINA	704.494	925.047	823.536	2.485.670
	=====	=====	=====	=====
OBAVEZE				
Finansijske obaveze po amortizovanom trošku	761.913	989.700	391.443	2.143.056
<i>Depoziti od banaka i drugih finansijskih organizacija</i>	-	69.245	140.591	209.836
<i>Depoziti od klijenata</i>	745.931	893.699	-	1.639.630
<i>Obaveze po kreditima</i>	-	-	250.338	250.338
<i>Obaveze po najmovima</i>	3.597	7.120	-	10.717
<i>Ostale finansijske obaveze po amortizovanom trošku</i>	12.385	19.636	514	32.535
Ostali neraspoređeni iznosi	-	-	-	7.159
	=====	=====	=====	=====
UKUPNO OBAVEZE	761.913	989.700	391.443	2.150.215
	=====	=====	=====	=====

8. PRIHOD OD KAMATA I SLIČNI PRIHODI PO EFEKTIVNOJ KAMATNOJ STOPI

	2022.	2021.
Prihod od kamata na finansijsku imovinu po amortizovanom trošku		
Građani	40.231	43.834
Pravna lica	25.703	26.536
Banke i druge finansijske institucije	266	35
Kamata na imovinu koja se mjeri po amortizovanom trošku	26	141
Prihod od kamata na imovinu kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		
Kamata po osnovu vrijednosnih papira	128	650
	_____	_____
	66.354	71.196
	=====	=====

9. RASHOD OD KAMATA I SLIČNI RASHODI PO EFEKTIVNOJ KAMATNOJ STOPI

	2022.	2021.
Rashod od kamata na finansijsku imovinu po amortizovanom trošku		
Građani	3.176	4.168
Pravna lica	1.042	1.747
Banke i druge finansijske institucije	2.222	1.611
Negativna kamata na kamatonosnu imovinu	3.142	2.373
Trošak kamate od najmova	145	112
Ostalo	25	-
	_____	_____
	9.752	10.011
	=====	=====

10. PRIHOD OD NAKNADA I PROVIZIJA

	2022.	2021.
Kartično poslovanje	11.014	9.811
Unutrašnji platni promet	7.175	7.029
Prihodi od vođenja računa	6.097	4.927
Vanjski platni promet	4.817	3.997
Garancije i akreditivi	2.331	2.216
Kreditni kljentima	2.414	2.272
Naknade po osnovu transakcija sa stranim valutama	1.972	1.610

10. PRIHOD OD NAKNADA I PROVIZIJA (nastavak)

Usluge komisiona	65	68
Ostalo	2.416	2.535
	=====	=====
	38.301	34.465
	=====	=====

Ostali prihodi uključuju prihode od naknada za usluge podizanja gotovine na bankomatima i naknada za usluge mobilnog bankarstva u poslovima sa stanovništvom.

11. RASHOD OD NAKNADA I PROVIZIJA

	2022.	2021.
Kartično poslovanje	7.112	5.837
Bankovne usluge	1.052	891
Unutrašnji platni promet	394	338
Ostalo	631	886
	=====	=====
	9.189	7.952
	=====	=====

12. UMANJENJA VRIJEDNOSTI I REZERVISANJA

	2022.	2021.
Neto kreditni gubici / (otpuštanja) za imovinu po amortizovanom trošku (bilješke 22, 25.1, 25.2, 25.3, 25.4)	(9.613)	(6.437)
Neto rezerve za imovinu po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (bilješka 24)	615	751
Neto rezervisanja za vanbilansne stavke (bilješka 34)	(377)	(40)
Neto rezerve za pravne sporove (bilješka 34)	(199)	(711)
	(9.574)	(6.437)
	=====	=====
Neto kreditni gubici/ (otpuštanja) za imovinu po amortizovanom trošku		
za gotovinu i gotovinske ekvivalente (bilješka 22)	(2)	(81)
za rezerve kod Centralne banke (bilješka 25.1)	(6)	(6)
za plasmane bankama (bilješka 22)	(56)	-
za dužničke instrumente po amortizovanom trošku (bilješka 25.3)	98	273
za kredite klijentima (bilješka 25.2)	(9.482)	(6.645)
za ostalu finansijsku imovinu (bilješka 25.4)	(165)	22
	(9.613)	(6.437)
	=====	=====

13. OSTALI DOBICI / (GUBICI) OD FINANSIJSKE IMOVINE

	2022.	2021.
Neto dobiti/(gubici) od finansijskih instrumenata kroz bilans uspjeha - dionce	15	(3)
Neto dobiti/(gubici) od finansijskih instrumenata kroz ostali ukupni rezultat - obveznice	(7)	-
	<u> </u>	<u> </u>
	8	(3)
	<u> </u>	<u> </u>

14. NETO POZITIVNE / (NEGATIVNE) KURSNE RAZLIKE

	2022.	2021.
Neto dobiti od preračuna valute imovine i obaveza	(1.671)	(1.931)
Ostali poslovi mjenjačnice i konverzije	7.288	4.432
	<u> </u>	<u> </u>
	5.617	2.501
	<u> </u>	<u> </u>

15. DOBICI / (GUBICI) OD DUGOROČNE FINANSIJSKE IMOVINE

	2022.	2021.
Neto dobiti (gubici) od materijalne imovine	(47)	(9)
Neto dobiti (gubici) od imovine namijenjene prodaji	3	221
	<u> </u>	<u> </u>
	(44)	212
	<u> </u>	<u> </u>

16. PRIHOD OD DIVIDENDE

	2022.	2021.
Prihod od dividende	6	15
	<u> </u>	<u> </u>
	6	15
	<u> </u>	<u> </u>

17. OSTALI PRIHODI

	2022.	2021.
Naplata vanbilansno obračunate kamate	2.003	2.118
Naplata ranije otpisanih potraživanja po osnovu kredita	333	279
Ostali prihodi iz ranijeg perioda	190	302
Ostali prihodi	287	248
	—	—
	2.813	2.947
	=====	=====

18. TROŠKOVI ZAPOSLENIH

	2022.	2021.
Neto plaće	15.788	14.510
Porezi i doprinosi	8.607	7.758
Ostali troškovi	503	430
Rezervisanja za otpremnine i ostale koristi (bilješka 34)	98	197
	—	—
	24.996	22.895
	=====	=====

19. OSTALI TROŠKOVI I RASHODI

	2022.	2021.
Troškovi održavanja	4.626	4.927
Premija osiguranja depozita	3.443	3.304
Telekomunikacije i troškovi pošte	3.173	3.043
Usluge posredovanja u kartičnom poslovanju	2.783	2.679
Troškovi osiguranja i transporta	2.549	2.298
Troškovi zakupnine i ostali povezani troškovi	1.638	1.611
Konsultantske i usluge Agencije za bankarstvo	1.609	1.564
Troškovi konsultantskih usluga	933	1.013
Troškovi energije	777	714
Troškovi reprezentacije i marketinga	773	693
Troškovi materijala	663	467
Ostale premije osiguranja	503	483
Ostali troškovi	1.471	1.232
	—	—
	24.941	24.028
	=====	=====

20. POREZ NA DOBIT

	2022.	2021.
Tekući trošak poreza	3.386	3.756
Odgođeni porez (bilješka 33)	(160)	(137)
	_____	_____
Ukupno porez na dobit	3.226	3.619
	=====	=====

Porez na dobit iskazan u bilansu uspjeha predstavlja tekući porez. Stopa poreza na dobit iznosi 10% (2021.: 10%).

	2022.	2021.
Dobit prije poreza	29.304	34.311
	_____	_____
Porez izračunat po stopi 10%	2.930	3.431
Porezno nepriznati troškovi	456	325
Odgođena porezna imovina (bilješka 33)	(160)	(137)
	_____	_____
Trošak poreza na dobit	3.226	3.619
	=====	=====
Prosječna stopa poreza na dobit	11,01%	10,55%
	=====	=====

21. OSNOVNA I RAZRIJEĐENA ZARADA PO DIONICI

	2022.	2021.
Neto dobit (000 KM)	26.078	30.692
Ponderisani prosječan broj običnih dionica	447.760	447.760
Osnovna i razrijeđena zarada po dionici (KM)	58,24	68,55
	=====	=====

22. GOTOVINA I EKVIVALENTI GOTOVINE

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Tekući račun kod Centralne banke	452.272	485.599
Tekući računi kod drugih banaka	87.912	55.609
Plasmani drugim bankama	55.629	2
Gotovina u domaćoj valuti	22.963	27.142
Gotovina u stranoj valuti	5.895	5.064
	=====	=====
	624.671	573.416
	=====	=====
Manje: umanjenje vrijednosti	(604)	(546)
	=====	=====
	624.067	572.870
	=====	=====
Stanje 1. januara	546	465
	=====	=====
Neto promjene kroz bilans uspjeha (bilješka 12)	58	81
	=====	=====
Stanje na 31. decembar	604	546
	=====	=====

Plasmani drugim bankama:	Originalna valuta	Originalni iznos	KM
INTESA SANPAOLO SPA	EUR	20.002	39.121
ERSTE GROUP BANK AG	USD	9.002	16.508
TOTAL			55.629
			=====

23. FINANSIJSKA IMOVINA PO FER VRIJEDNOSTI KROZ BILANS USPJEHA

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Dionice vrednovane po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	161	295
	=====	=====
	161	295
	=====	=====

Dionice vrednovane po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha na 31.12.2022. godine odnose se na dionice u Intesa Sanpaolo S.p.A, u iznosu od 161 hiljadu KM. S druge strane, dionice vrednovane po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha na dan 31.12.2021. godine odnose se na dionice u Privrednoj banci Zagreb d.d. u iznosu od 295 hiljada KM.

24. FINANSIJSKA IMOVINA PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALI UKUPAN REZULTAT

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
<i>Dužnički instrumenti</i>		
Trezorski zapisi izdati od Hrvatske	14.543	15.214
Trezorski zapisi izdati od Belgije	19.534	-
Trezorski zapisi izdati od Španije	19.408	-
Trezorski zapisi izdati od Francuske	9.659	-
Trezorski zapisi izdati od Federacije Bosne i Hercegovine	-	19.996
Obveznice izdate od Hrvatske	39.834	43.376
	—————	—————
	102.978	78.586
	=====	=====
<i>Vlasnički instrumenti</i>		
Dionice po fer vrijednosti	153	137
	—————	—————
	153	137
	=====	=====
	103.131	78.723
	=====	=====

Promjene u fer vrijednosti i pripadajućoj ispravci vrijednosti za očekivane kreditne gubitke za finansijsku imovinu vrednovanu po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (Nivo kreditnog rizika 1) su kako slijedi:

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Stanje na dan 1. januar	(106)	1.551
Učinci fer vrednovanja (bilješka Promjene u kapitalu)	(2.127)	(906)
Troškovi očekivanih kreditnih gubitaka (bilješka 12)	(615)	(751)
	—————	—————
Ukupne promjene tokom godine	(2.742)	(1.657)
	—————	—————
Stanje na dan 31. decembar	(2.848)	(106)
	=====	=====

25. FINANSIJSKA IMOVINA PO AMORTIZOVANOM TROŠKU

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Rezerve kod Centralne banke	203.062	196.884
Kredit i potraživanja od klijenata	1.583.216	1.593.375
Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku	-	6.105
Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku	9.705	4.825
	=====	=====
	1.795.983	1.801.189
	=====	=====

25.1 REZERVE KOD CENTRALNE BANKE

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Obavezna rezerva	203.265	197.081
	=====	=====
	203.265	197.081
	=====	=====
Manje: umanjenje vrijednosti	(203)	(197)
	=====	=====
	203.062	196.884
	=====	=====
Stanje 1. januara	197	191
Neto promjene kroz bilans uspjeha (bilješka 12)	6	6
	=====	=====
Stanje na kraju perioda	203	197
	=====	=====

Minimalna obavezna rezerva se računa kao procenat prosječnog stanja ukupnih depozita i pozajmljenih sredstava za svaki radni dan tokom 10 kalendarskih dana držanja potrebnih rezervi. Stopa obaveznih rezervi iznosi 10% na depozite i pozajmljena sredstva bez obzira na valutu u kojoj su sredstva izražena.

Kamatna stopa (negativna) na obaveznu rezervu iznosi 0,5% u 2022. godini za sredstva u domaćoj valuti, odnosno 0,6% za sredstva u stranoj valuti (0,5% za sve valute u 2021.). Gotovina koja se drži kao obavezna rezerva na računu kod CBBiH nije dostupna za korištenje bez posebnog odobrenja CBBiH i Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine (FBA).

25. FINANSIJSKA IMOVINA PO AMORTIZOVANOM TROŠKU (nastavak)

25.2 KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Kratkoročni krediti		
<i>Pravna lica</i>		
- u KM i KM sa valutnom klauzulom	318.459	313.164
- u stranoj valuti	236	14.920
<i>Građani</i>		
- u KM i KM sa valutnom klauzulom	61.898	68.244
	=====	=====
	380.593	396.328
	=====	=====
Dugoročni krediti		
<i>Pravna lica</i>		
- u KM i KM sa valutnom klauzulom	610.564	617.282
<i>Građani</i>		
- u KM i KM sa valutnom klauzulom	672.119	655.373
	=====	=====
	1.282.683	1.272.655
	=====	=====
Ukupno krediti	1.663.276	1.668.983
	=====	=====
Manje: umanjenje vrijednosti	(80.060)	(75.608)
	=====	=====
	1.583.216	1.593.375
	=====	=====

Dati krediti i potraživanja su prikazani uključujući obračunatu kamatu u iznosu od 5.447 hiljada KM (2021.: 5.964 hiljada KM) i neto od odgođenih naknada u iznosu od 8.752 hiljada KM (2021.: 11.146 hiljada KM).

Na dan 31. decembar 2022. godine, neto iznos kratkoročnih i dugoročnih kredita u domaćoj valuti uključuje kredite plasirane i sa povratom u domaćoj valuti vezane za valutnu klauzulu KM:EUR u iznosu od 24.776 hiljada KM, odnosno 681.950 hiljada KM (31. decembra 2021.: 38.010 hiljada KM, odnosno 779.893 hiljada KM).

25. FINANSIJSKA IMOVINA PO AMORTIZOVANOM TROŠKU (nastavak)

25.2 KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA (nastavak)

Promjene u umanjenju vrijednosti za moguće gubitke po kreditima su prikazane kako slijedi:

	2022.	2021.
Stanje 1. januar	75.608	71.624
	—	—
Neto promjene kroz bilans uspjeha (bilješka 12)	9.482	6.645
Promjena uslijed protoka vremena - unwinding	(404)	(405)
Trajni i računovodstveni otpisi	(4.621)	(2.253)
Prodaja i ostalo	(5)	(3)
	—	—
Stanje na 31. decembar	80.060	75.608
	=====	=====

Koncentracija kreditnog rizika po granama industrije:

Koncentracija rizika po ekonomskim sektorima u bruto iznosu kredita i potraživanja prikazana je kako slijedi:

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Trgovina	315.085	304.563
Proizvodnja, poljoprivreda, šumarstvo, rudarstvo i energetika	279.681	294.852
Usluge, finansije, sport i turizam	81.916	99.578
Građevinarstvo	71.783	67.078
Administracija i ostale javne institucije	92.244	59.773
Transport i telekomunikacije	62.809	59.253
Ostalo	25.741	60.269
Građani	734.017	723.617
	—	—
	1.663.276	1.668.983
	=====	=====

25. FINANSIJSKA IMOVINA PO AMORTIZOVANOM TROŠKU (nastavak)

25.3 KREDITI I POTRAŽIVANJA – DUŽNIČKI INSTRUMENTI

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
<i>Dužnički instrumenti</i>		
Obveznice izdate od strane Kantona Sarajevo	-	6.203
Manje: umanjenje vrijednosti	-	(98)
	-	6.105
	=====	=====
Stanje 1. januara	98	371
	-----	-----
Neto promjene kroz bilans uspjeha (bilješka 12)	(98)	(273)
	-----	-----
Stanje na 31. decembar	-	98
	=====	=====

25.4 OSTALA IMOVINA PO AMORTIZOVANOM TROŠKU

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Potraživanja iz poslovanja kreditnim karticama	5.095	2.583
Potraživanja za naknade	1.372	1.242
Ostala imovina	4.156	1.789
	-----	-----
Ukupno ostala aktiva	10.623	5.614
	=====	=====
Manje: umanjenje vrijednosti	(918)	(789)
	-----	-----
	9.705	4.825
	=====	=====

Promjene u umanjenju vrijednosti za moguće gubitke po kreditima su prikazane kako slijedi:

Stanje 1. januar	789	811
	-----	-----
Neto promjene kroz bilans uspjeha (bilješka 12)	165	(22)
Trajni otpisi i prodaja imovine	(36)	-
	-----	-----
Stanje na 31. decembar	918	789
	=====	=====

26. DERIVATIVNI FINANSIJSKI INSTRUMENTI

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Finansijska imovina		
<i>Derivati koji se drže radi trgovanja - OTC proizvodi</i>	-	10
	-	10
	=====	=====

Derivati koji se drže radi trgovanja predstavljaju forward devizne ugovore čiji su detalji prikazani kako slijedi:

	31. decembar 2022.	31. decembar 2022..	31. decembar 2021..	31. decem- bar 2021..
Finansijska imovina	Nominalni iznos	Fer vrijednost	Nominalni iznos	Fer vrijednost
<i>Derivati koji se drže radi trgovanja - OTC proizvodi</i>	-	-		
Valutni terminski ugovori – forward-i	-	-	1.410	10
	=====	=====	=====	=====

27. MATERIJALNA IMOVINA

	Građevine	Računarska i druga oprema	Investicije u toku	Zakup- ulaganje	Zgrade s pravom korištenja	Oprema s pravom korištenja	Ukupno
Nabavna vrijednost							
Na 1. januar 2021.	12.576	20.035	920	8.309	15.610	339	57.789
Povećanje u periodu	-	-	893	-	2.146	158	3.197
Otuđenja	-	(895)	-	-	(1.868)	(104)	(2.867)
Transferi	27	1.151	(1.692)	514	-	-	-
Na 31. decembar 2021.	12.603	20.291	121	8.823	15.888	393	58.119
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====
Povećanje u periodu	-	-	1.728	-	1.847	2.407	5.982
Otuđenja	-	(5.628)	-	(322)	(1.698)	(364)	(8.012)
Transferi	8	1.520	(1.748)	220	-	-	-
Na 31. decembar 2022.	12.611	16.183	101	8.721	16.037	2.436	56.089
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====
Akumulirana amortizacija							
Na 1. januar 2021.	3.772	16.545	-	7.923	3.725	108	32.073
Amortizacija u periodu	376	1.161	-	278	2.307	109	4.231

27. MATERIJALNA IMOVINA (nastavak)

Otuđenja	-	(840)	-	-	(683)	(101)	(1.624)
Na 31. decembar 2021.	4.148	16.866	-	8.201	5.349	116	34.680
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====
Amortizacija u periodu	377	1.031	-	191	2.325	332	4.256
Otuđenja	-	(5.571)	-	(322)	(1.054)	(155)	(7.102)
Na 31. decembar 2022.	4.525	12.326	-	8.070	6.620	293	31.834
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====
Neto sadašnja vrijednost							
Na 31. decembar 2022.	8.086	3.857	101	651	9.417	2.143	24.255
Na 31. decembar 2021.	8.455	3.425	121	622	10.539	277	23.439
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====

Vrijednost nekretnina i opreme koja je u upotrebi i 100% amortizovana na kraju 2022. godine iznosi 9.550 hiljada KM (2021.: 13.910 hiljada KM).

Obaveze po osnovu najma	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Obaveze po osnovu imovine s pravom korištenja - MSFI 16		
- Obaveze po osnovu najma poslovnog prostora	9.444	10.467
- Obaveze po osnovu najma ostale opreme	2.089	250
Ukupno obaveze - MSFI 16	11.533	10.717
	=====	=====

Analiza dospjeća - Ugovoreni nediskontovani novčani tokovi obaveza po najmu prikazani su kako slijedi:

	Zgrade	Oprema	Ukupno
Manje od jedne godine	2.137	100	2.237
Između jedne i pet godina	6.612	150	6.762
Više od pet godina	1.718	-	1.718
	=====	=====	=====
Na 31. decembar 2021.	10.467	250	10.717
	=====	=====	=====

27. MATERIJALNA IMOVINA (nastavak)

Manje od jedne godine	2.190	384	2.574
Između jedne i pet godina	6.340	1.282	7.622
Više od pet godina	914	423	1.337
	—	—	—
Na 31.12.2022.	9.444	2.089	11.533
	=====	=====	=====

28. NEMATERIJALNA IMOVINA

	Softver i licenca	Investicije u toku	Ukupno
Nabavna vrijednost			
Na 1. januar 2021.	16.402	570	16.972
Povećanje u periodu	-	290	290
Transferi	860	(860)	-
	—	—	—
Na 31. decembar 2021.	17.262	-	17.262
	=====	=====	=====
Povećanje u periodu	16	2.199	2.215
Transferi	1.773	(1.773)	-
Otuđenja	(9)	-	(9)
	—	—	—
Na 31. decembar 2022.	19.042	426	19.468
	=====	=====	=====
Akumulirana amortizacija			
Na 1. januar 2021.	13.305	-	13.305
Amortizacija u periodu	1.468	-	1.468
	—	—	—
Na 31. decembar 2021.	14.773	-	14.773
	=====	=====	=====
Amortizacija u periodu	1.043	-	1.043
Otuđenja	(9)	-	(9)
	—	—	—
Na 31. decembar 2022.	15.807	-	15.807
	=====	=====	=====

27. NEMATERIJALNA IMOVINA (nastavak)

Neto sadašnja vrijednost			
Na 31. decembar 2022.	3.235	426	3.661
Na 31. decembar 2021.	2.489	-	2.489

Vrijednost nematerijalne imovine koja je u upotrebi i 100% amortizovana na kraju 2022. godine iznosi 13.580 hiljada KM (2021.: 10.305 hiljada KM).

29. DUGOROČNA IMOVINA NAMIJENJENA PRODAJI

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Imovina namijenjena prodaji - nekretnine	1.030	1.030
Imovina stečena naplatom potraživanja	28	29
Ukupna imovina	1.058	1.059
Manje: umanjenje vrijednosti	(1.053)	(1.059)
Neto sadašnja vrijednost	5	-

30. OSTALA IMOVINA I POTRAŽIVANJA

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Unaprijed plaćeni troškovi	1.785	2.512
Ostala nefinansijska imovina	11	-
	1.796	2.512

31. FINANSIJSKE OBAVEZE PO AMORTIZOVANOM TROŠKU

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Obaveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama	207.757	209.836
Obaveze prema klijentima	1.771.726	1.639.630
Obaveze po kreditima	196.637	250.338
Obaveze po osnovu najmova	11.533	10.717
Ostale finansijske obaveze po amortizovanom trošku	29.620	32.535
	—	—
	2.217.273	2.143.056
	=====	=====

31.1 OBAVEZE PREMA BANKAMA I DRUGIM FINANSIJSKIM INSTITUCIJAMA

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Obaveze prema bankama		
Tekući računi i depoziti banaka		
Depoziti po viđenju		
-u KM	831	3.573
-u stranoj valuti	8.562	17.629
	—	—
Oročeni depoziti		
-u KM	9.510	12.500
-u stranoj valuti	130.292	109.526
	—	—
	149.195	143.228
	=====	=====

Obaveze prema drugim finansijskim institucijama		
Obaveze prema drugim finansijskim institucijama		
Depoziti po viđenju		
-u KM	7.784	20.073
-u stranoj valuti	249	460
	—	—
Oročeni depoziti		
-u KM	48.962	44.510
-u stranoj valuti	1.567	1.565
	—	—

31. FINANSIJSKE OBAVEZE PO AMORTIZOVANOM TROŠKU (nastavak)

31.1 OBAVEZE PREMA BANKAMA I DRUGIM FINANSIJSKIM INSTITUCIJAMA (nastavak)

	58.562	66.608
	=====	=====
Ukupno obaveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama	207.757	209.836
	=====	=====

Obaveze prema bankama prikazane su sa uključenim obračunatim kamatama u iznosu od 239 hiljada KM (2021. godina:- KM).

Obaveze prema drugim finansijskim institucijama prikazane su sa obračunatom kamatom u iznosu od 114 hiljada KM (2021. godina: 35 hiljada KM).

31.2 OBAVEZE PREMA KLIJENTIMA

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Depoziti po viđenju:		
Građani:		
- u KM	347.530	291.540
- u stranoj valuti	120.467	102.909
Pravna lica:		
- u KM	753.698	686.453
- u stranoj valuti	118.071	117.736
	=====	=====
Ukupno depoziti po viđenju	1.339.766	1.198.638
	=====	=====
Oročeni depoziti:		
Građani:		
- u KM	106.044	120.093
- u stranoj valuti	186.758	231.389
Pravna lica:		
- u KM	110.170	71.092
- u stranoj valuti	28.988	18.418
	=====	=====
Ukupno oročeni depoziti	431.960	440.992
	=====	=====
Total Obaveze prema klijentima	1.771.726	1.639.630
	=====	=====

31. FINANSIJSKE OBAVEZE PO AMORTIZOVANOM TROŠKU (nastavak)

31.2 OBAVEZE PREMA KLIJENTIMA (nastavak)

Obaveze prema klijentima su iskazane uključujući obračunatu kamatu u iznosu od 4.030 hiljada KM (2021.: 4.673 hiljade KM).

U poslovima sa stanovništvom kamatna stopa na depozite po viđenju iznosi 0,01% (2021: 0,05%). Kamatna stopa na oročene depozite je u rasponu od 0,01% do 0,30% (2021: od 0,01% do 0,30%), a za ostale oročene depozite (dječja štednja CRISPY, Step štednja, štednja uz premiju) do 1%.

U poslovima sa malim pravnim licima kamatna stopa na depozite po viđenju iznose od 0,00% do 0,25% (2021: od 0,00% do 0,25%). Kamatna stopa na oročene depozite je u rasponu od 0,00% do 1,70% (2021: od 0,00% do 2,30%).

U poslovima sa pravnim licima kamatna stopa na depozite po viđenju iznose od 0,00% do 0,10% (2021: od 0,00% do 0,35%). Kamatna stopa na oročene depozite je u rasponu od 0,00% do 2,58% (2021: od 0,00% do 2,58%).

31.3 OBAVEZE PO KREDITIMA

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Dugoročni krediti		
-Strane banke	196.637	243.667
-Druge finansijske institucije	-	6.671
	=====	=====
Ukupno Obaveze po kreditima	196.637	250.338
	=====	=====

	31. decembar 2022.	Prosječna kamatna stopa	31. decembar 2021.	Prosječna kamatna stopa
Banka ima kredite od sljedećih institucija				
Kredit od banaka				
European Investment bank - EIB	135.240	0,95%	151.178	0,73%
European bank for Reconstruction and Development - EBRD	61.198	0,97%	92.330	0,75%
	=====		=====	
	196.438		243.508	
	=====		=====	
Kredit od drugih finansijskih institucija				
European Fund for SouthEast Europe - EFSE	-	-	6.628	2,45%
	=====		=====	

31. FINANSIJSKE OBAVEZE PO AMORTIZOVANOM TROŠKU (nastavak)

Kreditni od banaka prethodno prikazani sadrže obračunatu kamatu u iznosu od 199 hiljada KM (31.12.2021: 159 hiljada KM). Krediti od drugih finansijskih institucija prethodno prikazani sadrže obračunatu kamatu u iznosu od 0 KM (31.12.2021: 43 hiljade KM).

Na dan 31. decembra 2022. nepovučena zaduženja iznose ukupno 56.719 hiljada KM, a odnose se na Social Impact Loan od EIB-a u iznosu od 39.117 hiljada KM koji se mogu povući do 24. februara 2024. godine, Go Digital Loan od EBRD-a u iznosu u iznosu od 15.646 hiljada KM koji se može povući do 14. decembra 2024. godine i GEFF kredita od EBRD-a u iznosu od 1.956 hiljada KM koji se može povući do 21. decembra 2023. godine.

Na dan 31. decembra 2021. godine nepovučena zaduženja iznose ukupno 16.638 hiljada KM, a odnose se na GEFF kredit od EBRD-a u iznosu od 3.912 hiljada KM koji se može povući do 21. decembra 2023. godine, kao i kredit od EIB-a u iznosu na 12.726 hiljada KM, koji se mogu podići do 28.04.2023.

31.4 OBAVEZE PO OSNOVU NAJMOVA

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Obaveze po osnovu najmova - Poslovni prostori	9.444	10.467
Obaveze po osnovu najmova - Oprema	2.089	250
	=====	=====
	11.533	10.717
	=====	=====

31.5 OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PO AMORTIZOVANOM TROŠKU

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Obaveze za neraspoređene uplate kredita primljene prije dospijeća	9.953	10.533
Obaveze prema dioničarima	197	8.194
Obaveze po kreditnim karticama	5.445	3.072
Obaveze prema zaposlenima za bonuse	3.600	2.718
Obaveze prema dobavljačima	2.734	1.943
Ostale obaveze	7.691	6.075
	=====	=====
	29.620	32.535
	=====	=====

32. DERIVATIVNE FINANSIJSKE OBAVEZE

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Derivati koji se drže radi trgovanja	-	7
	=====	=====
	-	7
	=====	=====

Derivati koji se drže radi trgovanja predstavljaju forward devizne ugovore čiji su detalji prikazani kako slijedi:

	31. decembar 2022	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.	31. decembar 2021.
Finansijske obaveze	Nominalni iznos	Fer vrijednost	Nominalni iznos	Fer vrijednost
<i>Derivati koji se drže radi trgovanja - OTC proizvodi</i>				
Valutni terminski ugovori – forward-i	-	-	1.400	7
	=====	=====	=====	=====

33. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA / OBAVEZE

Kretanja u odgođenoj poreznoj obavezi su prikazana u tabeli ispod:

	Odgođene porezne obaveze	Odgođena porezna imovina
Stanje 1. januar 2021.	68	327
<i>Priznavanje kroz ostalu sveobuhvatnu dobit</i>	=====	=====
<i>Priznavanje kroz bilans uspjeha</i>		
Smanjenje odgođene porezne imovine za rezerve za sudske sporove	-	46
Smanjenje odgođene porezne imovine za ostale rezerve	-	78
Povećanje odgođene porezne obaveze za ostale rezerve	(14)	-
	=====	=====
Stanje 31. decembar 2021.	54	451
	=====	=====
Stanje 1. januar 2021.	54	451
<i>Priznavanje kroz bilans uspjeha</i>	=====	=====
Smanjenje odgođene porezne imovine za rezerve za sudske sporove	-	(118)
Povećanje odgođene porezne imovine za ostale rezerve	-	283
Povećanje odgođene porezne obaveze za ostale rezerve	6	-
	=====	=====
Stanje 31. decembar 2022.	60	616
	=====	=====

34. REZERVISANJA

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Rezerve za vanbilansnu izloženost kreditnom riziku (bilješka 38)	2.681	2.304
Rezervisanja za sudske sporove (bilješka 12)	1.955	3.185
Rezervisanja za naknade za odlazak u penziju (bilješka 18)	876	836
	=====	=====
	5.512	6.325
	=====	=====

Kretanja u rezervisanjima za obaveze i troškove za period koji je završio 31. decembra 2022. godine i 31. decembra 2021. godine su kako slijedi:

	Rezerve za sudske sporove (Bilješka 12)	Rezervisanja za naknade za odlazak u penziju (Bilješka 38)	Rezerve za vanbilansne izloženosti (Bilješka 18)	Ukupno
Stanje na dan 1. januar 2021.	2.655	670	2.264	5.589
	=====	=====	=====	=====
Neto promjena kroz bilans uspjeha	711	197	40	948
Smanjenje uslijed plaćanja	(181)	(31)	-	(212)
	=====	=====	=====	=====
Stanje na dan 31. decembar 2021.	3.185	836	2.304	6.325
	=====	=====	=====	=====
Stanje na dan 1. januar 2022.	3.185	836	2.304	6.325
	=====	=====	=====	=====
Neto promjena kroz bilans uspjeha	199	98	377	674
Smanjenje uslijed plaćanja	(1.429)	(58)	-	(1.487)
	=====	=====	=====	=====
Stanje na dan 31. decembar 2022.	1.955	876	2.681	5.512
	=====	=====	=====	=====

Obračun rezervisanja za naknade za odlazak u penziju na dan 31. decembar 2022. godine u iznosu od 647 hiljada KM (31. decembar 2021.: 614 hiljada KM) je obavljen od strane neovisnog aktuaru, koristeći diskontnu stopu od 5% tokom osnovnog radnog vijeka i prosječnu platu svakog zaposlenog.

Rezervisanje za neiskorištene dane godišnjeg odmora na dan 31. decembar 2022. godine u iznosu od 229 hiljada KM (31. decembar 2021.: 222 hiljada KM) je izračunato za svakog zaposlenog uzimajući kao osnovu njegovu/njenu plaću i dane neiskorištenog godišnjeg odmora.

35. OSTALE OBAVEZE

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Razgraničeni prihodi	659	637
Obaveze po osnovu komisionih poslova (bilješka 40)	23	23
Ostale obaveze	285	113
	=====	=====
	967	773
	=====	=====

36. DIONIČKI KAPITAL

	31. decembar 2022. i 31. decembar 2021.		
	Klasa ES Obične dionice	Klasa EP Prioritetne dionice	Ukupno
Broj dionica	447.760	60	447.760
Nominalna vrijednost (KM)	100	100	100
	=====	=====	=====
Ukupno	44.776	6	44.776
	=====	=====	=====

Svaka registrovana obična dionica nosi pravo jednog glasa po dionici, dok prioritetne dionice ne nose pravo glasa.

Dioničari u posjedu prioritetnih dionica imaju pravo na isplatu dividende kada je izglasana, nekumulativno, sa pravom prioriteta pri isplati dividende u odnosu na vlasnike običnih dionica.

Struktura dioničkog kapitala Banke na dan 31. decembra 2022. godine je kako slijedi:

Privredna banka Zagreb d.d.	99,99%
Ostali	0,01%

Struktura dioničkog kapitala Banke na dan 31. decembra 2021. godine je kako slijedi:

Privredna banka Zagreb d.d.	99,99%
Ostali	0,01%

37. PLAĆANJA PO OSNOVU DIONICA

U 2020. godini, Banka je kupila 2.137 dionica Privredne banke Zagreb d.d. Tokom 2020. godine, dio dionica je raspoređen korisnicima (774). Na dan 31. decembra 2021. godine, Banka je u svom portfoliju imala 1.363 dionice po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (fer vrijednost se mjeri na osnovu kotacija na Zagrebačkoj burzi). Tokom 2022. godine, preostali broj dionica je prodat Privrednoj banci Zagreb d.d., Zagreb.

U 2022. godini, Banka je kupila 39.634 dionice Intesa Sanpaolo Banke koje se nalaze u portfoliju imovine po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (fer vrijednost se mjeri na osnovu kotacija na Borsa Italiana Stock Exchange).

Tokom 2022. godine nije bilo transfera dionica. Ostatak dionica će se prenijeti kad se steknu uslovi sticanja prava.

38. PREUZETE I POTENCIJALNE FINANSIJSKE OBAVEZE

Tokom svog poslovanja, Banka preuzima i kreditne obaveze koje se vode na računima u vanbilansnoj evidenciji, a koje se odnose na garancije, akreditive i neiskorišteni dio odobrenih kredita.

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Potencijalne obaveze		
Činidbene garancije	106.269	91.199
Plative garancije	51.134	49.606
Akreditivi	5.399	4.928
	—	—
Ukupno potencijalne obaveze	162.802	145.733
	=====	=====
Preuzete obaveze		
Neiskorišteni odobrenih krediti	380.820	383.002
	—	—
Ukupno preuzete obaveze	380.820	383.002
	=====	=====
Ukupno potencijalne i preuzete obaveze	543.622	528.735
	=====	=====

Kretanje umanjenja vrijednosti preuzetih i potencijalnih obaveza po klasama izloženosti dato je kao u nastavku:

	2022.				2021.			
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Stanje 1. januara	1.339	394	571	2.304	1.482	437	345	2.264
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====
Efekte prve primjene FBA metodologije	-	-	-	-	-	-	-	-
	—	—	—	—	—	—	—	—
Transferi u Nivo 1	275	(258)	(17)	-	209	(199)	(10)	-
Transferi u Nivo 2	(39)	72	(33)	-	(38)	111	(73)	-
Transferi u Nivo 3	(17)	(33)	50	-	(10)	(73)	83	-
	—	—	—	—	—	—	—	—

38. PREUZETE I POTENCIJALNE FINANSIJSKE OBAVEZE (nastavak)

	2022.				2021.			
Neto mjerenje umanjenja vrijednosti	2.841	524	216	3.581	1.534	548	413	2.495
Nova finansijska imovina	(437)	340	235	138	(538)	217	211	(110)
Finansijska imovina koja se prestala priznavati	(2.133)	(518)	(691)	(3.342)	(1.300)	(647)	(398)	(2.345)
	—	—	—	—	—	—	—	—
Ukupan efekat kroz račun dobiti i gubitka (Bilješka 12)	271	346	(240)	377	(304)	118	226	40
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====
Ostala kretanja	-	-	-	-	-	-	-	-
	—	—	—	—	—	—	—	—
Stanje na 31. decembra	1.829	521	331	2.681	1.339	394	571	2.304
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====

39. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA

Banka je članica Intesa Sanpaolo S.p.A Grupe ("Intesa Sanpaolo Grupa"). Ključni dioničar banke je Privredna banka Zagreb d.d. sa učešćem od 99,99% (2021.: Privredna banka Zagreb d.d. sa učešćem od 99,99%) u dionicama Banke, a krajnje matično društvo je Intesa Sanpaolo S.p.A. Banka smatra da je neposredno povezana sa ključnim dioničarima i njihovim podružnicama, pridruženim društvima, članovima Nadzornog odbora i Uprave i drugim izvršnim rukovodstvom (zajedno "ključno rukovodstvo") i užim članovima porodice ključnog rukovodstva.

Transakcije sa povezanim licima su dio redovnog poslovanja Banke.

Pregled transakcija sa povezanim licima na dan 31. decembra 2022. godine i 31. decembra 2021. godine je prikazan kako slijedi:

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Imovina		
Potraživanja od ključnog rukovodstva i članova njihove uže porodice	190	215
Računi kod banaka i krediti - Intesa Sanpaolo Grupa	99.259	20.594
Kredit i potraživanja od klijenata	-	14.684
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha - Intesa Sanpaolo Grupa	161	2
Ostala potraživanja – Intesa Sanpaolo Grupa	3.101	832
	—	—
	102.711	36.327
	=====	=====

39. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

Obaveze		
Depoziti ključnog rukovodstva i članova njihove uže porodice	1.193	1.089
Kredit i oročeni depoziti – Intesa Sanpaolo Grupa	127.545	108.088
Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha - Intesa Sanpaolo Grupa	-	7
Ostale obaveze - Intesa Sanpaolo Grupa	671	477
	<u>129.409</u>	<u>109.661</u>
Preuzete i potencijalne finansijske obaveze		
Finansijske garancije	1.573	1.700
Neiskorišteni odobreni krediti - ključno rukovodstvo i članovi njihove uže porodice	89	116
	<u>1.662</u>	<u>1.816</u>

	2022.	2021.
Prihodi		
Prihod od kamate od ključnog rukovodstva i članova njihove uže porodice	8	10
Prihod od kamata – Intesa Sanpaolo Grupa	175	87
Ostali prihodi – Intesa Sanpaolo Grupa	212	220
	<u>395</u>	<u>317</u>

Rashodi		
Rashodi od kamata ključnom rukovodstvu i članovima njihove uže porodice	1	3
Trošak kamate – Intesa Sanpaolo Grupa	440	207
Ostali troškovi – Intesa Sanpaolo Grupa	3.187	3.200
	<u>3.628</u>	<u>3.410</u>

39. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

Naknade članovima ključnog rukovodstva su kako slijedi:

	2022.	2021.
Neto plate ključnom rukovodstvu	1.437	1.293
Porezi i doprinosi na neto plate	1.125	980
Plaćanja po osnovu vlasničkih udjela	427	419
Bonusi Upravi i zaposlenicima	710	710
Ostale naknade Upravi	526	335
	—	—
	4.226	3.738
	=====	=====

40. KOMISIONI POSLOVI

Banka upravlja sredstvima u ime i za račun trećih lica. Ta sredstva se vode odvojeno od imovine Banke.

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Obaveze		
Banke i osiguravajuća društva	23.200	24.195
Vladine organizacije	7.682	7.715
Udruženja i agencije	255	797
	—	—
Total	31.137	32.707
	=====	=====
Imovina		
Kreditni dati preduzećima	30.930	32.510
Kreditni dati stanovništvu	184	174
	—	—
Ukupno	31.114	32.684
	=====	=====
Dug prema osnovnim kreditorima - komisioni (Bilješka 35)	23	23
	=====	=====

41. DOGAĐAJI NAKON DATUMA IZVJEŠTAVANJA

Na dan 31. decembra 2022. godine, do datuma izdavanja finansijskih izvještaja nije bilo događaja koji bi mogli značajno utjecati na finansijski izvještaj za 2022. godinu ili koji su bili od značajne važnosti za poslovanje Banke da bi zahtijevali objavu unutar bilješki uz finansijske izvještaje za 2022. godinu.

IZVJEŠTAJ O POSLOVANJU

za 31.12.2022.

Sadržaj

Makroekonomsko okruženje i bankarski sektor

Glavne značajke strategije banke i planiranog razvoja

Opis kompanije

Aktivnosti u oblasti istraživanja i razvoja

Finansijski pregled i uspješnost poslovanja

Sistem upravljanja rizikom

Okolišne, upravljačke i društvene teme (ESG)

Događaji nakon izvještajnog perioda

MAKROEKONOMSKO OKRUŽENJE I BANKARSKI SEKTOR

Eksterno okruženje

Nakon značajnog porasta realnog BDP-a zabilježenog u prvoj polovini 2022. godine nastalog usljed značajnog rasta potrošnje i izvoza robe i usluga, došlo je do usporavanja realne ekonomske aktivnosti u EU i Eurozoni tokom trećeg i četvrtog kvartala. Inflatorni pritisci su ostali jaki tokom cijele godine, pri čemu je ukupna inflacija konačno popustila tokom četvrtog kvartala, odražavajući se na pad cijena energije, ali je osnovna inflacija ostala i dalje visoka, sa negativnim utjecajem na potrošnju stanovništva. Preliminarna brza procjena pokazuje da su i Evropska unija i Eurozona izbjegle recesiju u zadnjem kvartalu 2022. te je u skladu s tim BDP za 2022. finansijsku godinu porastao za 3,5% u Eurozoni i za 3,6% u EU.

U Eurozoni, inflacija je pala više od očekivanog u decembru (na 9,2% p.a. sa 10,1% u novembru i 10,6% pri svom vrhuncu u oktobru), čime je prosječna godišnja inflacija iznosila 8,4%, a smanjenje na kraju godine se moglo pripisati energetskej komponenti, na što je također utjecalo stupanje na snagu jednokratnih povrata za račune za plin stanovništva, te malih i srednjih preduzeća u Njemačkoj. Međutim, godina je završila sa osnovnom inflacijom od 5,2% ukazujući na prolongirane inflacijske pritiske, što je kasnije potvrđeno preliminarnom procjenom u januaru 2023. koja je pokazala daljnje smanjenje ukupne inflacije (na 8,5%), ali trajno visoku osnovnu inflaciju (nepromijenjena na 5,2%).

Mnoge centralne banke su postrožile svoje monetarne politike u 2022. kako bi se suočile sa inflatornim pritiscima i očekivanjima. Da bi se inflacija smanjila na nivo blizu 2%, ECB je povećala ključne kamatne stope u 2022. godini za 2,5 p.p. kumulativno. Povećanje ključnih kamatnih stopa ECB-a se odrazilo na rast prinosa na sekundarnom tržištu državnih obveznica zemalja EU. U februaru 2023. godine, ECB je podigla stope za dodatnih 50bps na 2,50% (DFR), 3,00% (MRO) i 3,25% (MLR). FED (Sustav federalnih rezervi) je kumulativno podigao stopu za 4 p.p. u 2022. u rasponu od 4,25% do 4,50%. U februaru 2023. FED je podigao stopu za dodatnih 25bps (na 4,50-4,75%). Očekuje se da će FED i ECB nastaviti sa pooštavanjem monetarnih politika tokom 2023., ali sporijim tempom. Očekivanja vodećih centralnih banaka su da će se globalni inflatorni pritisci postepeno smanjivati, također kao rezultat pooštavanja monetarnih politika.

Promjena referentnih kamatnih stopa ECB-e je utjecala na rast cijene novca na međubankarskom tržištu te je do kraja decembra tromjesečni Euribor porastao na 2,1%, što je rezultiralo rastom troškova zaduživanja stanovništva i kompanija u Eurozoni.

Makroekonomsko okruženje

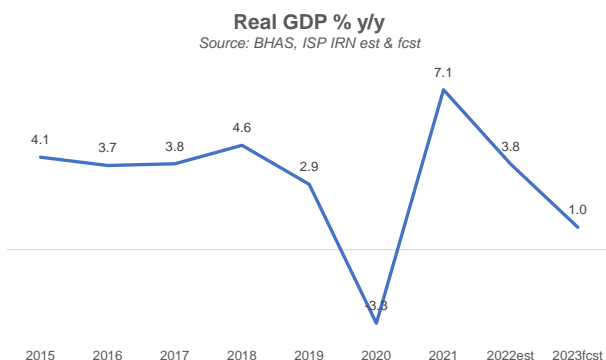
Ekonomska aktivnost

Nastavak snažnog rasta ekonomske aktivnosti u EU tokom prvog polugodišta je pozitivno utjecao na kretanja domaće ekonomske aktivnosti. Nakon rasta BDP-a od +4,7% u prvom kvartalu, prema posljednjim dostupnim službenim podacima, u drugom kvartalu je zabilježen značajan rast realne ekonomske aktivnosti od 5,5% u odnosu na isti kvartal prethodne godine. Na godišnjem nivou, sektori koji su zabilježili najizraženiji rast u prvom polugodištu su trgovina na malo i veliko/ugostiteljstvo/prevoz (+12%), zatim IKT (+11,5%) i proizvodnja (+7,5%), dok je s druge strane najveći pad ekonomske aktivnosti zabilježen u poljoprivredi (-1,4%) i građevinarstvu (-1,1%). Kada su u pitanju rashodi, najznačajniji doprinos rastu realnog BDP-a su imali Izvoz roba i usluga, Potrošnja kućanstava i Investicije. Značajno povećanje uvoza roba i usluga je negativno utjecalo na bilans tekućeg računa i ukupnu ekonomsku aktivnost. Najnoviji dostupni podaci za treći kvartal su potvrdili očekivano usporavanje ekonomske aktivnosti na +2,6% odražavajući osjetno usporavanje potrošnje kućanstava (na 2,9% p.a sa 4,1% u 1. polugodištu) i ulaganja (na 12,5% s 24% u 1. polugodištu 2022.).

Daljnje usporavanje ekonomske aktivnosti se očekuje i u posljednjem kvartalu, na što upućuju podaci o visokoj frekvenciji, uglavnom industrijske proizvodnje i izvoza. Ipak, rast u 2022. će i dalje biti snažan oko 3,8%, ostavljajući ekonomiju na nivou višem od oko 8,1% u poređenju sa 2019. godinom prije pandemije.

MAKROEKONOMSKO OKRUŽENJE I BANKARSKI SEKTOR (nastavak)

Makroekonomsko okruženje (nastavak)

Nakon snažnog rasta industrijske proizvodnje u prethodnoj i početkom tekuće godine (mart-maj +7 do 8%), u drugoj polovini godine je došlo do usporavanja aktivnosti te je ukupni godišnji rast u 2022. iznosio 1,7% p.a, odražavajući uglavnom negativne trendove u opskrbi električnom energijom (-5,6%) i rudarstvu/vađenju kamena (-3,7%), dok je proizvodnja porasla za 4,4% p.a.

Inflacija

Veliki inflacijski pritisci su obilježili 2022. godinu u Bosni i Hercegovini. Rastu inflacije je umnogome pridonio veliki rast cijena energije, hrane i repromaterijala na međunarodnim tržištima izazvan ratom u Ukrajini. Rast cijena u zemlji je bio znatno brži nego u Eurozoni, zbog snažnih pritisaka u pojedinim privrednim sektorima, prije svega hrane i bezalkoholnih pića, prevoza i komunalnih troškova. Nakon prosječnog porasta od +2% u 2021., potrošačke cijene su nastavile rasti u 2022. godini, i dostigle su prosječni godišnji nivo od 14%.

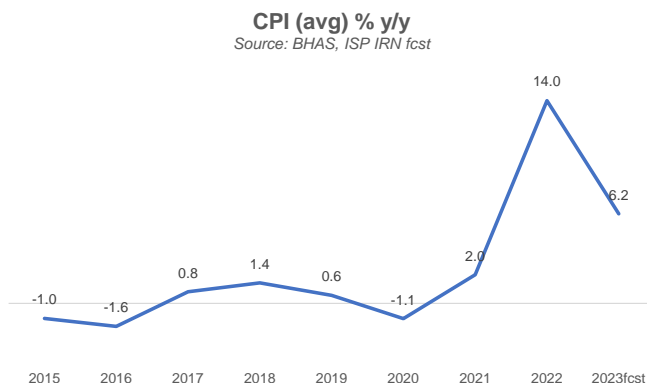

Plate i zaposlenost

Pokazatelji tržišta rada upućuju na nastavak trenda poboljšanja, pri čemu je u prvih jedanaest mjeseci zabilježen rast stope zaposlenosti od 2,2% na godišnjem nivou i rekordno nizak broj nezaposlenih u prosjeku.

Već su vidljivi znakovi povezanosti između nominalnih plata i inflacije, zbog sve većeg pritiska sindikata i pada ionako niskog životnog standarda građana. Međutim, prosječna nominalna plata (+12,3% do novembra) nije u potpunosti pratila rast inflacije, pa je u realnom smislu, prosječna neto plata smanjena za oko 1,4% na godišnjem nivou.

Javni dug

Javni dug Bosne i Hercegovine (sa stanjem u septembru 2022. godine) je dostigao 13 milijardi KM ili 29,59% BDP-a, sa povećanjem od 1,3% u odnosu na početak godine, dok je udio u BDP-u smanjen za 262 bps. Javni dug je u vlasništvu eskternih ugovornih strana 75% i internih strana 25%.

MAKROEKONOMSKO OKRUŽENJE I BANKARSKI SEKTOR (nastavak)

Makroekonomsko okruženje (nastavak)

Javni dug (nastavak)

U 2022. godini, Ministarstvo finansija Federacije Bosne i Hercegovine je izdalo obveznice ukupne nominalne vrijednosti od 130 miliona KM sa rokom dospjeća od 2 do 10 godina i trezorske zapise ukupne vrijednosti 50 miliona KM sa rokom dospjeća od 9 mjeseci. Vrijedi spomenuti da je jedina aukcija trezorskih zapisa održana u junu 2022. godine, dok su sve ostale aukcije bile otkazane.

Vanjska trgovina

U 2022. godini su zabilježene vrlo visoke stope rasta vrijednosti robne razmjene sa inozemstvom u odnosu na isto razdoblje prethodne godine ponajviše kao posljedica rasta cijena roba na međunarodnom tržištu. Vrijednost izvoza u razdoblju januar - decembar je iznosila 17,9 milijardi KM, što predstavlja rast od 25,9%, dok je u istom razdoblju uvoz iznosio 28,6 milijardi KM i porastao je za 32,6%. što je povećalo trgovinski deficit za 45,5% na 10,7 milijardi KM (Izvor: BHAS - Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine).

Bankarski sektor

Sa decembrom 2022. godine, bankarski sistem Bosne i Hercegovine čine 22 komercijalne banke, vrlo blizu regionalnom prosjeku tržišta u JIE, od kojih 14 posluje u Federaciji Bosne i Hercegovine (FBiH), a 8 u Republici Srpskoj (RS). Četiri banke imaju sjedišta u oba entiteta: Addiko Banka, NLB Banka, UniCredit Banka i Sberbanka. U I kvartalu 2022. godine, tokom postupka restrukturiranja, ASA Banka je preuzela Sberbanku. Bankarski sektor ima visoku koncentraciju, a pet najvećih zajmodavaca drže tržišni udjel od oko 60%, što je značajan nivo i ne olakšava daljnju konsolidaciju.

Bankarski sektor je prekomjerno likvidan, a rezerve banaka u Centralnoj banci Bosne i Hercegovine (CBBiH) su dostigle historijski vrhunac u septembru 2022. (7,0 milijardi KM). U decembru 2022. ukupne prosječne rezerve koje se drže u CBBiH su iznosile 6,7 milijardi KM od čega se 3,6 milijardi KM odnosi na sredstva iznad obveznih rezervi.

Kreditni privatnom sektoru su zabilježili rast od 1,0 mlrd. KM (+5,3%) na godišnjoj razini.

Kreditni stanovništvu su porasli za 0,5 milijardi KM ili 5,2% na godišnjoj razini. Vodeću ulogu u rastu kredita i dalje imaju potrošački krediti, koji su doprinijeli sa 0,3 milijarde KM (skoro dvije trećine rasta), za razliku od razdoblja pandemije kada su takvi krediti bili u padu.

Kreditni pravnim licima su porasli za 0,5 milijardi KM ili 5,3% na godišnjoj razini. Skroman rast kredita pravnim licima u poređenju sa drugim zemljama u regiji, ukazuje na nisku investicijsku aktivnost BH korporativnog sektora.

Zaključno sa decembrom 2022. godine, depoziti privatnog sektora su zabilježili rast od 0,7 mlrd KM (3,2%) na godišnjoj razini, isključivo kao rezultat rasta depozita pravnih lica.

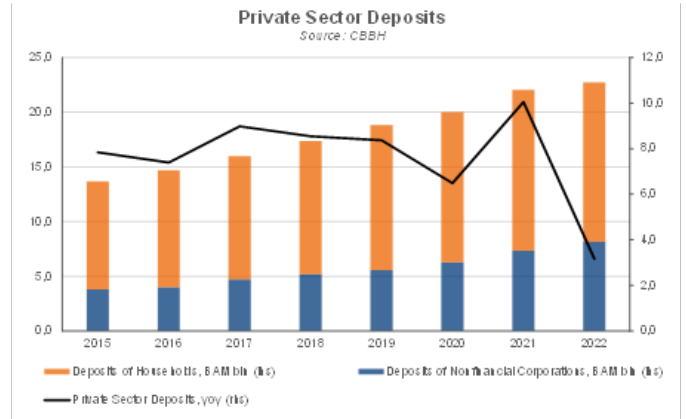
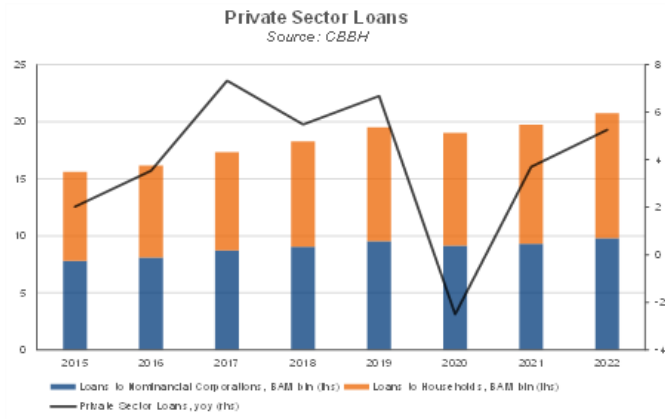
Depoziti stanovništva su manji za 0,8% (0,1 mlrd. KM) na godišnjoj razini. Razlog godišnjeg pada depozita stanovništva je intenzivno povlačenje depozita u februaru i martu, uzrokovano neizvjesnostima vezanim uz rat u Ukrajini i restrukturiranjem Sberbank grupe. Ti događaji su se najviše odrazili na oročene depozite, koji su usljed visoke neizvjesnosti pali 13,5% na godišnjoj razini.

Depoziti kompanija su porasli za 0,8 milijardi KM ili 11,2% na godišnjoj razini. Visoke stope rasta depozita nefinansijskih kompanija imaju veze sa konzervativnim pristupom u njihovoj investicijskoj politici i odgađanjem izdataka za ulaganja.

MAKROEKONOMSKO OKRUŽENJE I BANKARSKI SEKTOR (nastavak)

Makroekonomsko okruženje (nastavak)

Bankarski sektor (nastavak)

CBBiH je od jula počela usklađivati politiku obaveznih rezervi sa kretanjem referentnih stopa Evropske centralne banke (ECB), sa ciljem ublažavanja utjecaja na poslovanje banaka u Bosni i Hercegovini. 29.07.2022. godine, CBBiH je donijela odluku o naknadi na plasmane banaka: naknada od minus 10 bps se obračunava na obaveznu rezervu sa osnovicom u stranoj/domaćoj valuti sa valutnom klauzulom, kao i naknada od minus 25 bps. na višak obaveznih rezervi.

06.12.2022. godine, CBBiH je donijela još jednu odluku sa datumom stupanja na snagu 01.01.2023., po kojoj se na obaveznu rezervu obračunava naknada od 10 bps sa osnovicom u stranoj/domaćoj valuti sa valutnom klauzulom, naknada od 25 bps na obaveznu rezervu sa osnovicom u domaćej valuti, dok se na višak obaveznih rezervi obračunava nulta naknada.

S obzirom na daljnja povećanja ključnih kamatnih stopa ECB-a, CBBiH će pri formuliranju politike obaveznih rezervi nastaviti da uzima u obzir sve relevantne faktore, uključujući trendove ključnih makroekonomskih pokazatelja i pokazatelja finansijskog sektora.

Rast inflacije i kamatnih stopa u Eurozoni, potaknut povećanjem ECB-a, je utjecao na rast kamatnih stopa u BH bankarskom sektoru u drugoj polovini godine. Kamatna stopa na nove ostale kredite stanovništvu (uglavnom potrošačke) je porasla u razdoblju od jula do novembra za oko 20 bps. u odnosu na prosjek za prvu polovinu 2022. na kredite u KM, ali je pala za 10 bps. na ostale indeksirane kredite, dok je prosječna kamatna stopa na stambene kredite porasla za 40-60 bps. Prosječna kamatna stopa na novoodobrene kredite pravnim licima je svugdje rasla, od 20 do 60 bps ovisno o valuti i veličini kredita. Kamatne stope na novougovorene depozite stanovništva su u porastu, kao i stope na novougovorene depozite pravnih lica, ali u manjoj mjeri.

Očekivanja za 2023. godinu

Predviđena stopa rasta realnog BDP-a za 2023. je vrlo niska +1%, ali se ne očekuje recesija u srednjeročnom vremenskom okviru. Prognozirana (prosječna) inflacija za 2023. godinu je 6,2%

MAKROEKONOMSKO OKRUŽENJE I BANKARSKI SEKTOR (nastavak)

Makroekonomsko okruženje (nastavak)

Bankarski sektor (nastavak)

	Jedinica	Prognoze za 2022.	Prognoze za 2023.	Prognoze za 2024.
Realni BDP p.a.	%	3,8	1,0	2,6
Nominalni BDP	loc curr bn	47,1	50,6	52,9
BDP po glavi stanovnika	Euro	6964,6	7456,8	7783,0
Stopa nezaposlenosti (prosječna)	%	30,3	30,5	29,8
Plate godišnji rast (prosjeak)	%	11,9	5,2	3,8
CPI (Indeks potrošačkih cijena) godišnji rast (prosjeak)	%	14,0	6,2	1,9
CPI (kraj perioda)	%	14,8	3,2	1,4

*Intesa Sanpaolo makroekonomski ured (decembar 2022). CPI 2022 stvarni pokazatelji objavljeni od BHAS

Projekcija bankarskog sektora predviđa rast kreditnih aktivnosti i depozita u okviru pozitivnog makroekonomskog scenarija, sa stabilnim rastom BDP-a od oko 1%, smanjenjem stope nezaposlenosti i smanjenjem inflacije, nakon nastanka inflacije u 2022.

Predviđa se da će aktivnosti kreditiranja stanovništva i nefinansijskih korporacija rasti u 2023., ali sa nižim stopama rasta i za stanovništvo i za nefinansijske korporacije.

Rast depozita će se ubrzati 2023., kako se stanovništvo oporavlja, dok depoziti nefinansijskih korporacija gube na značaju.

STRATEGIJA BANKE I PLANIRANI RAZVOJ

U skladu sa svojim strateškim usmjerenjem, Intesa Sanpaolo Banka Bosna i Hercegovina nastavlja jačati svoju poziciju u bosanskohercegovačkom bankarskom sektoru, oslanjajući se na stabilan rast i održivo kreiranje vrijednosti, te aktivno doprinosi ekonomskom razvoju zemlje.

Strateški ciljevi za period 2022. – 2025. su usmjereni ka poboljšanju tržišne pozicije, te rastu prihoda uz iskorištavanje novih poslovnih prilika, očuvanje kvalitete kreditnog portfolija i discipline u troškovima pojednostavljuvanjem poslovnih procesa i povećanjem učinkovitosti.

U nastavku su predstavljene glavne strateške inicijative:

Rast kreditnog poslovanja

Sektor stanovništva će biti usmjeren na stambene kredite i nenamjenske kredite za upper-mass segment. Plan rasta će također biti popraćen plasiranjem novih proizvoda (uključujući nove ESG proizvode) sa različitim obilježjima i opsežnim angažovanjem CRM-a za podršku promotivnih kampanja za ciljane segmente klijenata.

Segment malih preduzeća (SB) planira povećanje kreditnog portfolija ciljanim prodajnim kampanjama, unaprijed odobrenim kreditima za nove i postojeće klijente, korištenjem povoljnih kreditnih linija i "onboarding" programom za nove klijente (program akvizicije za nove klijente).

Sektor pravnih lica i SME će se fokusirati na MID i Upper SME. Segment SME ima za cilj da stiče nove klijente i nastavi sa trendom rasta. Kvantitativni i kvalitativni rast multinacionalnih klijenata poboljšanjem sinergije sa bankama Intesa Sanpaolo Grupe i promicanjem zajedničkih inicijativa i zajedničkog poslovnog razvoja. Rast kreditnih volumena će biti popraćen korištenjem kreditnih linija EIB za društveno odgovorne projekte i razvoj ESG proizvoda, u sklopu provođenja strategije Grupe (ESG - Strategija održivog finansiranja).

STRATEGIJA BANKE I PLANIRANI RAZVOJ (nastavak)

Razvoj poslovanja na bazi naknade

Strategija za stanovništvo će se fokusirati na dvije glavne stavke: Bankoosiguranje, uz uvođenje novih proizvoda za fizička lica (samostalna putna, zdravstvena osiguranja i samostalna životna osiguranja) u saradnji sa glavnim osiguravajućim kompanijama koje posluju na domaćem tržištu; proširenje kataloga proizvoda lansiranjem novih ekskluzivnih paketa proizvoda za VIP i Affluent segment (Visa Platinum i nove značajke mobilnog bankarstva) i Small Business (SMS bankarstvo i osiguranje).

U Sektoru pravnih lica i SME, globalno transakcijsko bankarstvo će biti ključni stub za jačanje poslovanja temeljenog na naknadama (neutralni poslovi), sa fokusom na finansiranje trgovine, međunarodna plaćanja i međunarodni prekogranični faktoring sa fokusom na Balkan, te jačanje saradnje sa Intesa Sanpaolo Grupom.

U svim segmentima, rast provizije će biti uz podršku opsežnog angažovanja CRM-a za povećanje unakrsne prodaje i za nepokrivene tržišne niše i pod-segmente ili prethodno zanemarene grupe klijenata.

Unapređenje strategije distribucije

Usvajanje novog modela ima za cilj povećanje komercijalnih prodajnih snaga kroz uvođenje novih mogućnosti u mreži, maksimaliziranje učinkovitosti te snižavanja troška usluge, uglavnom za klijente manjeg obima poslovanja.

Nova distribucija će obuhvatati relevantni prelazak na implementaciju:

- Optimizacije područja pokrivenosti mrežom - Zatvaranje poslovnica i renoviranja sa 3 nova formata (Full, Cashlight i Cashless) (potpuna usluga, djelimična gotovinska usluga i bezgotovinska usluga) Broj poslovnica će se postepeno smanjivati zatvaranjem manjih i neefikasnih poslovnica u područjima niskog potencijala, spajanjem ili premještanjem poslovnica na novu lokaciju i selektivnim otvaranjem na privlačnijim područjima (neto smanjenje od ca 10%).
- Uloge Mreže - Uspostava novih komercijalnih uloga i prilagodbe vještina raspoloživih resursa radi prelaska blagajnika u menadžere za odnose sa klijentima (RM).
- Mreža bankomata - Ulaganja i implementacija novih MTA kako bi se omogućilo mijenjanje blagajnika kroz migraciju transakcija na elektronske kanale.

Modernizacija i inovacije

Banka će nastaviti svoj višegodišnji plan modernizacije i digitalizacije fokusirajući se na tri glavna područja:

Razvoj sistema i operativnih rješenja koja poboljšavaju komercijalnu ponudu proizvoda i usluga, uz povećanje učinkovitosti već postojećih procesa:

- Nadogradnja osnovnog bankarskog sistema i centralne aplikacije prema obavezujućim zahtjevima, te razvoj i nadogradnja sučelja na eksterne aplikacijske sisteme
- Primjena digitalnog potpisa čije usvajanje se očekuje uskoro
- Otvoreno bankarstvo (kao što je PSD2)
- Integracija sistema plaćanja (Sepa, Apple pay...)
- MS cloud rješenje

Optimiziranje pozadinskih i administrativnih procesa sa ciljem poboljšanja učinkovitosti usluga klijentima i učinkovitosti procesa donošenja odluka koji zahtijevaju pravovremene informacije i podatke za brži odgovor na tržišne promjene:

- dalja automatizacija i centralizacija pozadinskih procesa
- implementacija sistema upravljanja dokumentima i digitalnom arhivom

STRATEGIJA BANKE I PLANIRANI RAZVOJ (nastavak)

Modernizacija i inovacije (nastavak)

- implementacija SW robotike sposobne za ručnu obradu podataka i dokumenata te zamijeniti osoblje u procesu (knjiženja i plaćanja računa, izrada polu-automatskih izvještaja itd.)
- unaprijediti Upravljački informacijski sistem (MIS) da postane upravljački alat za analizu profitabilnosti od strane poslovnih jedinica, poslovnica, RM-ova, na nivou proizvoda i klijenata te napredne funkcije izvještavanja.

Digitalizacija - Razvoj dodatnih mogućnosti u aplikacijama internet / mobilnog bankarstva za povećanje korištenja mobilnog bankarstva koje čeka implementaciju Digitalnog kako bi se proširilo poslovanje i povećala konkurentnost.

Jačanje kreditnog procesa

Poboljšati kreditni proces i autonomije za donošenje odluka za postizanje efektivnijih kreditnih procesa:

- Novi proces rada kreiranja kredita i internog kreditnog rejtinga za fizička lica u Sektoru poslova sa stanovništvom
- Unaprijeđenja e-naplate
- Poboljšanje upravljanje kolateralima.

ESG

Program ESG (Environmental, social, and governance / Okoliš, društvo i upravljanje) transformacije koji uključuje organizacijsku koordinaciju svih aktivnosti povezanih sa ESG i pregled procesa/ponuda proizvoda, u skladu sa posljednjim kretanjima u oblasti ESG (npr. jačnje poslovanja na osnovu logike "finansiranja uticaja na ESG") u poslovima sa stanovništvom i u poslovima sa pravnim licima.

OPIS KOMPANIJE

Intesa Sanpaolo Banka d.d. BiH je osnovana u Sarajevu 2000. godine kao UPI Banka d.d. Sarajevo. U 2006. godini glavni dioničar postaje Intesa Sanpaolo Holding S.A Luxembourg s 94,92% vlasništva. U julu 2007., Banka je završila proces spajanja sa LT Gospodarskom Bankom d.d. Sarajevo. U 2008. godini, Banka mijenja ime u Intesa Sanpaolo Banka d.d. Bosna i Hercegovina. U okviru investicijske reorganizacije pod okriljem matične Intesa Sanpaolo Grupe iz Italije većinsko vlasništvo nad Intesa Sanpaolo Bankom BiH, u julu 2015. godine, preuzela je sestrinska banka Privredna banka Zagreb d.d. Tokom 2017. godine Privredna banka d.d. Zagreb je preuzela dionice manjinskih dioničara Banke čime je postala vlasnik Banke sa 99,99% dionica. Banka je dio Gruppo Intesa Sanpaolo - najveće italijanske bankarske grupe i jedne od najznačajnijih finansijskih institucija u Evropi.

Banka pruža opšte bankarske usluge stanovništvu i pravnim osobama nudeći cijeli paket proizvoda i komercijalnih usluga na nivou Bosne i Hercegovine.

Banka održava svoje poslovno prisustvo na teritoriji Bosne i Hercegovine putem mreže poslovnica i bankomata, te daljnjim širenjem odnosa s trgovcima i klijentima na proširenju POS mreže.

Intesa Sanpaolo Banka pruža usluge za oko 150.000 klijenata u zemlji putem svoje rasprostranjene mreže 45 poslovnica i modernih kanala digitalnog bankarstva. Banka ima 549 zaposlenika zaključno sa 31. decembrom 2022. godine.

S decembrom 2022., Banka po ukupnoj aktivni ima tržišno učešće od 7,1%. Najveći dio poslovne aktivnosti (95% ukupne aktive) koncentrisano je u Federaciji BiH, gdje Banka zauzima 3. mjesto u ukupnoj aktivni, ukupnim kreditima i ukupnim depozitima, s respektivnim tržišnim učešćem od 9,3% u ukupnoj aktivni prema podacima Agencije za bankarstvo FBiH iz septembra 2022. godine.

SEKTOR POSLOVA SA STANOVNIŠTVOM

Misija Poslova sa stanovništvom je služiti fizičkim licima i malim poduzećima izgradnjom, razvojem i upravljanjem održivim poslovnim odnosima, sa ciljem stvaranja trajnih vrijednosti.

Sektor poslovanja sa stanovništvom pokriva kompletnu teritoriju Bosne i Hercegovine, s mrežom od 5 podružnica i 45 poslovnica, što predstavlja 5,8% ukupnog broja poslovnica bankarskog sektora u Bosni i Hercegovini. U Federaciji Bosne i Hercegovine se nalazi 39 poslovnica, u Republici Srpskoj 5, te u Distriktu Brčko 1 poslovnica.

Klijenti fizička lica su podijeljeni u tri glavna segmenta: Mass, Affluent i Private. Mass segment predstavlja prevladavajuću komponentu ukupne baze klijenata. Primarni kanali za klijente fizička lica i SME su još uvijek poslovnice i bankomati.

Sektor poslova sa stanovništvom organiziran je u sljedećim organizacijskim jedinicama: Direkcija za upravljanje mrežom, Direkcija za „Mass“ klijente, Direkcija za 'Affluent' & 'Private' klijente, Direkcija za poslove sa malim preduzećima, Direkcija za direktne distribucijske kanale i digitalni marketing, Odjel za upravljanje zadovoljstvom i prigovorima Klijenata, Kontakt Centar i Odjel za zastupanje u osiguranju

Direkcija za upravljanje mrežom koordinira s komercijalnog stajališta regijama i drugim mrežnim strukturama i odgovorna je za postizanje komercijalnih ciljeva Mreže, u suradnji sa Direkcijama za segmente. Pod Direkcijom za upravljanje mrežom, Kontakt Centar upravlja svim zahtjevima za kontakt od strane korisnika putem različitih kanala (pozivi, e-pošta, mobilne aplikacije, društvene mreže, skype itd...).

Direkcija za „Mass“ klijente definira i provodi poslovne strategije i politike, proizvode/usluge i vrijednosne prijedloge za segmente.

Direkcija za 'Affluent' & 'Private' klijente definira i provodi poslovne strategije i politike, proizvode/usluge i vrijednosne prijedloge za segment. U okviru ove Direkcije namjenska jedinica Odjel za zastupanje u osiguranju upravlja razvojem novih proizvoda, odnosima s osiguravajućim društvima i prati prodajne aktivnosti.

Direkcija za poslove sa malim preduzećima definira i provodi poslovne strategije i politike, proizvode/usluge i vrijednosne prijedloge za segment.

Direkcija za direktne distribucijske kanale i digitalni marketing koordinira djelatnost Multichannel, CRM & Digital Analytics i Digital Marketing & Experience. Pruža analize i izvješća o tržišnom potencijalu, ponašanju i potrebama specifičnih ciljnih klijenata za poslovnu analizu. U kontekstu digitalne transformacije, razvija višekanalni model usluge i identificira vrijedna i inovativna rješenja za korisnike i podržava evoluciju mobilne ponude te proizvoda i usluga digitalnog plaćanja.

Odjel za upravljanje zadovoljstvom i prigovorima klijenata promiče poboljšanje korisničkog iskustva, povećanje zadovoljstva korisnika i lojalnosti za dugotrajne odnose, praćenjem razine kvalitete usluge i identificiranjem akcija za poboljšanje zadovoljstva korisnika i praćenjem planova poboljšanja. Također, se bavi pritužbama klijenata, praćenjem i izvješćivanjem o uzrocima pritužbi, upravljanjem kritičnim problemima i prijedlozima klijenata.

Poslovanje u 2022. godini

Tokom 2022. godine, misija Sektora poslova sa stanovništvom je bila kontinuirano koristiti raspoložive resurse kroz širenje i unaprjeđenje ponude, cijena i kvalitete usluga za klijente, pri tom održavajući najviši nivo usluga, a sve sa svrhom poboljšanja sveukupnog poslovanja.

U segmentu poslova sa fizičkim licima, početkom 2022. godine pandemija virusne bolesti COVID19 je u značajnoj mjeri uticala na kreditnu aktivnost. Portfolij kredita se od marta 2022. godine stabilizirao i počeo kontinuirano da raste sve do decembra 2022. godine sa povećanjem od 1,2 % na godišnjem nivou. Rast portfolija je uglavnom ostvaren fokusom na osigurane kredite (stambeni i hipotekarni), razvojem i uvođenjem novih ESG proizvoda, u skladu sa strategijom Grupe i kontinuiranom vođenju komercijalnih i CRM kampanja.

U toku 2022. godine, optimizacija poslovne mreže se ogledala u selektivnom zatvaranju/otvaranju poslovnica u skladu sa novim formatima (Full, Cash light i Cashless). Dvije poslovnice su zatvorene a jedna je premještena na drugu lokaciju u skladu sa novim standardom Grupe (Cash light). Došlo je do povećanja prodajne snage uvođenjem novih komercijalnih uloga u mrežu. U 2023. godini će se nastaviti sa usvajanjem novog modela usluga. Broj poslovnica će se postepeno smanjivati zatvaranjem manjih i neefikasnih poslovnica u područjima

SEKTOR POSLOVA SA STANOVNIŠTVOM (nastavak)

Poslovanje u 2022. godini (nastavak)

niskog potencijala, spajanjem ili premještanjem poslovnica na novu lokaciju i selektivnim otvaranjem na privlačnijim područjima.

U segmentu kartičnog poslovanja 2022. godinu je obilježio rad na novim vrstama različitih usluga: uvođenje transakcija na rate na svaki POS u zemlji i inostranstvu i uvođenje prethodnog prikaza PIN-a (PIN preview) za debitne i kreditne kartice na mobilnoj aplikaciji. U toku je nekoliko projekata poput: Bankomati na rate (omogućavanje klijentima da podižu gotovinu na rate), dostava PIN-a putem SMS, Google Pay, itd., a čije se pokretanje planira u 2023. godini. Jači fokus na debitnu karticu Visa Platinum tokom cijele 2022. godine je poboljšalo prodaju kroz različite marketinške kampanje. Tekući projekat ima za cilj da obogati Visa Platinum karticu novim funkcionalnostima poput usluge Visa Concierge.

U 2022. godini jači fokus je bio na proizvode osiguranja, čime je Banka povećala broj polica osiguranja za 3% te povećala prihode Banke za 18% na godišnjem nivou. Tokom 2022. godine Sektor poslova sa stanovništvom je uveo novi proizvod osiguranja pod nazivom "zdravstveno osiguranje" uključen u Prestige paket za premium klijente, te je počeo raditi na nekoliko novih proizvoda: Duo Safe i Key Man zaštita za segment malih preduzeća čije se pokretanje planira u 2023. godini. Vrlo važan projekat i novina za bh. tržište je mogućnost ugovaranja polica osiguranja preko mobilnog bankarstva u kojem će Intesa Sanpaolo Banka biti predvodnik u 2023. godini.

Tokom cijele 2022. godine Banka je nastavila sa razvojem u oblasti digitalnih kanala, poput: uvođenje Google Pay funkcionalnosti u mobilno bankarstvo, push obavijesti, ugovaranje polica osiguranja putem mobilnog bankarstva, uvođenje SMS bankarstva u segment malih preduzeća. Dalja unaprijeđenja će se nastaviti u 2023. godini.

Mreža bankomata sa 31. decembrom 2022. godine je imala ukupno 103 bankomata, od čega je 14 bilo uplatnih i 89 isplatnih bankomata. Prosječna starost bankomata je dvije godine. U toku 2022. godine dva projekta su bila u toku: implementacija beskontaktnih funkcionalnosti i transakcije na rate na bankomatima, a oba projekta će biti pokrenuta u prvoj polovini 2023. godine. Model optimizacije mreže bankomata će se nastaviti u 2023. godini, uz značajna ulaganja i uvođenje novih bankomata radi omogućavanja transformacije gotovinskih transakcija na alternativne/elektronske kanale.

U segmentu malih preduzeća kreditna aktivnost je bila pod uticajem dugotrajnog negativnog učinka pandemije COVID-19 u prvom kvartalu te pojavi inflacije i kretanja na tržištu uzrokovanih ratom u Ukrajini u drugom dijelu godine. Nakon očekivanog pada portfolija kredita na početku godine, portfolij kredita se stabilizirao, a zahvaljujući dobrom radu i velikom obimu nove produkcije u posljednja dva mjeseca godine, portfolij kredita pravnih lica koja pripadaju segmentu malih pravnih subjekata se povećao za 11% u poređenju sa 31.12.2021. godine.

Pozitivni poslovni rezultati na osnovu naknada su ostvareni zbog velikog broja i obima transakcija i u unutrašnjem i u vanjskom platnom prometu, daljim oporavkom POS poslovanja i ciljanim kampanjama prodaje proizvoda i usluga Banke koje klijenti nisu ugovorili.

SEKTOR POSLOVA SA PRAVNIM LICIMA & SME

Sektor poslova sa pravnim licima & SME nudi širok spektar proizvoda i usluga kompanijama na domaćim i međunarodnim tržištima, sa svojom dobro organiziranom mrežom i naprednim elektroničkim kanalima, što Banku čini atraktivnim partnerom za korporativne klijente.

Ponuda proizvoda obuhvata depozite i različite oblike kratkoročnog/dugoročnog finansiranja, usluge platnog prometa u zemlji i inozemstvu, proizvode Globalnog transakcijskog bankarstva, usluge finansiranja trgovine (izdavanje garancija u zemlji/inozemstvu, izdavanje akreditiva, konfirmacija garancija i akreditiva, itd.), faktoring sa i bez regresa, te POS uređaji i e-commerce.

Zahvaljujući cijelom nizu usluga koje nudi pravnim licima i prisutnosti u oba entiteta i Distriktu Brčko, Intesa Sanpaolo Banka BiH je jedna od vodećih banaka na bh. tržištu te je poznata po svojoj sposobnosti pružanja integriranih finansijskih rješenja, osmišljenih da zadovolje individualnim zahtjevima naših klijenata.

SEKTOR POSLOVA SA PRAVNIM LICIMA & SME (nastavak)

Sektor poslova sa pravnim licima & SME je organiziran u sljedećim organizacionim jedinicama: Direkcija za velika pravna lica, Direkcija za poslove sa srednje velikim preduzećima, Direkcija za proizvode korporativnog bankarstva i Odjel za upravljanje odnosima sa pravnim licima (CRM) kao podrška poslovnoj mreži.

Direkcija za velika pravna lica je zadužena za upravljanje bankarskim poslovima sa velikim pravnim licima, multinacionalnim preduzećima, javnim institucijama i kompanijama, kao i nebankarskim finansijskim institucijama. Glavne poslovne aktivnosti uključuju prodaju proizvoda i usluga Banke postojećim i potencijalnim klijentima, te struktuiranje transakcija radi dobivanja optimalnog modela finansiranja za pojedinačne klijente. Unutar Direkcije za velika pravna lica postoji Desk za multinacionalne klijente, koji upravlja poslovnim odnosima sa preduzećima u stranom vlasništvu, te Desk za institucionalne klijente, zadužen za vođenje poslova sa javnim preduzećima u vlasništvu centralne vlade i nebankarskih finansijskih institucija.

Direkcija za poslove sa srednje velikim preduzećima upravlja poslovanjem sa srednje velikim pravnim licima i jedinicama lokalne vlade. Direkcija za poslove sa srednje velikim preduzećima je organizirana u 5 podružnica i ima dobru geografsku pokrivenost u cijeloj državi.

S obzirom na strukturu ekonomije u BiH, poseban fokus je na jačanju ove organizacione jedinice kako bi se povećao tržišni udio.

Direkcija za proizvode korporativnog bankarstva radi na tome da se velikim i srednjim preduzećima omogući ponuda proizvoda i usluga sa jednog centralnog mjesta, s obzirom na poslovanje i potrebe klijenata, te da poboljša ponudu. Direkcija je organizirana u nekoliko posebnih jedinica koje pokrivaju sve proizvode i usluge: transakcijsko bankarstvo, krediti, POS uređaji, faktoring, dokumentarni poslovi.

CRM kao podrška poslovnoj mreži. Prodajnim kampanjama se upravlja putem CRM instrumenata preko dostupnih komunikacijskih kanala Banke. CRM omogućava Banci uvid u mišljenje klijenata o određenim proizvodima, te da intenzivno radi na njihovom poboljšanju.

Poslovanje u 2022. godini

Portfolij kredita je krajem 2022. godine bio na istom nivou kao i krajem 2021. godine (neznatno povećanje).

U toku 2022. godine Banka je provela slijedeće aktivnosti u oblasti kredita:

- Redovna produženja i novi plasmani za klijente sa prihvatljivim nivoom rizika;
- Redovno finansiranje preko kreditnog razvojnog programa sa državnim garancijama u iznosu od 50% plasmana;
- Ubrzani postupak odobravanja kredita za plasmane do 500.000,00 KM za klijente sa prihvatljivim rejtingom i finansijskim pokazateljima;
- Razvoj ESG proizvoda u sklopu provedbe strategije Grupe (ESG - održivo finansiranje).

Za 2023. godinu Banka očekuje dalji razvoj u oblasti ESG i D-kreditnih proizvoda i korištenje kreditnih linija Evropske banke za obnovu i razvoj (Go-Digital) i Evropske investicione banke (Social Impact).

U 2022. godini, segment poslova sa pravnim licima je premašio plan u oblasti poslovanja po osnovu naknada (neutralni poslovi) zbog prekograničnog platnog prometa, tekućih računa i u segmentu prihvatanja kartica. Povećanje prihoda od naknada se također očekuje i u 2023. godini, uzimajući u obzir slijedeće aktivnosti:

- Fokus na platnom prometu sa inostranstvom;
- Aktivne prodajne kampanje putem CRM alata;
- Proces optimizacije i unaprijeđenja usluga pologa gotovine radi povećanja broja transakcija u domaćem i inostranom platnom prometu;
- Dalji rast prihoda od prihvata kartica penetracijom korištenja usluga e-commerce u skladu sa tržišnim trendovima.

SREDSTVA I UPRAVLJANJE AKTIVOM I PASIVOM

Direkcija sredstava i finansijskih tržišta je nadležna za upravljanje likvidnošću Banke, rizikom kamatne stope i deviznim rizicima i portfolijem vrijednosnih papira Banke. Vršiti sve potrebne transakcije (gotovina i derivati) na tržištima novca i finansijskim tržištima, te sa Centralnom bankom. Pruža usluge trgovanja klijentima na relevantnim finansijskim tržištima.

Direkcija sredstava i finansijskih tržišta je organizirana u sljedećim organizacionim jedinicama: Odjel za upravljanje aktivom i pasivom i Odjel finansijskih tržišta i trgovanja sa klijentima. Odjel za upravljanje aktivom i pasivom upravlja strukturom bilansa stanja radi obezbjeđenja potrebnog nivoa likvidnosti i minimiziranja izloženosti kamatnom riziku portfolija Banke a odgovoran je i za dugoročno finansiranje Banke. Također, upravlja i sistemom određivanja transfernih cijena sredstava (FTP) i pruža podršku poslovnim jedinicama u određivanju cijena predmetnih proizvoda. Odjel finansijskih tržišta i trgovanja s klijentima upravlja likvidnošću u svim valutama i zahtjevima u pogledu obaveznih rezervi. Učestvuje na tržištu novca (gotovina i derivati) i na deviznim tržištima sa spot, forward i transakcijama derivata za upravljanje deviznom pozicijom i izvršava transakcije za proizvode koje zatraže klijenti.

Poslovanje u 2022. godini

Direkcija sredstava i trgovanja sa klijentima je zabilježila povećanje od 3,1 miliona KM u oblasti prihoda od trgovanja devizama na godišnjem nivou koji je dostigao iznos od 5,6 miliona KM na kraju godine.

Poslovni rezultati su ostvareni zbog značajnog rasta deviznih transakcija sa pravnim licima, a isto tako i akvizicije novih klijenata od bivše Sberbanke, a sa fizičkim licima zbog potpunog oživljavanja turizma u 2022. godini

Aktivnosti u oblasti vrijednosnih papira su uglavnom vezane za euroobaveznice izdane od strane EU država pošto je većina aukcija na lokalnim tržištima otkazana. Ukupan portfolij obaveznica je dostigao iznos od 103,3 miliona KM.

Direkcija je nastavila svoje aktivnosti sa nadržavnim subjektima da bi osigurala kreditne linije u okviru ESG: D-krediti Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD) namijenjeni malim i srednjim preduzećima (SME) u iznosu od 8 miliona EUR i krediti sa socijalnim uticajem (Social Impact) Evropske investicione banke (EIB) za mala i srednja preduzeća i Midcap (srednje kapitalizirana) preduzeća u iznosu od 20 miliona EUR. Osim toga, Direkcija je radila na Okviru zajedničkog preuzimanja rizika EBRD koji se nalazi u završnoj fazi i dodjeli garancija EIF malim i srednjim preduzećima koji je u fazi dogovaranja.

AKTIVNOSTI U OBLASTI ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA

U toku 2022. godine razvojne aktivnosti Banke u Sektoru poslova sa stanovništvom su bile usmjerene na proširenje ponude i unaprijeđenje zadovoljstva klijenata u segmentu fizičkih lica i malih preduzeća, radi boljeg pozicioniranja Banke na tržištu, uvođenjem novih proizvoda za održivo finansiranje i osiguranje, poboljšanjem ponude funkcionalnostima debitne kartice i novim uslugama u oblasti platnog prometa.

Najvažnije istraživačke i razvojne aktivnosti za fizička lica su detaljno navedene u nastavku:

- Pokretanje novih kredita za stanovništvo i interni rejting implementiran u toku 2022. godine
- Uvođenje novih ESG kreditnih proizvoda u skladu sa strategijom Grupe
- Konitnuirani fokus na proizvode osiguranja u saradnji sa vodećim osiguravajućim društvima na bh. tržištu
- Nove usluge u oblasti transakcijskog bankarstva, kojim se omogućavaju transakcije na rate na POS uređajima/bankomatima
- Uvođenje inovativnih usluga/proizvoda, poput Google Pay usluge
- Povećanje korištenja kanala za direktnu distribuciju

Za klijente u segmentu malih preduzeća, istraživačke i razvojne aktivnosti su bile usmjerene na slijedeće:

- Uvođenje SMS usluge za mala preduzeća

AKTIVNOSTI U OBLASTI ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA (nastavak)

- Uvođenje prve police osiguranja za mala preduzeća
- Uvođenje “paketa” novih proizvoda za mala preduzeća
- Korištenje povoljnih kreditnih linija u okviru ESG
- Unaprijed odobreni krediti za nove klijente
- Onboarding program za nove klijente sa jakim fokusom na ključne klijente

Tokom 2022. godine razvojne aktivnosti Banke u Sektoru poslova sa pravnim licima i SME su bile usmjerene na proširenje transakcijskih bankarskih usluga, unaprijeđenje ESG proizvoda, razvoj novih usluga u platnom prometu i akvizicijske poslove.

Najvažnije aktivnosti za Sektor poslova sa pravnim licima i SME su detaljno navedene u nastavku:

- Implementirano je novo IT rješenje za uplatu javnih prihoda samo sa glavnog računa krajem 2022. godine;
- Projekat postavljanja uplatnih bankomata za pravna lica je u toku;
- Fokus na multinacionalne kompanije uz podršku Grupe;
- Dodatna poboljšanja ESG kreditnih proizvoda u skladu sa strategijom Grupe;
- Izrada Merchant Portala za akviziciju klijenata je okončana 2022. godini;
- Dalja penetracija e-trgovine (e-commerce) u skladu sa tržišnim trendovima;
- Početak Soft POS projekta je planiran u 2023. godini;
- Uvođenje uvoznog/izvoznog faktoringa/međunarodnog potvrđivanja-prvog međudržavnog proizvoda Grupe je planirano za 2023. godinu.
- Implementacija DNT radi unaprijeđenja pokazatelja upravljanja gotovinom je planirana za 2023. godinu;
- Implementacija projekata Grupe - finansiranja trgovine i praćenje plovila (Vassal Tracking) planirane za 2023. godinu.

FINANSIJSKI PREGLED I USPJEŠNOST POSLOVANJA

Banka je, u 2022. godini zabilježila neto dobit u iznosu od 26,1 mil KM, što je niže za 4,6 mil KM ili -15% u poređenju sa prethodnom godinom. Smanjenje dobiti je rezultat značajnog povećanja rezervisanja za kreditne gubitke, većih operativnih troškova (naročito troškova zaposlenika) i povećanog operativnog prihoda (naročito u dijelu neto prihoda od provizija i prihoda od trgovanja).

Neto prihod od kamate je dosegao iznos od 56,6 mil KM, što je smanjenje za 4,6 mil KM ili -7,5% na godišnjem nivou. Neto prihod od kamate iznosi 60% ukupnog operativnog prihoda. Smanjenje u neto prihodu od kamate je uglavnom izazvano nižim prihodom od kamata po kvalitetnim kreditima (-4,4 mil KM) i povećanjem u rezervama kod Centralne banke (+0,6 mil KM). Prosječna stopa kreditnog portfolija je manja zbog previsoke likvidnosti na tržištu i agresivne konkurencije u cijenama, što smanjuje tržišne stope. Troškovi rezervi u Centralnoj banci su se smanjili zbog većih volumena i uvođenja negativne naknade u 2021. godini na obavezne rezerve u stranim valutama i na iznose iznad obaveznih rezervi.

Neto prihod od povizije je dostigao 29,1 mil KM i veći je za 2,6 mil KM (+9,8% u poređenju sa 2021. godinom). Učešće neto prihoda od provizija u operativnom prihodu je 31%. Povećanje neto prihoda od provizija je postignuto putem većeg prihoda od tekućih računa, trgovanja u stranim valutama, poslova platnog prometa i poslova od osiguranja (viši indeks potrošačkih cijena CPI). Kartično poslovanje bilježi značajan porast

FINANSIJSKI PREGLED I USPJEŠNOST POSLOVANJA (nastavak)

prihoda, uglavnom zbog većih prihoda od POS poslovanja, ali je na učinak uticala nova međubankarska naknada iz kartičnih šema usljed usklađivanja sa Regulativom.

Aktivnosti trgovanja su se značajno povećale za 3,1 mil KM na godišnjem nivou i dostigle 5,6 mil KM, usljed rasta u poslovanju sa pravnim licima (Banka je akvizirala klijente bivše Sberbanke) i oživljavanja turizma u segmentu poslovanja sa stanovništvom.

Operativni prihodi iznose 94,1 mil KM i veći su za 0,7 mil KM ili +0,8% u poređenju sa prethodnom godinom, jer rast prihoda od provizija i prihoda od trgovanja i više nego amortizuje pad neto prihoda od kamata.

Operativni troškovi su dostigli 55,2 mil KM i iznose 2,6 mil KM ili +5% više na godišnjem nivou. Cjelokupno povećanje je uzrokovano većim troškovima zaposlenika i u fiksnoj i u varijabilnoj komponenti. Banka je izvršila povećanje plata kako bi se uskladila sa uslovima na tržištu, te je implementirala mjere podrške zaposlenicima zbog inflacije.

Uprkos izazovnom privrednom okruženju, kojeg karakterišu povećani inflatorni pritisci, administrativni troškovi su se povećali za samo 3,8% zahvaljujući efektivnom upravljanju troškovima. Oni su nadoknađeni nižim troškovima amortizacije.

Ukupna neto rezervisanja iznose 9,6 mil KM i značajno su povećana za 3,1 mil KM u poređenju sa prošlom godinom, uglavnom usljed većih neto usklađivanja za kredite, kako bi se suočili sa uticajem pogoršanja makro-ekonomskog scenarija u 2023. godini (visoka inflacija i visoke kamatne stope) vezano za mogućnost klijenata da servirisaju dug.

Trošak rizika se povećao za 20 baznih poena p.a. na 0,55% u decembru 2022. godine.

Bilans stanja Banke se povećao za 2,9% p.a., dostigavši nivo od 2,558 mil KM, uglavom usljed povećanja gotovine i rezervi kod Centralne banke (+57 mil KM), kao rezultat kontinuiranih priliva depozita od klijenata - pravnih lica. Višak likvidnosti se drži u CBBH jer je kreditni portfolio i dalje, u značajnoj mjeri, nepromijenjen.

Kreditni kljentima iznose (neto) 1,583 mil KM, što je malo niže od prošlogodišnjeg nivoa (-1%). Ovaj rezultat je posljedica dobrog učinka segmenta poslovanja sa stanovništvom, koji bilježi rast od 9,9 mil KM, što djelimično kompenzira lošije poslovanje segmenta poslovanja sa pravnim licima, koji je završio godinu sa smanjenem od -20 mil KM.

U segmentu poslovanja sa pravnim licima, stalni rast SME je pokrio smanjenje poslovanja velikih pravnih lica i još uvijek je pod uticajem niskog nivoa sklonosti ka preuzimanju novih investicija ili odlaganjem kapitalnih troškova. Fizička lica sa stambenim i hipotekarnim kreditima su doprinijeli rastu u segmentu poslovanja sa stanovništvom dok nenamjenski krediti bilježe pad.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti iznose 624,1 mil KM i povećali su se za 51,2 mil KM, uglavnom zbog većih rezervi koje se drže kod Centralne banke.

Portfolio obveznica iznosi 103,1 mil KM i sastoji se od hrvatskih obveznica i EU obveznica jer Banka u 2002. godini nije kupovala vrijednosne papire na lokalnom tržištu, usljed odgode mnogih aukcija od strane Ministra finansija Federacije Bosne i Hercegovine.

Depoziti klijenata su se povećali za 132,1 mil KM ili +8,1% p.a i iznose 1.771,8 mil KM, uglavnom zbog depozita pravnih lica, koji su zabilježili rast od 117 mil KM (depoziti po viđenju su porasli za 67 mil KM, oročeni za 50 mil KM).

Depoziti fizičkih lica su se povećali za 15 mil KM p.a., uglavnom u slučaju tekućih računa/depozita po viđenju i sa značajnim smanjenjem od 55,6 mil KM oročenih depozita jer klijenti još uvijek imaju nisku sklonost za duga oročenja, što je posljedica veoma niskih stopa koje se nude na tržištu.

Pozicija likvidnosti Banke je i dalje čvrsta i stabilna sa svim indikatorima likvidnosti iznad propisanih regulatornih limita (LCR je 200%).

Kapital Banke (bez neto dobiti za godinu) iznosi 308 mil KM te je veći za 3,3 mil KM u poređenju sa prethodnom godinom. Adekvatnost kapitala na osnovu lokalne metodologije jednaka je 19,72%, što je značajno iznad minimalnih zahtjeva od 15,5%.

KUPOVINA VLASTITIH DIONICA, UDJELA I PROMJENE U KAPITALU

Banka nije otkupljivala svoje vlastite dionice niti udjele tokom 2022. godine. Privredna banka Zagreb d.d je vlasnik dionica s pravom glasa, na dan 31.12.2022. godine u procentu od 99,99% (2021.: 99,99%).

ANALIZA SEGMENTA

Kao dio svog redovnog poslovanja, Uprava Banke analizira rezultate poslovanja i doprinos ključnih segmenata. Poslovanje sa stanovništvom, pravnim licima i finansijskim institucijama su poslovne linije koje su prepoznate kao značajni poslovni segmenti. Finansijski proizvodi kojima upravlja svaki od njih kao i druge ugovorne strane s kojima svaki segment stupa u poslovni odnos su specifične za svaku stranu te njima ne upravlja neki drugi segment niti su vezane za njega.

Ključni indikatori profitabilnosti i indikatori po segmentima:

<i>u mil KM</i>	2022		
<i>Bilans stanja</i>	Stanovništvo	Pravna lica	Sredstva i FT
Krediti	679,0	904,3	0,0
Obveznice i Trezorski zapisi	0,0	0,0	103,1
Depoziti klijenata	760,8	1.011,0	0,0
Depoziti banaka i ostalih FI	0,0	58,5	345,8

Učešće segmenta pravnih lica je 57% u ukupnim kreditima (-67 baznih poena, na godišnjoj razini) i 57% u depozitima klijenata (+255 baznih poena, na godišnjoj razini), dok je učešće segmenta poslovanja sa stanovništvom 43% u kreditima i depozitima.

<i>u mil KM</i>	2022		
<i>Bilans uspjeha</i>	Stanovništvo	Pravna lica	Sredstva i FT
Operativni prihodi	59,4	32,6	2,1
Operativni rashodi	41,4	11,8	2,0
Trošak rezervacija	-4,8	-5,3	0,5
Dobit prije poreza	13,2	15,6	0,6

Segment poslovanja sa stanovništvom čini 75% operativnih troškova a učestvuje u operativnim prihodima sa 63%. Segment poslovanja sa pravnim licima čini 21% operativnih troškova a učestvuje u operativnim prihodima Banke sa 35%.

Svi poslovni segmenti su zabilježili pozitivne rezultate u 2022. godini. Segment poslovanja sa pravnim licima je poboljšao operativni prihod za 5% (uglavnom usljed snažnog rasta neto prihoda od provizija), povećavajući svoje učešće u ukupnom operativnom prihodu za 135 baznih poena dok je segment Sredstava i finansijskih tržišta postigao pozitivan rezultat od 0,6 mil KM (u 2021. je bio zabilježen gubitak), uglavnom usljed snažnog rasta prihoda od trgovanja u stranim valutama (više od duplo u 2022.) Segment poslovanja sa stanovništvom je zabilježio niži operativni prihod za 2,6 mil KM, uglavnom usljed smanjenja prihoda od kamata (niža kamatna stopa), što je djelimično kompenzirano uštedama u troškovima kamata na depozite (1 mil KM).

SISTEM UPRAVLJANJA RIZIKOM

POLITIKE UPRAVLJANJA RIZIKOM

Uslijed svojih aktivnosti Banka je izložena različitim vrstama rizika: kreditnom riziku, riziku likvidnosti, tržišnom riziku, operativnom riziku i kamatnom riziku.

Politike upravljanja rizicima su dokumenti kojima Banka, po potrebi, na godišnjoj osnovi konkretizira i precizira provođenje strategije upravljanja rizicima. Politike se donose za upravljanje jednim rizikom ili većim brojem rizika, a njima se prvenstveno utvrđuju smjernice za ovladavanje rizicima te osnovni limiti i indikatori u odnosu na koje će se analizirati profil rizičnosti i izloženost rizicima. Isto tako, za slučajeve prekoračenja definisanih limita, određene su jasne eskalacijske procedure ovisno o vrsti prekoračenog limita.

Isto tako, sistem upravljanja rizicima uspostavlja se na nivou Banke te podrazumijeva usklađenost i koordiniranost aktivnosti svih organizacijskih dijelova banke u pogledu upravljanja rizicima.

Uprava osigurava odgovarajuću primjenu strategije upravljanja rizikom koja se utvrđuje u politikama za upravljanje rizicima za:

- ✓ Kreditni rizik;
- ✓ Operativni rizik;
- ✓ Tržišne rizike;
- ✓ Kamatni rizik u knjizi banke;
- ✓ Rizik likvidnosti

Ciljevi i politike upravljanja kreditnim rizikom

Sistem upravljanja kreditnim rizikom se sastoji od organizacione strukture, pravila, procesa, procedura, sistema i izvora koji imaju za cilj identifikovanje, mjerenje /procjenu, upravljanje, monitoring, i izvještavanje o izloženosti kreditnom riziku, odnosno, sveukupno upravljanje kreditnim rizikom, što podrazumijeva postojanje adekvatnog korporativnog upravljanja i kulture upravljanja kreditnim rizikom.

Osnovni elementi sistema upravljanja kreditnim rizikom Banke su:

1. **Strategija upravljanja rizicima i politika upravljanja kreditnim i srodnim rizicima** koji predstavljaju konkretizaciju strategije u smislu ukupnog apetita kreditnog rizika, limita, i pokazatelja praćenja profila rizika.
2. **Ključni procesi** sistema upravljanja kreditnim rizikom su:
 - proces kreditnog odobrenja;
 - proces kreditnog monitoringa (proces pregleda kredita);
 - proces ranog upozorenja (proces rane detekcije povećanog kreditnog rizika) - PCEM;
 - proces klasifikacije imovine kako je definisano odlukama Agencije za bankarstvo FBiH (FBA) i Pravilima Intesa Sanpaolo Grupe;
 - proces naplate;
 - proces upravljanja kolateralom;
 - analiza portfolija i proces monitoringa kreditnog rizika;
 - proces računanja adekvatnosti kapitala za kreditni rizik;
3. **Uloge i odgovornosti** u ključnim procesima sistema upravljanja kreditnim rizikom dodijeljene su sljedećim organizacionim jedinicama:
 - Direkcija upravljanja rizicima;
 - Direkcija za procjenu kreditnog rizika;

SISTEM UPRAVLJANJA RIZIKOM (nastavak)

POLITIKE UPRAVLJANJA RIZIKOM (nastavak)

Ciljevi i politike upravljanja kreditnim rizikom (nastavak)

- Direkcija naplate potraživanja;
- Direkcija za analizu kreditnog portfolija i administracija;
- Direkcija interne revizije;
- Direkcija pravnih poslova;
- Funkcija ugovaranja plasmana koja je organizirana u nekoliko organizacionih jedinica.

Glavne strateške odrednice upravljanja kreditnim rizikom sadržane su u Strategiji upravljanja rizicima i politikama upravljanja kreditnim rizikom. Strategija upravljanja rizicima donosi se u pisanom obliku u skladu sa Smjernicama za opći okvir upravljanja rizicima, a u pogledu upravljanja kreditnim rizikom minimalno obuhvaća sljedeće:

- ciljeve i temeljna načela preuzimanja kreditnog rizika;
- apetit za kreditni rizik, odnosno razinu rizika kojeg Banka smatra prihvatljivim preuzeti u ostvarenju svoje poslovne strategije i ciljeva u postojećem poslovnom okruženju.

Politike upravljanja kreditnim rizikom i povezanim rizicima predstavljaju konkretizaciju Strategije za upravljanje rizicima u svrhu jednostavnog i učinkovitog upravljanja ukupnim nivoom kreditnog rizika kojeg je Banka spremna preuzeti.

Kroz Politiku, koju jednom godišnje zajednički pripremaju poslovne linije i funkcije rizika, a usvaja Nadzorni odbor Banke, predstavlja se smjer i plan razvoja kreditnog portfelja Banke u predmetnoj poslovnoj godini. Politika obuhvata sljedeće cjeline:

- pregled općih smjernica i limita za upravljanje kreditnim portfeljem koji proizlaze iz analize okruženja te Strategije za upravljanje rizicima, a Politikom se nadopunjavaju, dalje razrađuju i definišu.
- pregled pravila i smjernica za pojedina poslovna područja (poslovanje sa stanovništvom i sa pravnim licima) i segmente klijenata kojima se na operativnom nivou konkretizira preuzimanje i upravljanje kreditnim rizikom.

Smjernice i pravila definisana Politikom upravljanja kreditnim rizikom dalje se ugrađuju u Kreditne priručnike Banke koji predstavljaju operativne dokumente i upute svima zaposlenicima uključenima u kreditne procese. Na taj način, Politika ima za cilj dati smjernice nižim organizacijskim dijelovima kako strukturirati transakcije te ostvariti portfeljske i budžetske ciljeve, čime ispunjava i svoju ulogu u edukaciji i širenju kulture upravljanja kreditnim rizikom na svim organizacionim nivoima Banke.

Ciljevi i politike upravljanja operativnim rizikom

Sistem upravljanja operativnim rizikom obuhvata načela, pravila, postupke i metode za upravljanje operativnim rizikom, te jasno definisane uloge i odgovornosti na svim nivoima upravljanja koje su utvrđene smjernicama za opći okvir upravljanja rizicima, pravilnicima, uputama, metodologijama i procedurama.

Glavni cilj upravljanja operativnim rizikom je identifikacija i mjerenje (kvantifikacija) rizika čime se omogućava praćenje i primjereno ublažavanje rizika radi usklađivanja sa sklonošću Banke izloženosti operativnom riziku.

Nivoi upravljanja operativnim rizikom su:

- Korporativna tijela (Uprava i nadzorna tijela Banke) zadužena za uspostavljanje sistema upravljanja operativnim rizikom te za praćenje i nadziranje izloženosti operativnom riziku i adekvatnosti upravljanja operativnim rizikom;
- Decentralizirana razina rukovoditelja organizacijskih dijelova, procesa i projekata zadužena za identifikaciju, evidenciju, procjenu i praćenje identificiranih operativnih rizika;

SISTEM UPRAVLJANJA RIZIKOM (nastavak)

POLITIKE UPRAVLJANJA RIZIKOM (nastavak)

Ciljevi i politike upravljanja operativnim rizikom (nastavak)

- Funkcija kontrole rizika zadužena za koordinaciju i kontrolu prikupljenih podataka o operativnim rizicima, analizu historijskih i očekivanih budućih događaja operativnog rizika i kvantifikaciju njihovih učinaka, te izvještavanje Uprave i nadzornih tijela Banke i Grupe;
- Svi uposlenici u svojim područjima nadležnosti aktivno sudjeluju u upravljanju operativnim rizikom te u integriranju upravljanja operativnim rizikom u svakodnevno poslovanje Grupe PBZ.

Identifikacija, mjerenje i praćenje rizika provodi se kroz sljedeće procese:

- prikupljanje i analiza podataka o internim gubicima obuhvata prikupljanje podataka o događajima koji su se dogodili u Banci;
- prikupljanje i analiza podataka o vanjskim gubicima obuhvata prikupljanje podataka o događajima koji su se dogodili u kreditnim ili finansijskim institucijama izvan Grupe PBZ, a ti su događaji povezani s izloženošću tih institucija operativnom riziku i
- proces samodijagnoze koji obuhvata Analizu scenarija i Procjenu poslovnog okruženja. Analiza scenarija (SA) obuhvata kvantifikaciju, odnosno mjerenje operativnog rizika na temelju procjene posljedica mogućih budućih događaja, u smislu njihove učestalosti, prosječnog iznosa te scenarija u najgorem mogućem slučaju. Procjena poslovnog okruženja (VCO) podrazumijeva identificiranje operativne kritičnosti, te procjenjivanje operativnog rizika po faktorima rizika (uzrocima rizika) na način da se procjenjuje važnost svakog pojedinog faktora rizika te razina njegovog ovladavanja. Proces samodijagnoze uključuje i procjenu rizika informacijske i komunikacijske tehnologije (IKT rizik) i procjenu rizika/gubitka koji mogu proizaći iz parcijalnih metoda mjerenja operativnih rizika (projekata, proizvoda, eksternalizacije, promjene poslovnih procesa i sl.).

Banka mjeri/procjenjuje identifikovane operativne rizike u svim svojim aktivnostima, proizvodima, procesima i projektima.

Politikom upravljanja operativnim rizikom definisan je apetit za operativni rizik, praćenje izloženosti operativnom riziku i iskorištenosti limita, eskalacijske postupke u slučaju prekoračenja limita te smjernice i načine ovladavanja operativnim rizikom.

Apetit za operativni rizik, odnosno sklonost preuzimanju operativnog rizika na nivou Banke predstavlja iznos, odnosno nivo rizika koju Banka smatra prihvatljivom preuzeti u ostvarenju poslovne strategije i ciljeva u postojećem i budućem okruženju. Temelji se na operativnim gubicima, prikupljenim u procesu prikupljanja podataka i na temelju procjena ukupnih očekivanih gubitaka u postupku analize scenarija kao sastavnom dijelu procesa samo dijagnoze.

Praćenje operativnog rizika podrazumijeva redovno analiziranje i strukturiranje rezultata identificiranja i mjerenja/procjenjivanja operativnog rizika, analizu profila rizičnosti te informacija o aktivnostima ovladavanja operativnog rizika.

Ovladavanje operativnim rizikom podrazumijeva preventivne i korektivne aktivnosti radi smanjenja izloženosti operativnom riziku, izbjegavanje rizičnih aktivnosti, unaprjeđenje i promjene u procesima, uvođenje internih kontrola te prijenos operativnog rizika na treće osobe kroz osiguranje i ostale specifične finansijske instrumente. Ovladavanje operativnim rizikom provodi se za identifikovane operativne rizike u svim aktivnostima, proizvodima, procesima i projektima Banke.

Cilj izvještavanja o operativnom riziku je pružanje podrške za učinkovito upravljanje operativnim rizikom na svim nivoima odgovornosti.

Kapitalni zahtjev za operativni rizik izračunava se primjenom jednostavnog pristupa - BIA.

Ciljevi i politike upravljanja tržišnim rizikom

Glavni cilj modela upravljanja tržišnim rizikom jeste da se osiguraju sigurne i ispravne aktivnosti Banke, sa ciljem održavanja izloženosti tržišnom riziku unutar definiranih ograničenja i pragova.

SISTEM UPRAVLJANJA RIZIKOM (nastavak)

POLITIKE UPRAVLJANJA RIZIKOM (nastavak)

Ciljevi i politike upravljanja tržišnim rizikom (nastavak)

Okvir upravljanja tržišnim rizikom Banke uključuje sljedeće elemente:

- principi, pravila, politike, procedure i metode koje imaju za cilj upravljanje tržišnim rizikom definiranim u internim propisima;
- proces upravljanja tržišnim rizikom koji uključuje upravljanje, identifikaciju i mjerenje, monitoring, izvještavanje;
- striktno definisane menadžerske odgovornosti i aktivnosti unutar ugovorenih standarda i uspostavljenih limita;
- učinkovit nadzor odbora i menadžmenta kroz detaljan i sveobuhvatan sistem protoka informacija.

Politikom upravljanja tržišnim rizicima Banka definiše svoj apetit prema riziku i to u smislu neočekivanog gubitka (rizična vrijednost VaR koja predstavlja potencijalni maksimalni gubitak u jednom danu izračunato sa 99% sigurnošću) i ograničene izloženosti u zavisnosti o vrsti emitenta (limiti emitenta).

Osim VaR limita, apetit prema riziku se definiše i ograničenjima ovisno o vrsti izdavatelja kao ukupan nominalni limit za određenu vrstu izdavatelja te za pojedinog izdavatelja obzirom na njegov rejting.

Rizična vrijednost i drugi limit se računaju i prate na dnevnoj osnovi i izvještavaju svim relevantnim poslovnim funkcijama i funkcijama za upravljanje rizikom, uključujući Upravu Banke. Ciljani profil tržišnog rizika Banke je detaljno definisan u Polici upravljanja tržišnim rizikom koju odobrava Uprava i Nadzorni odbor.

Ciljevi i politike upravljanja rizikom likvidnosti

Glavni cilj upravljanja likvidnošću jeste da se osiguraju sigurne i ispravne aktivnosti Banke, sa ciljem održavanja izloženosti riziku likvidnosti unutar definiranih limita i pragova.

Okvir upravljanja rizikom likvidnosti Banke uključuje sljedeće elemente:

- učinkovit nadzor odbora i menadžmenta kroz detaljan i sveobuhvatan sistem protoka informacija;
- Sistem za mjerenje, ocjenjivanje i izvještavanje o izloženosti riziku likvidnosti;
- dokumentacija za upravljanje rizikom likvidnosti sa jasno definisanim okvirom, smjernicama, modelima i pretpostavkama koje se koriste u procesu upravljanja rizikom;
- striktno definisane menadžerske odgovornosti i aktivnosti unutar ugovorenih standarda i uspostavljenih limita;
- stres testiranje uključujući formalni plan za nepredviđene aktivnosti za krize likvidnosti

Za procjenu i praćenje izloženosti riziku likvidnosti Banke, koriste se eksterni standardi i interni standardi kako slijedi:

Eksterni standardi Agencije za bankarstvo FBiH (FBA) predstavljaju regulatorne limite koje propisuje FBA:

- Ročna usklađenost finansijske aktive i pasive;
- Obavezna rezerva u Centralnoj banci BiH.
- koeficijent pokrića likvidnosti (LCR);
- omjer stabilnog neto finansiranja (NSFR)

Interni standardi za upravljanje likvidnosti u Banci su sljedeći osnovni modeli za mjerenje rizika likvidnosti:

- monitoring unutar dnevne likvidnosti;
- monitoring rezervi likvidnosti;
- limiti za projicirane kumulativne wholesale izloženosti;

SISTEM UPRAVLJANJA RIZIKOM (nastavak)

POLITIKE UPRAVLJANJA RIZIKOM (nastavak)

Ciljevi i politike upravljanja rizikom likvidnosti (nastavak)

- omjer stabilnog neto finansiranja (NSFR);
- stres testiranje;
- omjeri koncentracije;
- pokazatelji plana za slučaj krize likvidnosti

Ciljani profil rizika likvidnosti Banke je detaljno definisan u Polici upravljanja rizikom likvidnosti koju odobrava Uprava i Nadzorni odbor.

Cilj izvještavanja o riziku likvidnosti je pružanje podrške za učinkovito upravljanje rizikom likvidnosti na svim nivoima odgovornosti. Izvještavanje korporativnih tijela banka obavlja se na dnevnom, sedmičnom, mjesečnom, kvartalnom i godišnjem nivou.

Ciljevi i politike upravljanja kamatnim rizikom

Glavni cilj modela upravljanja kamatnim rizikom jeste da se osiguraju sigurne i ispravne aktivnosti Banke, sa ciljem održavanja izloženosti riziku kamatne stope unutar definisanih limita i pragova.

Okvir upravljanja rizikom kamatne stope Banke uključuje sljedeće elemente:

- Sistem za mjerenje, ocjenjivanje i izvještavanje o izloženosti riziku kamatne stope;
- Dokumentacija za upravljanje kamatnim rizikom sa jasno definisanim okvirom, smjernicama, modelima i pretpostavkama koje se koriste u procesu upravljanja rizikom;
- Striktne definisane menadžerske odgovornosti i aktivnosti unutar ugovorenih standarda i uspostavljenih limita;
- učinkovit nadzor odbora i menadžmenta kroz detaljan i sveobuhvatan sistem protoka informacija.

Za procjenu i praćenje izloženosti kamatnom riziku Banka primjenjuje eksterne i interne standarde.

Eksterni standardi Agencije za bankarstvo FBiH predstavljaju regulatorne limite koje je propisala Agencija za bankarstvo FBiH i odnose se na dovoljan nivo regulatornog kapitala Banke koja bi osigurala pokriće za procijenjenu promjenu ekonomske vrijednosti knjige banke.

Interni standardi za upravljanje kamatnim rizikom u Banci se sastoje od sljedećih osnovnih modela za mjerenje rizika kamatne stope:

- analiza promjene kamatne stope;
- osjetljivost promjene fer vrijednosti;
- osjetljivost neto kamatnog prihoda;
- stres testiranje;
- osnovna procjena rizika;
- rizična vrijednost (Value at Risk, VaR);
- ekonomski kapital.

Struktura limita za kamatni rizik, u skladu s okvirom za mjerenje rizika, ima za cilj održati nizak nivo izloženosti, što je u skladu s apetitom rizika. Limiti kamatnog rizika u bankarskoj knjizi su izraženi kako u smislu osjetljivosti promjene ekonomske vrijednosti (EVE), uzimajući u obzir relevantnost koja se pripisuje upravljanju bankarskom knjigom u srednjoročnoj perspektivi i u smislu osjetljivosti promjene neto prihoda od kamata (NII) da ostvaruje zarade i efekte bilansa stanja na promjene stopa u kratkoročnom roku.

Ovi limiti su također, propisani detaljno u smjernicama Intesa Sanpaolo Banke za upravljanje kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi i periodično se revidiraju.

SISTEM UPRAVLJANJA RIZIKOM (nastavak) POLITIKE UPRAVLJANJA RIZIKOM (nastavak)

Upotreba tehnika smanjenja rizika

Obzirom da kapitalni zahtjev za kreditni rizik zauzima najveći dio u ukupnom regulatornom zahtjevu te da kreditni rizik predstavlja ključni i najznačajniji rizik u banci u nastavku su predstavljene tehnike smanjenja kreditnog rizika (CRM).

Upotreba tehnika smanjenja kreditnog rizika

Obzirom da pri izračunu izloženosti ponderiranih kreditnim rizikom Banka primjenjuje standardizirani pristup, za potrebe izračuna kapitalnog zahtjeva za kreditni rizik koristi tehnike smanjenja kreditnog rizika u skladu sa FBA Odlukom o izračunavanju kapitala banke te njezinim izmjenama i dopunama.

Metodologija izračuna izloženosti ponderiranih kreditnim rizikom za potrebe izračuna kapitalnog zahtjeva za kreditni rizik, minimalni kriteriji za priznavanje svakog pojedinog instrumenta osiguranja, načini i dinamika inicijalnih i ponovnih procjena vrijednosti instrumenata osiguranja, propisani su internim aktima. Ispravna primjena u procesu izračuna kapitalnog zahtjeva za kreditni rizik osigurana je kontrolnim točkama integriranim u sam proces izračuna.

Tehnike smanjenja kreditnog rizika označavaju tehnike koje se mogu koristiti u svrhu smanjenja kreditnog rizika povezanog s izloženošću.

Banka u izračun regulatornog kapitala uključuje na propisan način samo one instrumente kreditne zaštite koji ispunjavaju sve zahtjeve iz Odluke, pri čemu kreditnim rizikom ponderirani iznos izloženosti umanjen zbog korištenja tehnika umanjenja kreditnog rizika ne može biti viši od kreditnim rizikom ponderiranog iznosa izloženosti koji je izračunat za isti plasman - bez primjene tehnika umanjenja kreditnog rizika.

Za pokriće jedne izloženosti Banka istovremeno koristi više vrsta kreditne zaštite. U takvim slučajevima tokom primjene standardiziranog pristupa iznos izloženosti dijeli se na zasebne dijelove od kojih je svaki pokriven jednom vrstom kreditne zaštite te se nakon toga za svaki dio izloženosti zasebno izračunavaju kapitalne potrebe na način propisan Odlukom.

Banka u izračunu iznosa izloženosti ponderiranih kreditnim rizikom (ponderirana rizična aktiva) uključuje utjecaj ročne neusklađenosti koja nastaje kada je preostali rok do dospijeca ugovorene kreditne zaštite kraći od dospijeca zaštićene izloženosti.

Ako postoji ročna neusklađenost, u sljedećim situacijama se kreditna zaštita ne priznaje i tehnike smanjenja kreditnog rizika ne koriste:

- Ako je preostalo dospijeca kreditne zaštite kraće od tri mjeseca
- Ako je ugovoreni (izvorni) rok dospijeca kreditne zaštite kraći od jedne godine.

Shodno definicijama iz Odluke, za potrebe izračuna kapitalnog zahtjeva za kreditni rizik po standardiziranom pristupu, Banka može koristiti sljedeće vrste kreditne zaštite:

- Materijalnu kreditnu zaštitu i
- Nematerijalnu kreditnu zaštitu.

Osnovne vrste instrumenata materijalne kreditne zaštite

- Novčani depozit
- Dužnički vrijednosni papiri prema rejtingu u skladu s Odlukom koji kotiraju na priznatoj burzi, dionice koje kotiraju na priznatoj burzi.

Ostala materijalna kreditna zaštita

- Polica životnog osiguranja¹ (vrijednost police je njezina otkupna vrijednost utvrđena od strane osiguravajućeg društva koje je izdalo policu osiguranja).

1 Trenutno Banka ne koristi Police životnog osiguranja kao CRM. Kada se steknu tehnički uslovi Banka će početi sa primjenom iste.

SISTEM UPRAVLJANJA RIZIKOM (nastavak)

POLITIKE UPRAVLJANJA RIZIKOM (nastavak)

Upotreba tehnika smanjenja rizika (nastavak)

Kod instrumenata ostale materijalne kreditne zaštite tehnike smanjenja kreditnog rizika koriste se na način da se na osigurani dio izloženosti primjenjuje ponder rizika korigiran u ovisnosti o ponderu rizika pružatelja kreditne zaštite.

Nematerijalna kreditna zaštita

Jamstva i garancije (neopozive i na prvi poziv) prihvatljivih pružatelja kreditne zaštite:

- (a) centralne vlade i centralne banke;
- (b) jedinice regionalne vlade i lokalne vlasti,
- (c) multilateralne razvojne banke,
- (d) međunarodne organizacije čijim se izloženostima dodjeljuje ponder 0%,
- (e) subjekti javnog sektora, potraživanja koja imaju tretman "centralne vlade",
- (f) institucije i
- (g) ostala privredna društva, uključujući i matična i pridružena privredna društva kreditne institucije pod uvjetom da imaju kreditni rejting prema pravilima za ponderiranje izloženosti prema trgovačkim društvima u skladu s odredbama Odluke.

Banka za osiguranje plasmana najvećim dijelom koristi garancije izdane od strane centralne vlade te lokalne uprave, dok se preostali dio odnosi na garancije banaka. Kod instrumenata nematerijalne kreditne zaštite tehnike smanjenja kreditnog rizika koriste se na način da se na osigurani dio izloženosti primjenjuje ponder rizika pružatelja nematerijalne kreditne zaštite.

Proces upravljanja instrumentima kreditne zaštite ima za cilj osigurati potpunu i tačnu evidenciju instrumenata kreditne zaštite u poslovnim knjigama Banke s ciljem osiguravanja informacija o stepenu pokrivenosti kreditnog portfelja (u cijelosti, ili po pojedinim segmentima) instrumentima kreditne zaštite te optimizirati njihovo korištenje.

Banka je uspostavila robustan sistem za ograničenje kreditnih izloženosti koji uzima u obzir niz faktora rizika, a posebno u segmentu stambenog kreditiranja i raspoložive instrumente osiguranja na način da se omogući kreditiranje samo u slučajevima gdje su krediti primjereno pokriveni stambenim nekretninama. S tim u svezi, Banka predviđa omjer pokrivenosti plasmana instrumentima osiguranja (LTV) vrlo važnim indikatorom umanjenja rizika, dok istovremeno izravno upravlja rizikom neispunjenja obveze kroz već adekvatne standarde kreditiranja.

IZLOŽENOST BANKE TRŽIŠNOM, KREDITNOM, RIZIKU LIKVIDNOSTI I DRUGIM RIZICIMA PRISUTNIM U POSLOVANJU PRAVNOG LICA, STRATEGIJA UPRAVLJANJA RIZICIMA I OCJENA NJIHOVE EFIKASNOSTI

Strategija upravljanja rizicima

Strategija upravljanja rizicima je dokument kojim Banka, u skladu s poslovnom strategijom, na godišnjoj osnovi utvrđuje apetit za rizik, osnovne strateške smjernice planiranja kapitala, ciljeve upravljanja rizicima i osnovna načela ovladavanja rizicima, uključujući rizike koji proizlaze iz makroekonomskog okruženja u kojem Banka posluje te uzimajući u obzir stanje poslovnog ciklusa u kojem je Banka.

Na kraju, osvrtno na 2022. fiskalnu godinu možemo zaključiti sljedeće:

- Nije bilo značajnih promjena u ukupnom profilu rizičnosti. Kreditni rizik i u nadolazećem razdoblju ostaje najznačajniji rizik uzimajući u obzir da kreditni portfolio čini najveći dio ukupne aktive Banke

IZLOŽENOST BANKE TRŽIŠNOM, KREDITNOM, RIZIKU LIKVIDNOSTI I DRUGIM RIZICIMA PRISUTNIM U POSLOVANJU PRAVNOG LICA, STRATEGIJA UPRAVLJANJA RIZICIMA I OCJENA NJIHOVE EFIKASNOSTI (nastavak)

Strategija upravljanja rizicima (nastavak)

i s obzirom na neizvjesnost makroekonomskih kretanja uzrokovanih Rusko-Ukrajinskom krizom, te pratećeg rasta inflacije i kamatnih stopa.

- Kao sastavni dio kreditnog rizika Banka je prepoznala relativno značajnu izloženost riziku koncentracije, te izračunava kapitalne zahtjeve uzimajući u obzir individualnu i sektorsku koncentraciju. Uzimajući u obzir trend rasta kamatnih stopa, Banka je prepoznala izloženost kamatnom riziku kao jedan od značajnih rizika te za isti izdvaja relativno značajan iznos kapitala.
- Banka je dobro kapitalizirana: regulatorni kapital i raspoloživi interni kapital sastoje se najvećim dijelom od komponenti osnovnog kapitala (Tier I), što se općenito smatra najkvalitetnijim kapitalom;
- Aktivnostima praćenja i izvještavanja nisu utvrđena ozbiljna kršenja internih politika i pravila;
- Banka je bila usklađena sa svim ključnim strateškim limitima.

Izloženosti Banke kreditnom riziku

Banka je izložena kreditnom riziku, koji predstavlja rizik nemogućnosti druge strane da izmiri cijeli iznos obaveze po dospijeću. Banka razvrstava kreditni rizik utvrđujući limite za iznos prihvaćenog rizika koje očekuje da će nastati u vezi s jednim kreditnim primaoцем ili grupom kreditnih primatelja te u pojedinim privrednim granama. Banka redovno prati navedene rizike i preispituje ih jednom godišnje ili češće.

Za potrebe izračuna rizikom ponderisane aktive, te izračun očekivanih kreditnih gubitaka Banka određuje status neizmirenja obaveza u skladu sa članom 2. tačka II), te članom 61 Odluke o izračunavanju kapitala, te Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i vijeća, član 178.

U skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja, lokalnim regulatornim propisima i praksama upravljanja kreditnim rizikom, Banka kreira rezerve za očekivane kreditne gubitke.

Cjelokupan okvir upravljanja baziran je na MSFI9 (Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja 9), gdje se očekivani kreditni gubici računaju i prepoznaju bez čekanja na događaj okidača (engl. trigger)² i sa perspektivom predviđanja (engl. forward looking).

Dodatno, pod MSFI9 standardom, treba da se vrši detaljnija klasifikacija portolija u tri nivoa kreditnog rizika u skladu sa predefinisanim setom kriterija:

- ✓ Stage 1 uključuje finansijske instrumente koji nisu značajno pogoršani u kvaliteti kredita od prvobitnog priznavanja;
- ✓ Stage 2 s druge strane uključuje finansijske instrumente koji su značajno pogoršani u kvaliteti kredita od prvobitnog priznavanja, ali nemaju objektivni dokaz događaja kreditnog gubitka;
- ✓ Stage 3 uključuje izloženosti, za koje je utvrđen objektivni dokaz o umanjenju vrijednosti.

Za instrumente klasificirane kao Stage 2 i Stage 3, gdje je kreditni rizik finansijskog instrumenta značajno porastao od prvobitnog priznavanja, prepoznat je očekivani gubitak u toku postojanja instrumenta (engl: lifetime expected loss). Očekivani gubitak tokom postojanja pokriva očekivani gubitak za cijelo rezidualno dospijeće finansijskog instrumenta. Za instrumente klasificirane kao Stage 1, računa se očekivani gubitak za 12 mjeseci.

Pri računanju očekivanih gubitaka, elementi predviđanja se uključuju u procjenu PD/LGD (makroekonomsko uslovljavanje), da bi se uzela u obzir očekivanja promjena u PD/LGD procjeni kao rezultat promjena u makroekonomskom okruženju do kojeg može doći u budućim godina u odnosu na datum izvještavanja.

² Za razliku od prethodnog MRS39 standarda, gdje se koristio model nastalog gubitka.

IZLOŽENOST BANKE TRŽIŠNOM, KREDITNOM, RIZIKU LIKVIDNOSTI I DRUGIM RIZICIMA PRISUTNIM U POSLOVANJU PRAVNOG LICA, STRATEGIJA UPRAVLJANJA RIZICIMA I OCJENA NJIHOVE EFIKASNOSTI (nastavak)

Izloženosti Banke kreditnom riziku (nastavak)

Rezerve se izdvajaju i obračunavaju na kolektivnoj osnovi, na bazi procjene gubitaka izvršenih na pojedinačnim homogenim pod-portfolijima formiranih po sličnim karakteristikama, kao što su vrsta klijenta, plasmana, i prisustvo kolaterala.

Izloženost Banke tržišnom riziku

Banka je izložena tržišnom riziku koji predstavlja rizik da će dolaziti do promjena fer vrijednosti budućih novčanih tokova finansijskog instrumenta uslijed promjena cijena na tržištu. Tržišni rizik proizilazi iz otvorenih pozicija kamatne stope, inostrane valute i kapitalnih proizvoda, koji su svi izloženi opštim i specifičnim tržišnim kretanjima i promjenama u nivou promjenjivosti tržišnih stopa i cijena kao što su kamatne stope, kurs stranih valuta i cijena kapitala.

Uprava postavlja limite i upute za nadzor i umanjivanje tržišnih rizika, koje redovno nadgleda Direkcija upravljanja rizicima Banke.

Valutni rizik

Izloženost valutnom riziku proizlazi iz kreditnih, depozitnih i aktivnosti trgovanja i kontroliše se dnevno, prema zakonskim i interno utvrđenim limitima po pojedinim valutama, te u ukupnom iznosu za sva sredstva i obaveze denominirane u stranoj valuti ili vezane za stranu valutu.

U cilju učinkovitog upravljanja valutnim rizikom Banka prati ekonomske i druge poslovne promjene u okruženju, radi predviđanja mogućih promjena u aktivnostima vezanim uz strane valute, kursovima i riziku stranih valuta.

Ukupna izloženost riziku stranih valuta se mjeri unutar Direkcije za upravljanje rizicima koristeći tehnike kao što je Metoda izloženosti riziku („Value at Risk“ ili „VaR“) i Testiranje otpornosti na stres.

Izloženost valutnom riziku jeste pojedinačno, precizno, statističko mjerenje potencijalnih gubitaka u portfoliju. Rizična vrijednost (VaR) jeste mjerenje gubitka u normalnim kretanjima faktora rizika na tržištu. Procjenjuje se da je stepen vjerovatnoće gubitaka koji su veći od rizične vrijednosti nizak.

Pretpostavke glavnog modela su:

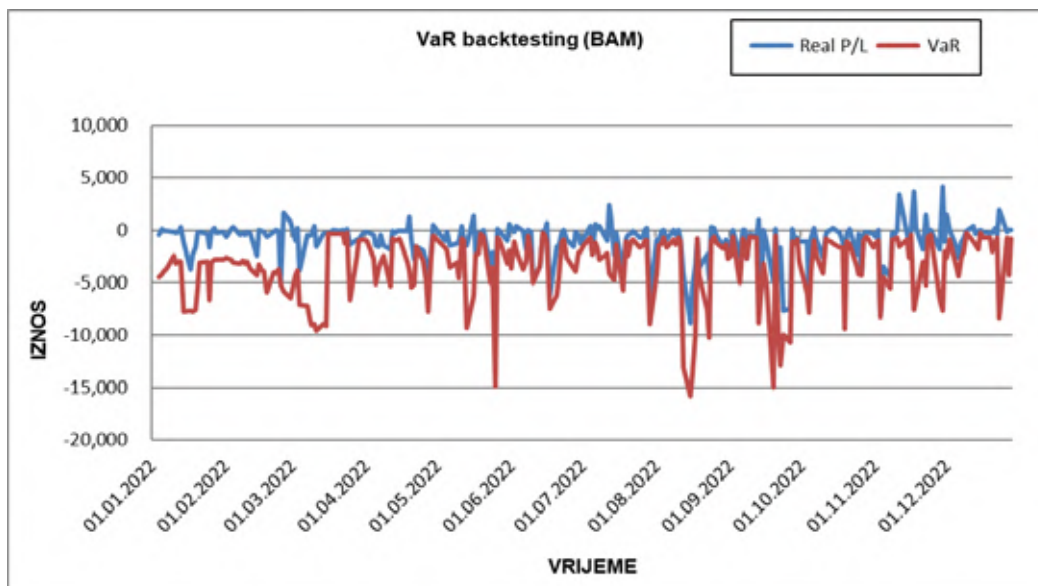
- da se temelji na historijskoj metodologiji,
- 99 posto kao interval povjerljivosti za izračunavanje rizične vrijednosti,
- period zadržavanja je jedan dan.

Model obuhvata devizni rizik – koji važi za devizne transakcije i pozicije koje su iskazane u stranim valutama; koje potiču od stope promjenjivosti deviznih kurseva.

Model može izračunavati rizičnu vrijednost na različitim nivoima agregacije – od pojedinačne pozicije do bilo kojeg podnivoa portfolija. Prema tome, model omogućava detaljnu analizu profila rizika hijerarhije portfolija više nivoa i učinke različitosti koji se pojavljuju. Nadalje, mjerenje rizične vrijednosti se može razjasniti na temelju izvora rizika (faktora rizika). Ove osobine detaljnijeg nadgledanja rizika omogućavaju određivanje efikasne strukture limita koja se može porediti kroz različite organizacione jedinice. Kvalitet provedenog modela za mjerenje rizika se mora stalno ocjenjivati. Banka primjenjuje pozadinsko testiranje poređenjem izračunate mjere rizične vrijednosti sa stvarnom dobiti i gubitkom istog perioda.

IZLOŽENOST BANKE TRŽIŠNOM, KREDITNOM, RIZIKU LIKVIDNOSTI I DRUGIM RIZICIMA PRISUTNIM U POSLOVANJU PRAVNOG LICA, STRATEGIJA UPRAVLJANJA RIZICIMA I OCJENA NJIHOVE EFIKASNOSTI (nastavak)

Izloženost Banke tržišnom riziku (nastavak)

Tokom 2022. godine rezultati testiranja modela pokazali da je Banka zabilježila 5 izuzeća u testiranju modela (2021: bilo je 6 izuzeća), kada je gubitak bio veći od dnevnog iznosa VaR.

Portfolio Banke je izloženo riziku promjene stranih valuta, uvijek kada sadrži novčane tokove u stranoj valuti koja se razlikuje od bazne valute u Banci, a ne postoji usklađenost aktive, pasive i vanbilanse pozicije u toj valuti. Izloženost portfolia riziku promjene strane valute znači osjetljivost portfolia na promjene u nivou deviznih stopa. Stepenn rizika promjene strane valute zavisi od iznosa otvorenih pozicija kao i od stepena potencijalne promjene u deviznim stopama.

Banka zbog fiksnog kursa EUR-a u odnosu na Konvertibilnu marku nije izložena deviznom riziku (1 EUR = KM 1,95583). Izloženost deviznom riziku je prisutna za valute USD i CHF. Tabela koja slijedi prikazuje analizu osjetljivosti Banke na bazi 10% povećanja ili smanjenja kursa strane valute u odnosu na domaću valutu. Stopa osjetljivosti od 10% je stopa koja se koristi pri internom izvještavanju ključnom osoblju o riziku strane valute i predstavlja procjenu Uprave o razumno mogućim promjenama kurseva stranih valuta.

Prikaz pozicija Bilance stanja i izloženost deviznom riziku, može se naći u bilješci 5.3.1 Finansijskog izvještaja Banke za 2022. godinu.

Izloženost Banke riziku likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik gubitaka koji proizilazi iz postojeće ili očekivane nemogućnosti banke da podmiri svoje dospjele novčane obaveze.

Likvidnosnim rizicima smatraju se:

- Rizik finansiranja likvidnosti
- Rizik tržišne likvidnosti

Cilj izvještavanja o riziku likvidnosti je pružanje podrške za učinkovito upravljanje rizikom likvidnosti na svim nivoima odgovornosti.

IZLOŽENOST BANKE TRŽIŠNOM, KREDITNOM, RIZIKU LIKVIDNOSTI I DRUGIM RIZICIMA PRISUTNIM U POSLOVANJU PRAVNOG LICA, STRATEGIJA UPRAVLJANJA RIZICIMA I OCJENA NJIHOVE EFIKASNOSTI (nastavak)

Izloženost Banke riziku likvidnosti (nastavak)

Dnevno praćenje obvezne rezerve, minimalnog koeficijenta likvidnosti po ročnosti, koeficijent likvidnosne pokrivenosti te koeficijent neto stabilnog finansiranja su eksterni zahtjevi koje je propisala Agencija za bankarstvo FBiH. Interni standardi za upravljanje likvidnošću predstavljaju osnovne modele za mjerenje rizika likvidnosti te obuhvataju unutar dnevno praćenje indikatora likvidnosti, praćenje rezervi likvidnosti, koeficijent likvidnosne pokrivenosti, koeficijent stabilnih izvora finansiranja, stres testiranje, pokazatelje koncentracije i indikatore za pokretanje plana postupanja u kriznim situacijama. Osim gore navedenih metrika, primjenjuju se alati za praćenje likvidnosti kojima je cilj davanje sveobuhvatne slike profila likvidnosnog rizika kreditne institucije, uzimajući u obzir prirodu, veličinu i složenost imovine. Ključne metrike odnose se na analizu ugovorenih dospjeća i povezanih neusklađenosti, analizu koncentracije finansiranja prema drugoj ugovornoj strani/proizvodu i koncentracije rezervi likvidnosti prema izdavatelju/drugoj ugovornoj strani, analiza zanavljanja finansiranja, trošak i trajanje finansiranja za drugu ugovornu stranu te analiza koncentracije kapaciteta uravnoteženja izdavatelja/ugovorne strane.

Banka objavljuje koeficijent pokriva likvidnosti na bazi Uputstva o načinu primjene odredbi Odluke o upravljanju rizikom likvidnosti banke koje se odnose na komponente LCR-a.

Na dan 31.12.2022. godine koeficijent likvidnosne pokrivenosti iznosio je 204,04%.

C 76.00.a - Likvidnosna pokrivenost - Izračuni (K 76 LCR - Izračun.a)		Vrijednost/ Procenat
		010
Izračuni		
Brojnik, nazivnik, omjer		
010	Zaštitni sloj likvidnosti	584.107
020	Neto likvidnosni odlivi	286.273
030	Koeficijent likvidnosne pokrivenosti (%)	204.04%

Izloženost ostalim rizicima

Kamatni rizik predstavlja izloženost Banke nepovoljnim promjenama kamatnih stopa. Rizik promjene kamatnih stopa utječe na sadašnju vrijednost budućih novčanih tokova, a time i na neto kamatni prihod te na ostale novčane tokove osjetljive na promjenu kamatnih stopa.

Primarni izvori rizika promjene kamatnih stopa su sljedeći:

- **rizik ročne neusklađenosti** (engl. repricing risk), koji proizlazi iz neusklađenosti pozicija aktive i pasive prema preostalom razdoblju do promjene kamatne stope,
- **rizik krive prinosa** koji proizilazi iz promjene oblika i nagiba krive prinosa;
- **rizik osnove** koji proizlazi iz instrumenata koji imaju identično dospjeće, izraženi su u identičnoj valuti ali su bazirani na različitim vrstama referentnih stopa;
- **rizik opcije** odnosi se na opcije uključene u imovini, obavezama i vanbilansnim stavkama.

U svrhu mjerenja kamatnog rizika generiranog bankarskom knjigom na mjesečnom nivou računa se osjetljivost promjene ekonomske vrijednosti (mjeri promjenu ekonomske vrijednosti portfelja banke koji proizilazi iz paralelnog pomaka krivulje prinosa), osjetljivost promjene neto kamatnog prihoda (mjeri uticaj kamatnih šokova na neto prihod od kamata) te Value at Risk- VaR koji se koristi u svrhu mjerenja FVOCI portfolia.

IZLOŽENOST BANKE TRŽIŠNOM, KREDITNOM, RIZIKU LIKVIDNOSTI I DRUGIM RIZICIMA PRISUTNIM U POSLOVANJU PRAVNOG LICA, STRATEGIJA UPRAVLJANJA RIZICIMA I OCJENA NJIHOVE EFIKASNOSTI (nastavak)

Izloženost ostalim rizicima (nastavak)

Osim navedenih metrika, prilikom mjerenja kamatnog rizika u knjizi banke provode se na mjesečnom i kvartalnom nivou i testiranja otpornosti na stres (osjetljivost promjene ekonomske vrijednosti i neto kamatnog prihoda u slučaju različitih scenarija pomaka kamatnih stopa). U okviru Apetita za rizik dodatno su na nivou banke definisani limiti za osjetljivost neto kamatnog prihoda u scenariju paralelnog rasta kamatnih stopa za 50 bp te paralelnog pada kamatnih stopa za -50 bp za sve valute i osjetljivost promjene ekonomske vrijednosti u scenariju paralelnog pomaka krive prinosa od 100 bp. Također, u skladu sa propisima lokalnog regulatora i Banka prati i regulatorni limit koji se odnosi na procjenu promjene ekonomske vrijednosti bankarske knjige pri kamatnom šoku od 200 bp.

Odjel za upravljanje nekreditnim rizicima izloženosti kamatnom riziku te usklađenost sa limitima na mjesečnoj osnovi.

Promjena ekonomske vrijednosti - paralelni pomak 200 bp na dan 31.12.2022.

(000 KM;%)				
FBA regulativa	Promjena ekonomske vrijednosti bankarske knjige	Regulatorni kapital	Limit	Utiliz.%
Promjena ekonomske vrijednosti bankarske knjige	6,133	302,689	20%	2,03%

OKOLIŠNE, UPRAVLJAČKE I DRUŠTVENE TEME (ESG)

PRIKAZ PRAVILA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA

Intesa Sanpaolo Banka d.d. Bosna i Hercegovina (u daljem tekstu: Banka) svoju registrovanu djelatnost obavlja i razvija na području Bosne i Hercegovine, uz uvažavanje odgovornog i etički utemeljenog ponašanja kao nužnog preduslova za razvijanje kvalitetnih odnosa i lojalne konkurencije između poslovnih partnera i za učinkovito funkcionisanje tržišta. U tom smislu, Banka se razvija i djeluje u skladu s dobrom praksom korporativnog upravljanja, te nastoji svojom poslovnom strategijom, poslovnom politikom i praksom doprinijeti transparentnom i učinkovitim poslovanju.

Svojim poslovanjem Banka objedinjuje principe korporativne prakse i organizacijske kulture u okviru regulatorne osnove uspostavljene na nivou entiteta.

Osnovni principi korporativnog upravljanja su:

- ✓ Transparentnost poslovanja;
- ✓ Jasno razrađene procedure za rad upravljačkih tijela;
- ✓ Izbjegavanje sukoba interesa, i
- ✓ Efikasan sistem interne revizije i usklađenosti.

Transparentnost poslovanja

Banka obezbjeđuje blagovremeno objavljivanje i javnost informacija u skladu s zakonskim i podzakonskim aktima kao i pravilima organizovanog tržišta u koje je Banka uključena i internim aktima Banke, kojim se omogućava jednak pristup informacijama dioničarima i drugim zainteresovanim licima.

OKOLIŠNE, UPRAVLJAČKE I DRUŠTVENE TEME (ESG) (nastavak)

PRIKAZ PRAVILA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA (nastavak)

Transparentnost poslovanja (nastavak)

Komunikacija s javnošću se zasniva na principima istinitosti, tačnosti, potpunosti podataka, blagovremenosti, jednake dostupnosti, jačanja povjerenja i ekonomičnosti, kako bi se dioničari i zainteresovana lica na istinit i objektivan način upoznali s činjenicama i događajima od značaja za poslovanje Banke.

Banka sastavlja svoje finansijske izvještaje u skladu sa zakonima, podzakonskim aktima kao i međunarodnim računovodstvenim standardima finansijskog izvještavanja.

Javnost informacija se postiže objavljivanjem, dostavljanjem kao i omogućavanjem uvida u određene isprave.

Banka izvještaje o poslovanju i druge informacije za koje je propisana obaveza objave, objavljuje na web stranici Banke i/ili dnevnim novinama, kao i drugim medijima u rokovima propisanim za objavljivanje izvještaja.

Organi Banke

Organi Banke koji obezbijavaju provedbu dobre prakse korporativnog upravljanja su:

- ✓ Skupština;
- ✓ Nadzorni odbor, i
- ✓ Uprava Banke.

U postupku izbora i imenovanja članova organa upravljanja, Banka uzima u obzir širok raspon kvaliteta i kompetencija kandidata s ciljem zastupanja različitih stavova i iskustva, te nezavisnog mišljenja i opreznog odlučivanja.

Banka promoviše osiguranje jednake zastupljenosti osoba različitih karakteristika, poput obrazovanja, profesionalnog iskustva, spola i dobi, a sve u cilju sprječavanja diskriminacije na osnovu spola, rase, boje kože, etničkog ili socijalnog porijekla, genetskih karakteristika, vjere ili uvjerenja, pripadnosti nacionalnoj manjini, imovine, rođenja, invaliditeta, starosti ili seksualne orijentacije.

Skupština Banke

Skupština Banke je organ putem kojeg dioničari ostvaruju svoja glavna upravljačka prava odlučujući o pitanjima koja su u njihovoj nadležnosti. Nadležnosti Skupštine Banke propisane su zakonskim propisima i Statutom Banke i ne mogu biti prenesene na drugi organ Banke.

Banka svojim aktivnim postupanjem omogućava dioničarima ostvarenje i ostalih prava, a naročito prava koja se tiču upravljanja Bankom zavisno od visine uloženi sredstava u dionički kapital, raspodjele dobiti, diobi imovine preostale nakon stečaja ili likvidacije Banke te drugih prava.

Nadzorni odbor

Nadzorni odbor vrši nadzornu funkciju u skladu sa zakonskim propisima, propisima Agencije za bankarstvo FBiH i Agencije za bankarstvo RS i drugim propisima, te u skladu sa Statutom.

Nadzorni odbor čini sedam članova, koje imenuje i razrješava Skupština. Nadzorni odbor u svom sastavu mora imati najmanje dva nezavisna člana.

Članovi Nadzornog odbora imenuju se na period od četiri godine, uz mogućnost reizbora, te moraju ispunjavati propisane uslove i odgovarajuće standarde u pogledu obrazovanja, profesionalnog iskustva i ugleda, a u skladu s važećim propisima i aktima Banke.

Za člana Nadzornog odbora može biti imenovano lice koje u svakom trenutku ima dobar ugled, odgovarajuća stručna znanja, sposobnosti i iskustvo potrebno za ispunjavanje obaveza iz svoje nadležnosti, koje nije u sukobu interesa u odnosu na Banku, dioničare, članove Nadzornog odbora, Upravu i nositelje ključnih funkcija, koje je spremno i u mogućnosti posvetiti dovoljno vremena obavljanju obaveza i odgovornosti iz nadležnosti Nadzornog odbora.

OKOLIŠNE, UPRAVLJAČKE I DRUŠTVENE TEME (ESG) (nastavak)

PRIKAZ PRAVILA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA (nastavak)

Nadzorni odbor (nastavak)

Nadležnosti Nadzornog odbora propisane su zakonskim i podzakonskim propisima, te Statutom Banke.

Stručnu podršku radu Nadzornog odbora pružaju specijalizirani odbori, i to:

- ✓ Odbor za rizike;
- ✓ Odbor za imenovanje, i
- ✓ Odbor za naknade.

Kao obavezan odbor Nadzorni odbor imenuje Odbor za reviziju.

Uprava Banke

Uprava Banke organizuje rad, vodi poslovanje i zastupa Banku.

Uprava Banke je odgovorna za poslovanje Banke u skladu sa zakonom, podzakonskim aktima i odlukama Agencije za bankarstvo FBiH i RS. Uprava Banke sastoji se od najmanje tri člana, od kojih se jedan imenuje za Predsjednika Uprave.

Nadležnosti Uprave Banke propisane su zakonskim i podzakonskim propisima, te Statutom Banke.

Ključne funkcije

Ključne funkcije su kontrolne funkcije i ostale funkcije u Banci koje imaju značajan uticaj na upravljanje i poslovanje Bankom.

Kontrolne funkcije koje se uspostavljaju u Banci su:

- ✓ Funkcija upravljanja rizicima;
- ✓ Funkcija praćenja usklađenosti, i
- ✓ Funkcija interne revizije.

Ostale ključne funkcije koje imaju značajan uticaj na upravljanje i poslovanje Bankom utvrđuje i uspostavlja svojom odlukom Nadzorni odbor u skladu sa Zakonom i odlukama Agencije.

Upravljanje sukobom interesa

Banka upravlja sukobom interesa, kako postojećim, tako i potencijalnim, na način da izbjegne zloupotrebu situacije sukoba interesa te povredu svojih obaveza prema klijentima kao i povredu pozitivnih zakonskih propisa.

Relevantna lica i lica koja su posredno ili neposredno povezana s Bankom, obavezni su da u obavljanju svojih poslova postupaju odgovorno, pošteno, savjesno i nepristrasno zastupajući interese Banke i klijenata, kao i da brinu da svojim radnjama ne nanose štetu ugledu i povjerenju Banke. Aktivnosti Banke ne smiju koristiti za vlastite interese i korist, niti mogu biti u bilo kom odnosu zavisni prema licima koji bi mogli uticati na njihovu objektivnost.

Ublažavanje sukoba interesa postiže se kroz:

- ✓ Organizacionu strukturu;
- ✓ Postojanje posebnih politika/internih akata, i
- ✓ Etički kodeks, kodeks poslovnog ponašanja i edukaciju.

OKOLIŠNE, UPRAVLJAČKE I DRUŠTVENE TEME (ESG) (nastavak) PRIKAZ PRAVILA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA (nastavak)

Interna revizija i usklađenost

U skladu sa zakonskim odredbama, Banka je organizovala Direkciju interne revizije kao nezavisni organizacioni dio koji direktno odgovara Odboru za reviziju i Nadzornom odboru. Glavni zadatak Direkcije interne revizije je da Upravi Banke, Odboru za reviziju i Nadzornom odboru dostavi objektivnu i nepristrasnu procjenu o kvaliteti i efikasnosti interne kontrole.

Praćenje usklađenosti je u okviru nadležnosti Direkcije za usklađenost, koja je nezavisna u svom radu i ne obavlja druge funkcije radi sprječavanja sukoba interesa

OKOLIŠ

Intesa Sanpaolo Banka BiH je u 2022. godini bila posebno fokusirana na okolišne, društvene i upravljačke (ESG) teme. Integrisanje ESG aspekata u poslovne aktivnosti postaje sve više i više značajno na nivou Intesa Sanpaolo Grupe. Cilj ESG strategije je postići ciljeve Grupe kao odgovornog finansijskog posrednika suočenog s globalnim izazovima, uključujući ublažavanje klimatskih promjena i smanjenje štetnog uticaja na okoliš, osnaživanje marginaliziranih zajednica, uključenost neformalnog sektora, osiguravanje rodne jednakosti i rad na većoj odgovornosti, putem transparentnog izvještavanja.

Banka se, u svojim aktivnostima, pridržava ESG principa, što pozitivno utiče na održavanje ekološke ravnoteže, doprinosi održavanju i razvoju očuvanja prirodnih resursa i društvene klime na svim svojim područjima i događajima. To zahtijeva poboljšanje efikasnosti sistema upravljanja u Banci, usmjerenog na principe održivog razvoja, uzimajući u obzir sve zahtjeve i pravila sistema upravljanja u Intesa Sanpaolo Grupi, koja zadnjih godina radi aktivno na provedbi ESG principa širom svijeta. Uvođenje efikasnog sistema upravljanja okolišem u Banci, zasnovang na principima zelene ekonomije je bila značajna odluka.

Prednosti usvajanja ESG standarda u organizaciji uključuje bolje odlučivanje, povećanu svijest o okolišnim i društvenim rizicima i veću usklađenost sa propisima. Od posebnog značaja je to što usvajanje ESG standarda može rezultirati u većoj održivosti organizacije i poboljšanoj finansijskog učinkovitosti.

Prepoznajući cjelokupan, rastući značaj ESG rizika kao jedne od ključnih tema sa više gledišta (regulatornog, političkog, itd.), Banka je prepoznala potrebu da usmjeri dodatnu i posebnu pažnju na poboljšanje uključivanja upravljanja ESG rizicima u redovno poslovanje i naročito u proces strateškog upravljanja i odgovarajuće, očekivane tranzicije u srednje/dugoročnom periodu.

Na osnovu uočenih potreba, Intesa Sanpaolo Banka BiH je prihvatila svoju ulogu u zaštiti okoliša i društvenoj odgovornosti i, shodno tome, prilagodila i proširila svoju ponudu proizvoda sa zelenim kreditima i u segmentu poslovanja sa stanovništvom i u segmentu poslovanja sa pravnim licima i voljna je da ovu praksu pooštri i ubuduće, slijedeći smjernice Matične kompanije.

DOGAĐAJI NAKON IZVJEŠTAJNOG PERIODA

Nakon izvještajnog perioda nije bilo značajnijih događaja koji bi zahtijevali objave u Bilješkama uz Finansijske izvještaje Banke za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

